

Inhoud

1 Opening en mededelingen	2
2 Vaststellen agenda	4
3 Benoemen	5
4 Bekrchtiging geheimhouding ogv ex. Art 25 Gemeentewet bijlagen bij collegebrief	6
5 Begrotingsbehandeling 2021.....	6

Voorzitter:

Aanwezig: de dames K. Boogaard (PvdA), K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), F.T. Folkerts (GroenLinks), E. Hessels (VVD), I. Jacobs-Setz (VVD), Y.P. Menger (100% Groningen), T. Moorlag (ChristenUnie), C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), W. Paulusma (D66), A.M.M. Schoutens (GroenLinks), E.M. van der Weele (PvdA), M. Wijnja (GroenLinks), M.E. Woldhuis (100% Groningen), K. de Wrede (Partij voor de Dieren) en de heren J. Been (GroenLinks), B.N. Benjamins (D66), R. Bolle (CDA), J. Boter (VVD), D. Brandenburg (SP), G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), T.J. Bushoff (PvdA), J.P. Dijk (SP), M.J.H. Duit (Student & Stad), M. van der Glas (GroenLinks), B. de Greef (SP), J. van Hoorn (GroenLinks), A.J.M. van Kesteren (PVV), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), W.B. Leemhuis (GroenLinks), J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), J.P. Loopstra (PvdA), H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), W.I. Pechler (PvdD), S. van der Pol (VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), T. Rustebiel (D66), H. Sietsma (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R. Stayen (Stadspartij), H.P. Ubbens (CDA), J. Visser (GroenLinks), T. van Zoelen (PvdD)
Afwezig: L.L.B. Wobma (SP)

1 Opening en mededelingen

00:07:11

Voorzitter: Dames en heren, ik heet u allen, heel hartelijk welkom. Ik open de vergadering van de gemeenteraad. Aan de orde is vooral de begrotingsbehandeling. Ik deel u mede dat afwezig is: Mevrouw Wobma. Daarentegen weer aanwezig is: Ceciel Nieuwenhout. Fijn dat je er weer bent. Wij feliciteren jou en Gerko van harte, met de geboorte van Minke. Je ziet er weer fantastisch uit, dus het is allemaal goed, neem ik aan. Fijn dat je er weer bent. Verderop, zit Gerben. Van harte gefeliciteerd met de geboorte van Marjolein, voor jou en Rianne. Is er nog meer op komst? Het is mooi dat we zo, als vanzelf, de vijfde stad van Nederland worden. U treft op uw tafel aan: Een mandarijntje. Geen spruitje, wél een mandarijntje en een stukje snoep. Dat hangt natuurlijk samen met Sint Maarten vandaag. Wij mogen helaas, niet luid zingen. We menen, aan dit traditionele feest, enig aandacht te moeten en mogen geven, vandaar dat deze kleine traktatie op uw tafel ligt. Dat brengt mij tot de derde mededeling: Een korte toelichting van wethouder Van der Schaaf op de bestuurlijke afspraken over de versterking, die afgelopen vrijdag bekend zijn gemaakt. Ik geef het woord aan de wethouder.

00:11:24

Wethouder: Van der Schaaf: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal om in Sint Maarten termen te blijven, proberen een licht te laten schijnen op de afspraken die afgelopen vrijdag zijn gemaakt. Ik heb u al aangekondigd, u heeft daar uiteraard een brief over gekregen. Ik heb u aangekondigd maandag, dat ik deze raadsvergadering of het mededelingenmoment zou gebruiken, om wat nadere duiding te geven: Wat betekent dat voor de verschillende gebieden en dorpen in onze gemeente? Ik denk dat er later, uitgebreider natuurlijk, ook via de gebruikelijke kanalen en momenten van overleg, met u daar verder over gesproken zou kunnen worden en meer geduid zou kunnen worden. U zult zelf ook nog uiteraard, met de bewoners in gesprek gaan. Maar het lijkt me goed, om hier even bij stil te staan. Ook, omdat wij natuurlijk op dit moment ook richting onze dorpen en bewoners communiceren over: Wat betekent dit akkoord nu precies voor onze mensen? Het is goed, om even vooraf vast te stellen: Het gaat om extra geld voor de versterking. Het gaat niet, om schade of iets dergelijks. Het is allemaal extra en dat biedt perspectief. Dat vinden wij grosso modo, positief aan deze afspraken. Maar we realiseren ons ook heel goed, dat het met deze afspraak en geld, lang nog niet geregeld is, dat met name, als het gaat om de samenwerking, het versimpelen van een bestaande versterkingsprocedures, dat daar nog heel veel moet gebeuren. Wij denken wél, dat dit akkoord,

deze afspraken, een goede stap vooruit zijn. Onze inzet op basis van deze afspraken is dat wij en dat is niet anders dan dat het was, maar wij denken wél, dat we dichterbij kunnen komen, dat wij de problemen voor onze inwoners kunnen oplossen, dat wij beter in staat zijn, zoals we dat wel eens formuleren, om náást onze inwoners te gaan staan, om de afkortingen uit de huiskamer van de bewoners te halen, beter integraal te kunnen kijken naar de oplossingen en óók, dat is zéker een belangrijk onderdeel van deze afspraken, is dat de ongelijkheid die door de verschillende regimes gecreëerd is in een aantal dorpen, eigenlijk in het hele gebied, dat we die proberen zoveel mogelijk gelijk te trekken, waarbij het natuurlijk altijd zo is, dat op het moment dat je nieuwe grenzen trekt, er ook weer nieuwe bijkomen, dat zullen we de komende tijd, ook richting onze bewoners duiden. Dan even in het kort, nog een ronde langs de dorpen: Er is aandacht geweest voor Woltersum, waar sowieso al veel aandacht voor was. Op basis van deze afspraken, dat we in staat zijn, we zijn ook al gestart met de ING als de NCG, om echt integraal te kunnen gaan kijken naar de problemen van de woningen in Woltersum. Voor een groot deel zeiden ze: Er zijn problemen in Woltersum gróter, omdat er ook een groot probleem is met de complexe ondergrond. Dat kunnen we nu ook integraal meenemen. Uiteraard zit daar, dat geldt eigenlijk voor alle afspraken, ook een keuze in, voor de bewoners. Een belangrijke toevoeging daar ook, omdat Woltersum, dat geldt ook voor de andere dorpen, een natuurlijk karakter en een karakteristiek dorp is met veel kwaliteit, dus dat we ook binnenkort, een dorpsbouwmeester kunnen presenteren voor het hele gebied, die samen met bewoners gaan kijken, hoe we ook het karakteristiek van de dorpen kunnen bewaren. Er mist een belangrijke stap, er zal een gezamenlijke werkgroep komen en daar zijn de eerste stappen al ingezet. Ten post: Daar hebben we een situatie, dat in de ene helft van het dorp sloop nieuwbouw is en het andere deel van de dorp niet. De bestuur afspraken die er nu zijn, voorzien in ieder geval, in een overbrugging van die ongelijkheid die dreigt te ontstaan in Ten Post. Ook de keuzevrijheid van bewoners, om te kiezen voor een vergoeding met een aangepast versterkingsadvies, versus de uitvoering van het reeds gegeven: Het versterkingsadvies, staat daar centraal. In de dorpen Lellens, Wittewierum en Winneweer hebben de meeste bewoners een versterkingsadvies en zitten relatief, vooraan in dat proces, als het om de B6 aanpak gaat. Sommige bewoners kunnen bij wijze van spreken morgen beginnen. Dit akkoord biedt in ieder geval, voor hun ook de mogelijkheid, om ook te kiezen voor een herbeoordeling op basis van de nieuwe NPR, met daarbij een tegemoetkoming. Dat kan natuurlijk vertragingen opleveren. Aan de andere kant, als bewoners door willen, kunnen ze gewoon doorgaan. In Ten Boer, een wat groter dorp, zitten al veel verschillen, die kunnen we niet in alle opzichten opheffen. Wat wel zo is, is dat we in een aantal gebieden, de groep van woningen die voor een versterking in aanmerking komen, wél hebben vergroot, zodat de clusters als het ware logisch zijn en geen onverklaarbare ongelijkheden ontstaan in het dorp. Dat zullen we de komende tijd ook uitwerken en dan komen we daar verder ook op terug: Wat betekent dat concreet, voor Ten Boer? Dan zijn er nog een flink aantal, voor andere dorpen, ook een aantal woningen in de stad, die onderdeel zijn van het lokaal plan van aanpak, waarvan een groot deel, ook nog geen verzekeringsadvies heeft, of het grootste deel. De betekenis van deze afspraken is, dat deze mensen ook voor de woningen, de mogelijkheid krijgen, om op basis van de NPR 2020 een versterkingsadvies te krijgen en daarnaast ook nog een subsidie kunnen aanvragen van zeventienduizend euro, voor woningverbetering en verduurzaming. Ze zullen daar ook bericht van krijgen, dat ze die aanvraag kunnen doen. Dan, op basis van de kaart van de waardedalingenregeling, is het nog zo, dat ik vind, dat er woningen in onze gemeente staan, die geen onderdeel zijn van het lokaal plan van aanpak, maar wél binnen die contouren van de waardedalingenregeling staan. Deze inwoners/bewoners kunnen met uitzondering van de nieuwbouwhuizen waar al een beroep op gedaan is op de nieuwbouwingeregeling, kunnen óók op termijn en we proberen dat natuurlijk zo snel mogelijk operationeel te hebben, een subsidieaanvraag van maximaal tienduizend euro voor woningverbetering en verduurzaming doen. De komende tijd zullen we op dorpsniveau en ook via onze website die we een paar maanden

geleden in het leven hebben geroepen, zoveel mogelijk informatie geven. Daarnaast zal uiteindelijk natuurlijk op adresniveau een verhaal moeten landen van: Wat betekent dit concreet voor u, als eigenaar en welke keuze voorziening of keuzemogelijkheden voorzieningen zijn er? Dan gaan in overleg met partijen in het dorp. Ook met andere maatschappelijke organisaties, samen naar kijken, hoe we dit voor elkaar kunnen gaan krijgen. Ondanks dat we er nog lang niet zijn, denk ik wel, dat we met deze afspraken, een belangrijke stap vooruit hebben gezet, in het verbeteren van de aanpak, ten behoeve van onze inwoners.

2 Vaststellen agenda

00:17:51

Voorzitter: Dank u zeer. Dán, zou ik willen overgaan, tot vaststelling van de agenda. Ik deel u daarover het volgende mee: Zoals gezegd, gaat het over de begroting van het komend jaar. De leden van de fractie, kunnen daar hun inbreng leveren. Er kan gesproken worden vanaf het spreekgestoelte. Dan is het verzoek, om naar het spreekgestoelte toe te gaan, met het mondkapje op. Iedere spreker, heeft zoals afgesproken in het presidium, maximaal tien minuten. Er kan geïnterrupteerd worden, ook in de eerste termijn. Dan, stopt de klok en de beantwoording van een interruptie, gaat weer in de eigen spreektijd. De spreek volgorde is in het vorige presidium afgesproken en zal ik zo weer langslopen. Na de eerste zes fracties, wordt er één kwartier ongeveer, gepauzeerd. Na de pauze volgen de andere zes fracties. De meesten van de in te dienen amendementen en moties, die staan al aangekondigd onder de agenda, onder agendapunt vijf A. Als u tijdens de vergadering nog amendementen of moties wilt indienen, wilt u dat dan per mail doen, op het motie adres? Dan kunnen we ze weer bij vijf A. plaatsen. Dat betekent dat het kán zijn, dat de agenda met enige regelmaat moet worden ververs, om de laatste update van amendementen en moties te hebben. Na de dinerpauze om kwart over zeven, reageert het college in de eerste termijn op de bijdrage van de raad. Voor de verdere planning spreken we dat ná de beantwoording door het college, langs. Kunt u instemmen met de agenda Mevrouw Jacobs.

00:20:06

Mevrouw: Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Er staan op deze agenda twee amendementen en moties over de louche belasting en het verzoek van mij gesteund door een aantal andere fracties is, om deze beide moties en amendementen, na volgende week te gaan, waarbij wij niet als doel hebben om de inwerkingtreding ook te frustreren dat gaat om de differentiatie naar gebied en de differentiatie naar het tarief. Ik zou graag van de wethouder van financiën horen, of het uitstellen naar volgende week, ook de inwerkingtreding, in gevaar brengt. Zou u die vraag willen door geleiden?

00:20:40

Mevrouw: Jacobs: Dank u zeer. De wethouder van financiën.

00:20:48

Wethouder: Financiën: Ja, Voorzitter. De twee vraagstukken waar mevrouw Jacobs op doelt, dat gaat om het differentiëren naar gebied. Het andere vraagstuk is het differentiëren naar verschillende prijsklassen. Nu is het zo, dat het differentiëren per gebied, in zou kunnen gaan per één januari 2021. En als de raad dat wil, dan zou men bij de vaststelling van de tarievennota toe, moeten besluiten. Dus dat zou dan onderdeel moeten zijn van de beraadslaging van het tarievennota van vandaag, als de raad dat wil per één januari 2021. Ten aanzien van de differentiatie op prijsklasse: Dat zal pas ingaan, op zijn vroegst in 2022. En daarvan is dus ook geen noodzaak, om daar vandaag al een besluit over te nemen. Dus op dat punt, is het geen enkel probleem, om dat op een later moment alsnog te bespreken. Als de raad, per één januari wél gebied differentiatie zou willen invoeren voor de louche

belasting, dan zou dat wél vandaag moeten. Tariefdifferentiatie, dat zou op een ander moment kunnen.

00:21:54

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:21:56

Mevrouw: Jacobs: Dank u wel. Dan kan ik me voorstellen, dat we de tariefdifferentiatie naar volgende week doen en kijken of er een meerderheid is voor de instelling van de gebiedsdifferentiatie, vandaag.

00:22:10

Voorzitter: Wenst iemand daar het woord over, of kan dat conform, besloten worden? Dan stel ik u voor, dat conform, het voorstel te besluiten. Dat gaat wat betekenen neem ik aan, voor een motie, maar dat hoor ik dan zo wel. als dat het geval is. Akkoord? Aldus, besloten. Kan de agenda daarmee worden vastgesteld? Die is dan vastgesteld.

3 Benoemen

Dan komen we bij agendapunt drie. Dat betreft het installeren van de heer Simon van der Pol, als lid van onze raad, gedurende het verlof van mevrouw De Vries. De commissie die de geloofsbrieven van Simon van der Pol heeft onderzocht, heeft daar bevindingen over en worden verwoord door mevrouw Menger. Mevrouw Menger.

00:23:19

Mevrouw: Menger: Ja, dank u wel Voorzitter. De commissie uit de raad van de gemeente Groningen heeft de bij de kieswet gevorderde stukken ontvangen, die zijn ingezonden door de heer Simon van der Pol, wonende te Groningen. Op éénendertig augustus 2020, is de heer Van der Pol benoemd tot lid van de gemeenteraad van Groningen. De benoeming geldt tot en met dertien februari 2021. De commissie rapporteert de raad, dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken, is dat de benoemde, aan alle in de gemeente gestelde eisen, voldoet. De commissie adviseert tot haar toelating, als lid van de gemeenteraad. Dank u wel.

00:23:58

Voorzitter: Dank u zeer. Dan kunnen wij overgaan tot de installatie. Ik verzoek u allen, te gaan staan. Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks nog onmiddellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof, dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk, enig geschenk, of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof, dat ik getrouw zal zijn, aan de grondwet. Dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad, naar eer en geweten zal vervullen. Zegt u mij na: Dat verklaar en beloof ik.

00:24:58

De Heer: Simon van der Pol: Dat verklaar en beloof ik.

00:25:00

Voorzitter: Mag ik u van harte feliciteren? Dat doen we vergezeld gaan, van een bos bloemen. Heel veel succes. Gelijk al verwelkomd, met een mandarijntje. Het leven is één groot feest, op die manier.

4 Bekrachtiging geheimhouding ogv ex. Art 25 Gemeentewet bijlagen bij collegebrief

Wij gaan over tot bekrachtiging van de geheimhouding. Op grond van artikel vijftwintig van de gemeente, dat betreft: Toekomstige verwerking van afvalstromen, collegebrief zesentwintig. Kan dat, aldus? Aldus, besloten.

5 Begrotingsbehandeling 2021

Dan zijn we bij de behandeling van de ontwerpbegroting 2021. Wij beginnen in de volgorde van grootte, met de fractie van GroenLinks. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Wijnja, gaat uw gang.

00:26:59

Mevrouw: Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. Een ongekende situatie, die maar weinig mensen zagen aankomen. In mijn achtendertig jaar op deze planeet, maakte ik nooit bewust, een crisis mee, die zoveel impact had op onze hele wereldbevolking en elke persoon die hier rondloopt, individueel. Met zoveel grootste problemen, chaos, crisis en onzekerheid, voelt het wat mij betreft, een beetje gek, om te praten over de Groninger begroting voor 2021, want we bevinden ons in het oog van de storm en weten nog niet, wat er komt. Tegelijkertijd, hebben we wel de verantwoordelijkheid, om wat we lokaal kunnen en moeten doen, zo goed mogelijk te doen. Voorzitter, daar gaat mijn betoog vandaag over. Dingen zo goed mogelijk doen. Hoe kunnen we in tijden van chaos, tóch dingen blijven doen, waarvan we weten dat ze bewezen effectief zijn, óf dingen die ons juist helpen, daar meer over te leren. Het belangrijkste leerpunt uit de vorige crisis heeft dit college naar oproep van deze raad in het voorjaarsdebat, goed uitgevoerd. We moeten blijven investeren. Bezuinigen zou de crisis alleen maar verder verdiepen, terwijl investeringen ervoor kunnen zorgen dat we sterker en beter uit de crisis komen. Eén van de belangrijkste investeringen, is die in de schuldhulpverlening. Schulden zijn de wortels van heel veel problemen van Groningers, die het moeilijk hebben. Tijdens praat met de raad twee weken geleden, kwam dit langs en waren schulden, een belangrijk onderwerp. Schulden, armoede, stress en problemen in gezinnen, zijn onderwerpen die nauw met elkaar samenhangen én die op elkaar van invloed zijn. Daarom zijn wij blij, dat dit college niet alleen armoedebeleid en het doorbreken van intergenerationele armoede hoog op de agenda heeft staan, maar vooral ook heel veel investeert in een solide schuldhulpverlening. Succesvolle proeven als schuldhulpverlening in de wijkteams en de eurocoaches, kunnen nu worden verankerd in het beleid. Dit college kiest er dus voor, om te doen wat werkt en wat grootse effecten heeft. Daarom zijn we óók blij met het feit, dat binnen de gemeentelijke organisaties steeds meer de focus komt te liggen op maatwerk en ongelijk situaties/ongelijk behandelen. Dat creëert ruimte om de dingen te doen die mensen nodig hebben en maakt het makkelijker voor professionals, om aan te sluiten bij mensen en gezinnen en los te komen van systeemdenken. Breed inzetten op het verbeteren van de positie van mensen, is belangrijk om mensen gelijke kansen te geven. Deze gemeente is daar al jaren mee bezig, bijvoorbeeld door het bereik van onze armoederegeling enorm te vergroten. In een paar jaar tijd verdubbelde het aantal gebruikers van een stadjespas en maakte vijftienhonderd extra mensen gebruik van de individuele inkomensvoet. Maar, GroenLinks denkt dat er altijd meer kan gebeuren om armoede te bestrijden én te verlichten. Daarom regelde we vorige maand, wat de kwijschelding van de afvalstoffenheffing werd verruimd en dienen we vandaag, samen met een aantal andere partijen een voorstel in, om de meerkostenregeling te verruimen.

00:30:08

De Heer: Sijbolts: Voorzitter?

00:30:09

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

00:30:10

De Heer: Sijbolts: Dank u, Voorzitter. GroenLinks vraagt wat de Stadspartij betreft, terecht aandacht voor de bestrijding van armoede. Aan de andere kant constateren wij ook, dat deze coalitie in de periode dat zij hier zit, heel veel lasten/tarieven hebben verhoogd, waardoor ook de bedragen die wij beschikbaar moeten stellen om kwijtschelding te kunnen regelen, steeds moeten verhogen. De financiële situatie van de gemeente staat er heel slecht voor en naar mening van de Stadspartij, creëert u juist een nieuwe groep mensen, die het steeds moeilijker krijgen, omdat het uitgavenpatroon steeds groter wordt, door keuzes die door deze coalitie worden gemaakt. Ik ga u nu de vraag stellen, of u die mening deelt, want dat doet u waarschijnlijk niet. Maar deelt u de zorg dáárover, wel?

00:30:59

Mevrouw: Wijnja: Op zichzelf, een deel van de analyse van de heer Sijbolts, herken ik wel, want de financiële positie van de gemeente, is heel lastig. Vorige week, tijdens de commissies ging het daar bijna niet over. Ik snap het wel, want de tekorten die wij hebben door het handelen van het rijk, daar hebben we het zo vaak over gehad en dat is heel vermoeiend. Ik zie sommige mensen nu al, zuchtend kijken. Het is natuurlijk wel zo, dat het college er ook voor kiest, om die veertig miljoen per jaar bij te leggen. Dat heeft effect op de rest van de begroting. Vervolgens zeggen wij: Dan willen we dat er breed geïnvesteerd wordt en dat er met name geïnvesteerd wordt in de mensen, die het moeilijkst hebben en het hardst geraakt worden. Wij vinden dat dát, voldoende in deze begroting zit.

00:31:44

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

00:31:44

De Heer: Sijbolts: Inderdaad, dat viel mij vorige week ook op. Er wordt heel veel gewezen naar het rijk, naar Den Haag. Het begint een beetje calimero gedrag te worden, vind ik overigens. Tegelijkertijd, wordt er ook gekozen, om tweehonderdeenentwintig miljoen te gaan investeren in een nieuwe Oosterpoort. Nieuwbouw voor VRIJDAG, wordt nu begroot op zevenendertig miljoen. Ik heb bij het voorjaarsdebat een heel lang rijtje opgelezen en het is dan GroenLinks die zegt: Investeren is belangrijk, tegelijkertijd zien we dat we het geld niet hebben en dat er problemen groeien. Onze angst, is dat met dit beleid, de financiële uitdagingen die wij hebben, naar voren worden geschoven. Bent u dat met mij eens? Want, volgens mij is het straks de raad en het college, na ons, die dezelfde pijnlijke besluiten moeten nemen als nu in Stadskanaal, Pekela en Veendam.

00:32:32

Voorzitter: Meneer Sijbolts en andere leden, zou u willen oefenen, in het kort stellen van een vraag, in plaats van heel betoog? We gaan één minuut strafpunten organiseren, voor u. Kort antwoord van meneer Van Kesteren en meneer Dijk.

00:32:50

Mevrouw: Wijnja: Wat ik zei, was niet het eerste wat de heer Sijbolts zei. Ik zei: Er werd vorige week eigenlijk heel weinig gesproken over het rijk, terwijl dat wel een gegeven is, dus dat dát nog steeds zo is. Ik vind dat we dat ook moeten zeggen. Ik vind ook, dat dit college ervoor kiest, om geen wachtlijsten in te stellen enzo, dat is een keuze waar wij achter staan. Je ziet in deze hele periode, dat er heel veel gemeenten zijn, die andere keuzes maken omdat die in dezelfde positie geduwd worden. Wat ons betreft is het goed, wat hier gebeurt.

00:33:18

Voorzitter: De heer Van Kesteren.

00:33:20

De Heer: Van Kesteren: Ja, Voorzitter. GroenLinks merkt heel terecht op armoedebestrijding en praktische problemen van de burgers. Daar moeten we maatwerk leveren en dan moet dát bekostigd worden uit lastenverhogingen en bedelen bij Den-Haag. Maar, is GroenLinks ook bereid om de ideologische klimaatambities een beetje bij te stellen, zodat er méér geld overblijft, om dit soort problemen voor onze inwoners, juist wél, op te kunnen lossen?

00:33:52

Mevrouw: Wijnja: Ik kan de heer Van Kesteren verblijden, want daar hebben wij een hele mooie oplossing voor gevonden. Vandaag dienen wij, onder andere met een aantal andere partijen, een amendement in, om energie armoede tegen te gaan, want we kunnen lang en breed met elkaar gaan discussiëren over of klimaatverandering wel of geen probleem is. Ik verwacht niet, dat wij daar deze periode nog samen uit gaan komen, maar ik zou de heer Van Kesteren willen vragen, om dat voorstel vooral te steunen. Want, het levert én minder uitstoot op, maar het komt ook direct terecht, in de portemonnee van de mensen die het het meest nodig hebben. Dus die dingen, kunnen uitstekend hand in hand.

00:34:23

Voorzitter: Meneer Van Kesteren.

00:34:24

De Heer: Van Kesteren: We verschillen van mening, want de energierekening zal drie keer zo hoog worden. Het zorgt niet voor meer uitstoot van stikstof, maar voor meer uitstoot van geld uit de portemonnee van de inwoners. Begrijpt u dat, of wilt u dat niet zien?

00:34:41

Mevrouw: Wijnja: Ik begrijp denk ik meer, dan de heer Van Kesteren nu doet voorkomen. Ik zeg alleen: Volgens mij, gaan wij in er dit debat niet uitkomen, over ons verschil van inzicht, over de klimaatcrisis.

00:34:51

Voorzitter: Meneer Dijk.

00:34:51

De Heer: Dijk: Dank u wel, Voorzitter. Laat ik eerst beginnen met deze hele gemeenteraad en daarmee ook GroenLinks, een dikke vette compliment te geven. Ik zit hier al een tijdje en ik vind het fantastisch om te zien dat de kwijtschelding voor afvalstoffenheffing verruimd is van vijf naar drie jaar. Maar dat mag er niet bij blijven, want mijn partij diende bij het voorjaarsdebat een motie in, over hoge prioriteit geven aan inkomensondersteuning, armoedebestrijding en preventie. Dan komt er een verhaal van GroenLinks, waar wordt ingezet op schuldhulpverlening. Dat is dik terecht, maar is geen preventie en is geen inkomensondersteuning. Ik wil u vragen: Bent u tevreden, als u deze begroting bekijkt over waar het college mee is gekomen? Ik ben dat niet. Ik vind namelijk eerlijk gezegd, dat de motie die wij raadsbreed minus de VVD hebben ingediend, totaal niet aan tegemoet wordt gekomen en vind het dáárom écht heel erg zonde, dat deze motie wél is ingediend. Ik heb vaker gezegd: Als moties worden ingediend, moeten ze worden uitgevoerd. Hij is niet uitgevoerd, alleen op het punt van de schuldhulpverlening. Bent u dat met mij eens en vindt u dan ook, dat er véél meer dan dit moet, maar ook kán gebeuren?

00:36:04

Voorzitter: Mevrouw Wijnja.

00:36:06

Mevrouw: Wijnja: Nee, dat ben ik niet met u eens, want ik denk wat wij met elkaar eens zijn, is waar we naartoe moeten. Laten we zeggen wat Rome is. Maar er leiden meerdere wegen naar Rome. Wat

wij heel belangrijk vinden is om enerzijds, ja, in te zetten op preventie. Óók op verlichting van problemen die mensen nu hebben, maar ook in te zetten op de lange termijn. Daar is de schuldhulpverlening één onderdeel van, maar zijn een aantal andere dingen ook onderdeel van. Dat zijn omstandigheden waarin mensen wonen, waar de SP heel vaak terecht voor opkomt en waar we nu ook samen een voorstel voor doen dat gaat over de investering in gezondheid in schone lucht en een schone omgeving. Dat gaat bijvoorbeeld over kansen in kaart, waar de gemeente landelijk op voorop loopt, waar kinderen nog vóór hun geboorte eigenlijk al, ondersteund worden om er ook voor te zorgen dat wij hier niet over twintig jaar, over de nieuwe groep kinderen, dezelfde discussie hebben. Dus ja, ik ben met u eens, waar we heen moeten en wat Rome is, maar we zijn het niet eens, over hoe ver we zijn, of welke route. Daar ben ik nu tevreden over.

00:37:06

De Heer: Dijk: Ik vind dat écht, ontzettend pijnlijk om te horen, want u begint uw betoog met: We zitten in het oog van de orkaan, we weten niet waar het uitkomt. Alle crisissen tonen uit, dat we precies weten, waar we uitkomen. Het zijn de mensen in een laag sociale economische klasse, die de klappen opgevangen krijgen. En dan moet u nu, als linkse partij, nu ingrijpen en inkomensondersteuning gaan bieden. Waarom is GroenLinks niet tegen het verlagen van de huren in de sociale sector? U zei het net zélf: Woonlasten zijn één van de dingen die ervoor kunnen zorgen, als die naar beneden gaan, dat mensen te vreten hebben en dat ze daardoor ook gewoon kunnen rondkomen. En dáár, slaat u volledig de plank mis.

00:37:44

Voorzitter: Meneer Dijk, ook voor uw geldt: probeer het wat korter te doen. Mevrouw Wijnja.

00:37:50

Mevrouw: Wijnja: Wat de heer Dijk zegt over woonlasten, dat klopt helemaal. En dat de mensen die het hardst geraakt worden, dat we die moeten helpen, óók waar. Dat is ook de reden dat één: Het college de energietransitie onderdeel maakt van wijkvernieuwing, dat is heel belangrijk. Ik heb de heer Dijk heel vaak horen zeggen: Als dat goedkoper wordt voor mensen, dan is dat een heel goed idee. Wij doen nu gezamenlijk, daar doet u ook gewoon aan mee en vind ik alleen maar goed. Laten we niet nét doen, of het niet gebeurd, een voorstel om nog specifiek extra veel geld te investeren, juist voor die groep. Dat is dubbele winst. Daar moeten we allebei in investeren, want de klimaatcrisis is er ook één, die de mensen die al in de lastigste positie zitten, knalhard gaan raken. Dus we moeten we op beide sporen iets doen. Dat doen wij, dat doet het college en wij doen daar nog een schep bovenop. Dan kan ik het hele stuk over energie, even overslaan. Mijn fractie ziet de stevige inzet op groene leefklimaat. Dat is mooi. Het gaat er immers vooral om, dat we anders omgaan met onze omgeving. Meer groen bij bouw- en infrastructuurprojecten, groen uitbreiden voor een prettig leefklimaat, het bevorderen van biodiversiteit, bestrijden van hittestress en wateroverlast. Niet achteraf repareren is het motto, maar aan de voorkant integreren. We zullen moeten leren, samen te werken en te leven met planten en dieren. Uit onderzoek blijkt ook, dat steeds meer mensen zich aangesproken voelen door deze rol van rentmeester. Als er nog iets positiefs te bedenken is in deze crisis, is het, dat we blijkbaar als het écht nodig is, wel degelijk heel veel kunnen als land/als mensen, om een crisis zo goed mogelijk te bestrijden. Dat is voor ons daarom ook een voorbeeld, hoe we de klimaatcrisis moeten bestrijden. De coronacrisis heeft bewezen, dat als het moet, wij heel veel meer kunnen doen, dan we dachten en dat gegeven nemen wij mee in de wijze, waarop we de klimaatcrisis moeten en kunnen bestrijden.

00:39:43

De Heer: 1: Voorzitter?

00:39:47

Voorzitter: Mijn gedachten was eigenlijk, dat mevrouw Wijnja even een stukje van haar betoog voortzet, want er moet nog wat komen.

00:39:55

Mevrouw: Wijnja: Zeker. Heb ik nog twee minuten? Dan ga ik eerst dit zeggen over de openbare ruimte: Wij zijn blij met de investeringen die daarin gedaan worden en in deze begroting staan. Daar staan mooie dingen op stapel, zoals de leidraad openbare ruimte en de uitvoering van het grondplan vitamine G. Wij dienen vandaag een amendement in, om meer budget geven aan deze plannen. Praten, Voorzitter: Het voeren van het goede gesprek is hét middel, om de samenleving een beetje bij elkaar te houden en met elkaar in staat te zijn, de problemen waar we mee te maken hebben, op te lossen. Vorige week zei ik het al tijdens de commissie polarisatie: Onzekerheid, nepnieuws, nieuwsbubbels en een afnemend vertrouwen in instituties, vormen een grote bedreiging voor onze democratie. De samenleving verhard en een coronacrisis en aanstaande recessie, maken die bedreiging zeker niet minder groot. Het voeren van het goede gesprek doen we met elkaar al, in wijken. We doen dat als individuele politieke partijen, de gemeentelijke organisatie doet dat in verschillende projecten, de gebiedsteams doen dat en als raad voegde we daar recentelijk, praat met de raad, aan toe. Daar hoorden we breed van inwoners, positieve dingen over de gebiedsteams. Waarom? Omdat het dichtbij is, ze normaal praten en omdat de leefomgeving van mensen niet georganiseerd is in kolommen. We dienen daarom samen met anderen vandaag, ook een amendement in, om juist die sociale infrastructuur te versterken. Praten met elkaar om de ander te begrijpen en om samen tot oplossingen te komen, klinkt heel simpel, maar is één van de dingen, die we meer nodig hebben dan ooit. Dat geldt niet alleen hier in Groningen, maar dat moet ook in de samenleving, in de Haagse politiek en op wereldschaal. Daarom, dienen we ook een amendement in, om de voorgenomen bezuinigingen op onze stedenbanden, terug te draaien. In tijden van chaos en onzekerheid is begrip en ons inspannen, om de ander écht begrijpen en samen te werken aan oplossingen, misschien wel belangrijker dan ooit. Ik hoorde hierover een heel ervaren senator van de week zijn jonge politieke collega's adviseren, de bel of iets dergelijks mag gaan, want het is in het Engels: Work on what makes hat way, not on, what makes headlines. Dat is een mooie samenvatting van mijn oproep aan één ieder van ons: Werk samen, laten we samenwerken, om vooruit te komen en niet voor de bühne. Dank u wel.

00:42:25

Voorzitter: Meneer Bolle.

00:42:27

De Heer: Bolle: Dank u wel, Voorzitter. Ik hoorde een trits aan amendementen die worden aangekondigd. Die zijn allemaal gedekt met geld. Ik ben benieuwd, hoe GroenLinks ertegen aankijkt, om nu de *lezers* weer te verhogen en dat vervolgens, direct weer uit te geven aan deze prioriteiten, die mevrouw Wijnja net heeft op genoemd en hoe dat dan in relatie staat tot de financiële positie waar de gemeente Groningen inzit en ook, hoe dat in relatie staat met de onrechtvaardige hondenbelasting die nog steeds geheven wordt.

00:43:07

Mevrouw: Wijnja: Laat ik met het één na laatste beginnen: Het staat niet in relatie met de positie van de gemeente. Wat er gebeurt, is dat wij hebben gezien, dat er een voorstel wordt gedaan om de *lijstjes* te harmoniseren. Dat moet met meer dingen omdat wij van drie gemeenten, één gemeente zijn geworden. En het viel ons op, dat de kostendekkendheid daarvan naar beneden ging van honderd naar drieënnegentig procent. Daar hebben we een heel aantal vragen over gesteld. Dat hebben we uitgezocht en eigenlijk is onze uitgangspunt: Wij vinden dat dát zo een beetje kostendekkend moet zijn, want als dat het niet is, het viel naar drieënnegentig procent, dan leggen

we dat bij. Dat komt ergens anders vandaan, dus dat is ons uitgangspunt geweest. We hebben van alles uitgezocht over wat zijn daar de consequenties van en wat betekent dat? Dan is het alle dingen afwegen, wat ons betreft, dit een goed voorstel. U noemt de hondenbelasting. Wij weten natuurlijk dat dát een onderwerp is. U weet van mijn partij dat onze boodschap de hele tijd is geweest: Op onze prioriteitenlijst staat het niet bovenaan. Dat is ook de reden dat wij nu de voorstellen doen met het geld, met de middelen die we eventueel vrijmaken, die we doen. Hadden wij geld over, dan gingen we daar graag over praten, maar dat is hoe het nu is.

00:44:18

De Heer: Bolle: Maar Voorzitter, wanneer heeft GroenLinks dan geld over?

00:44:22

Voorzitter: Nee, want we zitten als het ware in blessuretijd. Meneer Bushoff, de Partij van de Arbeid.

00:44:36

Mevrouw: 1: Voorzitter, ik had ook nog een vraag voor mevrouw Wijnja.

00:45:16

Voorzitter: Nee, U heeft mij gevraagd, om een beetje op tijd te letten. Dat ga ik nu doen. Er komt nog een tweede termijn. Meneer Bushoff, Partij van de Arbeid.

00:45:30

De Heer: Bushoff: Als deze coronacrisis ons iets leert, is het volgens mij, dat we eigenlijk best goed kunnen samenwerken. Het leert ons ook, dat we naar elkaar kunnen omkijken, maar we zien ook, dat de problemen die er al waren, eigenlijk nog zichtbaarder en groter zijn geworden, met name op het gebied van bestaanszekerheid. Voorzitter, wat de Partij van de Arbeid betreft, is dat mede het gevolg, door het denken waarin de markt het doel was, de overheid het probleem en het individu, de oplossing. Voorzitter, dat kán en moet anders, wat de Partij van de Arbeid betreft. De PvdA staat voor een sterke overheid die regie pakt bij zaken die te belangrijk zijn om aan de markt over te laten, met als missie: Bestaanszekerheid, voor iedereen. En Voorzitter, die visie, die hebben wij ingebracht bij de coalitieonderhandelingen. Die visie zie je terug in de plannen die voortkomen uit het coalitieakkoord en de voorliggende begrotingen. Ik noem bijvoorbeeld de woonvisie met meer publieke regie en minder marktwerking, de invoering van de basisbaan, omdat werkloosheid niet het probleem is van het individu, maar iets dat de overheid zich moet aantrekken, maar ook het opknappen en bouwen van nieuwe scholen, juist in wijken, waar kinderen dat het hardste nodig hebben. Voorzitter, concrete voorbeelden en resultaten van een overheid die regie pakt bij zaken, die te belangrijk zijn om aan de markt over te laten. Concrete voorbeelden van een overheid, die zekerheid biedt. En juist dát, is ook nodig in tijden van crisis. Zoveel als mogelijk, zekerheid bieden en alles op alles zetten, om de sociale infrastructuur van Groningen, overeind te houden. Dat betekent dat we onze sportverenigingen, onze culturele instellingen, onze buurt en dorpshuizen in de benen houden. Daarom, dient de Partij van de Arbeid samen met het CDA en met de SP, ook een motie daarvoor in, om zoveel mogelijk zekerheid te bieden, aan de dingen die wij belangrijk vinden. Maar Voorzitter, in een crisis, is het ook naast het bieden van zekerheid, cruciaal, dat we blijven investeren. Dat we niet gaan bezuinigen, want bezuinigen, dat verdiept de recessie. Daarom, deed de Partij van de Arbeid tijdens het voorjaarsdebat het voorstel, om niet te bezuinigen, maar juist te blijven investeren. En dat zien we terug in deze begroting.

00:47:38

Voorzitter: Meneer Rustebiel.

00:47:40

De Heer: Rustebiel: Dank u wel, Voorzitter. Twee weken geleden, hadden we hier best wel een goed debat over deelname in Omrin. Daar zaten potentieel financiële risico's aan, er waren wat

milieudelicten die speelden. Uw fractie zei toen: Een grotere overheid is altijd goed. Ik vat het even kort samen. U kunt het misschien wat genuanceerder verklaren, straks. Mijn vraag aan u is: Is een grotere overheid voor u, een doel of een middel?

00:48:02

De Heer: Bushoff: Voorzitter, ik ga uw uitspraak niet nuanceren. Een grotere overheid is volgens mij inderdaad, heel goed en heel belangrijk. Het is op zich, bijna inderdaad, op dit moment het doel, omdat het nog niet aan de orde is, dat we een groot genoeg overheid hebben, die voldoende regie pakt bij zaken die te belangrijk zijn, om aan de markt over te laten. Dus het is een middel, maar omdat er nog aan schort, is het op dit moment, ook bijna het doel. Voorzitter, ik zei het al: Naast het bieden van zekerheid in tijden van crisis, is het ook cruciaal, om te blijven investeren. Dat voorstel, deed de PvdA tijdens het voorjaarsdebat en zien we terug in deze begroting. Dat betekent dat we in Groningen geen nieuwe bezuinigingsronde ingaan, maar juist blijven investeren in wat van waarde is voor ons allemaal in welzijn, werk en wonen. En Voorzitter, op het gebied van welzijn, doet de Partij van de Arbeid samen met een aantal andere partijen, het voorstel om extra geld uit te trekken voor sport en cultuur en doet de PvdA ook het voorstel, om extra geld uit te trekken voor het versterken van de sociale basis, dan kun je denken aan buurthuizen en dorpsverenigingen. Zij vormen namelijk vaak, het kloppend hart van een wijk en de buurt. Zij zijn de plek van samenkomst, wanneer dat weer kan. Zij zijn te belangrijk, om aan hun lot over te laten en verdienen onze steun op het gebied van werk en inkomen. Juist nu meer mensen hun baan dreigen te verliezen, trekken wij in deze begroting ongeveer drie miljoen extra uit, om mensen naar werk te begeleiden voor inkomensondersteuning en voor de aanpak van schulden. Daarnaast, dienen wij samen met de SP en een aantal andere partijen het voorstel in, om de meerkostenregeling te verhogen met honderdvijfenzestigduizend euro. Dat betekent, dat mensen die chronisch ziek zijn en een laag inkomen hebben, er ongeveer enkele tientallen euro's op vooruit gaan. Dit zijn cijfers, die klinken vaak wat abstract en zijn niet altijd veel zeggend, net als dat je de begroting leest en weleens denkt: Wat lees ik eigenlijk, of waarvoor doe ik het? Dan wil ik graag een persoonlijk voorbeeld aanhalen.

00:50:09

Voorzitter: De heer Dijk.

00:50:13

De Heer: Dijk: Even kort over die meerkostenregeling: Inderdaad, in alle bescheidenheid een klein mooie stapje van drieëndertig euro per jaar, voor degenen die dat nodig hebben. Ook daarvan, kan ik zeggen: Prima, het is één klein stapje vooruit. U weet ook, net zoals ik, dat mensen die gebruik maakt van de meerkostenregeling, gemiddeld negenhonderd tot duizend euro per jaar, aan meerkosten hebben. Nu weet ik, dat de bomen niet tot in de hemel reiken, als het gaat om de financiën van de gemeente. Maar u heeft ook gezien, dat ik een voorstel doe voor een sociaal investeringsfonds. Een beetje ingericht, zoals we een stedelijk investeringsfonds hebben. Ik weet, dat u, de wethouder, bouwen levert, om het zo te zeggen. Maar ik weet ook, dat u een groot sociaal hart heeft. Dus ik vraag me af: Zou u dat voorstel willen steunen, om een sociaal investeringsfonds op te richten, zodat we in de toekomst écht geld hebben, om die meerkostenregeling uit te breiden? Écht geld hebben, om een individuele inkomensondersteuning te gaan doen.

00:51:12

De Heer: Bushoff: Voorzitter, dáároveň toch weer mijn befaamde twee dingen, denk ik. Één: Ik ben het met de heer Dijk eens, dat er kleine stapjes worden gezet, de afgelopen tijd. Maar al die kleine stapjes, die wij de afgelopen periode hebben gezet: Het verruimen van de kwijschelding van de afvalstoffenheffing en deze meerkostenregeling, dat zijn allemaal stapjes, die grote sprongen vooruit maken en die wel degelijk een groot verschil maken in het dagelijks leven van mensen. Dat is één. Het tweede is: Uw idee of uw doel, om nog meer te doen voor mensen die in armoede leven,

onderschrijf ik. Ik denk alleen, dat het middel van *CVP* twee punt nul, zoals u voorstelt, daar niet geschikt voor is. Want u zegt: We gaan middelen die we overhouden op werk en inkomen, op onderwijs en dat soort zaken, dáárin stoppen, terwijl juist die middelen vaak ook weer terugvloeiën naar die dingen die wij belangrijk vinden en die wij het jaar dáárop, alsnog graag willen uitvoeren.

00:52:02

De Heer: Dijk: De heer Bushoff kan ook met andere voorstellen komen, om dat *CVP* twee punt nul te gaan vullen. Dat vind ik prima. Het punt wat ik probeer te maken is, dat net zoals bij de kwijschelding afvalstoffenheffing, wij eigenlijk, al jaren deze gemeenteraad wil: Individuele inkomenstoeslag toekennen. En daar komen we niet toe, omdat we daar blijkbaar het geld niet voor hebben, maar wel, zoals de heer Sijbolts net zei: Miljoenen voor VRIJDAG, of het Forum, of een nieuw poppodium. En dat is allemaal best, maar u weet ook, dat de achterstand bij mensen in armoede écht groot is en dat die is gegroeid, de afgelopen jaren.

00:52:38

De Heer: Bushoff: Ook toen de SP nog in het college zat, hebben we deze voorstellen, die de SP deed, niet gerealiseerd. Het is nu gebeurd, dat we die kwijschelding van de afvalstoffenheffing hebben verruimd. Dus mijn advies zou zijn: Als u graag wil, dat er meer gebeurt, stem op Partij van de Arbeid en u ziet: Het wordt geregeld.

00:52:54

De Heer: 2: Voorzitter, de Partij van de Arbeid zat toen mét ons in een college, dus het is een beetje, een flauwe, jij bak.

00:53:03

De Heer: Dijk: Ik ben serieus. Als u een beter voorstel heeft, om te gaan sparen voor bijvoorbeeld zo een individuele inkomenstoeslag, kom maar op! Wij doen het voorstel en dan niet gaan jij bakken, dat onze manier, om dat fonds te vullen, tekortdoen. U komt niet met dat voorstel, kom maar met dat voorstel! Zeg maar, wat ik aan uw motie moet veranderen.

00:53:20

Voorzitter: Meneer Dijk, u gaat even in uw eigen termijn, proberen de raad te overtuigen, van het mooie, van uw voorstel.

00:53:28

De Heer: Bushoff: Ik denk, dat wij de afgelopen tijd, heel veel stappen hebben gezet op het gebied van mensen ondersteunen, als het aankomt op inkomen en dat wij de komende tijd, ook nog genoeg opgaven hebben en stappen zullen zetten. Maar Voorzitter, het gaat de hele tijd over cijfers. Achter cijfers, hangt eigenlijk altijd een persoonlijk verhaal van mensen.

00:53:44

De Heer: Sijbolts: Voorzitter?

00:53:48

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

00:53:49

De Heer: Sijbolts: Dank, ik zal het kort houden. Volgens mij is de slogan straks ook van toepassing op de stem van de Partij van de Arbeid en gaan nu lasten, omhoog. Komt er ook een moment, waarop de Partij van de Arbeid zegt: Wij vinden investeren in sociale zekerheid van deze stad belangrijker, dan investeren in stenen, zoals de grote projecten?

00:54:11

De Heer: Bushoff: Ja, Voorzitter. Als sociaaldemocraat vinden wij het niet erg, om belastingen te heffen, als we daarmee de samenleving eerlijker maken. Dus inderdaad, als u Partij van de Arbeid stemt, zullen misschien lasten omhoog gaan, maar daar maken we de samenleving ook eerlijker mee

en doen we heel veel goede dingen voor. Ik zal blijven pleiten voor investeringen, óók in stenen, zoals u dat noemt, in wijkvernieuwingen, in het opknappen van buurten en wijken, in het bouwen van betaalbare huizen. Voorzitter, ik ga even door. Ik wou namelijk graag nog even één persoonlijk voorbeeld, wat ik laatst las, aanhalen en met de raad delen. Volgens mij, staat dat symbool voor de verhalen die schuilgaan achter de cijfers, waar wij het zo vaak over hebben. En dat is het verhaal wat ik laatst las van Simone. Simone is een alleenstaande moeder met schulden. Ze verloor haar baan ze en ontdekte dat ze ook chronische rugklachten had. Gelukkig kan ze geopereerd worden, maar ze is wel elk jaar opnieuw, haar eigen risico kwijt. Daarnaast, als ze in de apotheek staat, moet ze vaak bijbetalen voor haar medicijnen en heeft ze ook nog moeite, om de energierekening te betalen. Voor Simone, is een ontbijtje van twee euro bij de HEMA, eigenlijk al vakantie. Ik noem dit voorbeeld niet omdat het uniek is, maar volgens mij, omdat achter alle cijfers, dit soort persoonlijke verhalen schuil gaan en dat het laat zien, waarom het nodig is, dat wij met voorstellen blijven komen en dat wij ook voorstellen doen, om mensen die het moeilijkst hebben, onderaan de streep, er meer op vooruit te laten gaan. Concrete resultaten die wij boeken, boeken wij niet voor onszelf, maar juist voor de mensen, die onder aan de streep, zo vaak met een negatief resultaat overblijven. Dat is één van de redenen, waarom we ook de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing hebben verruimd. Dat is één van de redenen, waarom we samen met de SP het voorstel doen, om de meerkostenregeling te verruimen. Omdat het voor dit soort persoonlijke verhalen nodig is, dat we voorstellen hebben gedaan, blijven doen en in de toekomst ook zullen doen.

00:56:06

Voorzitter: Meneer Dijk.

00:56:09

De Heer: Dijk: Volgens mij kent de Partij van de Arbeid het voorbeeld van de Iepenlaan, wat ik ook zo meteen in mijn woordvoering ga houden. Daar woont een schoonmaker in het UMCG. Zij krijgt geen zorgbonus. Wat ze wél heeft gekregen, de afgelopen tijd, is een hogere energierekening van Warmtestad. Inderdaad mooi, dat wij voorstellen doen, om meer woningen te gaan isoleren. Ik denk dat dit voorstel daarin tekortschiet, maar wederom, het is een klein stapje in de goede richting en daarom steunen wij het. Dat doen we met alle goede stappen in de goede richting. Mijn vraag is: Één van haar grootste lasten, zijn de woonlasten, de huren in de sociale sector. Er is bij Warmtestad honderdtwintig euro bijgekomen, in totaal twintig euro duurder dan dáárvoor en de huur is ook met vijftig euro omhoog gegaan. En dan kunt u al dit soort kleine stapjes nemen, maar de allergrootste stap is de huur. Ik snap niet, waarom de Partij van de Arbeid zowel landelijk, maar ook hier lokaal, net als GroenLinks, niet voor een huurverlaging of een huurstop is, in de sociale sector. Ik vind het bizar, als wij weten dat dáár de mensen worden getroffen en dat zij daar ontzettend veel last van hebben en daarom geen ontbijtje bij de HEMA kunnen halen voor twee euro, wat als vakantie voelt, volgens u.

00:57:14

Voorzitter: Meneer Bushoff.

00:57:15

De Heer: Bushoff: In de eerste plaats: Mensen die moeilijk rond kunnen komen en in de problemen komen met het betalen van de huur in deze coronacrisis, moeten worden geholpen. Dat heeft het college ook toegezegd. In de tweede plaats, heeft de Partij van de Arbeid, landelijk het voorstel gedaan, om de huurstijgingen te maximeren. De wet, wordt uitgevoerd. En ten derde: Het klopt niet, als de SP zegt, dat wij geen lagere huren willen afdwingen. Als het even kan, willen we dat invoeren. Daarom doet de Partij van de Arbeid ook voorstellen daarvoor, om lagere huren af te dwingen. Dat gaat niet over huurstijgingen. Dat gaat er gewoon over, dat de huren van mensen daadwerkelijk omlaag gaan. Zowel in de sociale huursector, als in de vrije huursector. Dat kunnen wij lokaal niet

regelen, daar hebben we nationale wetgeving voor nodig, maar die voorstellen doet de Partij van de Arbeid, dus het klopt niet, als u zegt, dat de Partij van de Arbeid niet staat voor het verlagen van de huren, omdat mensen die moeilijk kunnen opbrengen. Voorzitter, ik wil ook het punt van energie armoede nog aangrijpen. Want inderdaad, in het voorbeeld wat ik net noemde zei ik al dat, voor in dit geval Simone, het moeilijk is om de rekeningen te betalen, mede door stijgende energielasten. Maar mét haar, zijn dat nog zeshonderdvijftig andere mensen die daar moeite mee hebben, om de energielasten te betalen. En dat is ook één van de redenen waarom GroenLinks en de Partij van de Arbeid, vorig jaar een voorstel indienden, waar ongeveer één komma vier miljoen mee gemoeid ging, om woningen te isoleren. Dat is ook de reden waarom we dit keer met meerdere partijen, opnieuw het voorstel doen, om woningen te isoleren. Nu voor meer dan twee miljoen, zodat de duizenden huizen voorzien worden van isolatiemateriaal. Dat zorgt er namelijk voor, dat mensen meer geld overhouden in de portemonnee en is ook nog goed voor een duurzame toekomst. Tot slot, over die duurzame toekomst: Hoe onzeker die toekomst op dit moment ook nog is, we weten eigenlijk altijd, dat het een goede investering is, om te investeren in onderwijs en kans en gelijkheid. Dat is ook de reden, waarom we scholen gaan opknappen, juist in buurten, waar kinderen dat het hardste nodig hebben. Dat is de reden, waarom we het kind pakket voortzetten. Dat is de reden, waarom kinderen gratis naar voorschoolse en vroegtijdig educatie kunnen. Voorzitter, dat is de reden, waarom de Partij van de Arbeid tijdens het voorjaarsdebat een motie indiende, voor de verlengde schooldag. Dat gaat over naschoolse programma's gericht op sport, cultuur, natuur en techniek educatie. Voorzitter, dat is ook de reden waarom D66, de Partij van de Arbeid en verschillende andere partijen, het voorstel indienen, om schoolpleinen beweegvriendelijk te maken en te vergroenen, zodat er in alle buurten en wijken fijne speelplekken voor kinderen zijn. Voorzitter, ik zou willen zeggen: Juist in deze tijd, blijft de Partij van de Arbeid werken aan een gezond, groen en gelukkig Groningen. Dank u wel.

00:59:43

Voorzitter: Dank u zeer. De heer Sijbolts had nog een vraag aan u.

00:59:47

De Heer: Sijbolts: Voorzitter, de heer Bushoff had het net over het verruimen van de kwijtschelding. Moet dat niet, omdat deze coalitie tarieven verhoogd en omdat deze coalitie geld blijft uitgeven voor grote projecten en geen keuzes maakt behalve.

00:59:59

De heer ? : Alle ballen in de lucht te houden, is dat niet de reden waarom we de kwijtscheldingsregels steeds verder moeten verruimen?

01:00:08

De heer Bushoff : Nee Voorzitter. De Partij van de Arbeid heeft dat voorstel ook gedaan tijdens het voorjaarsdebat: om te blijven investeren. De investeringsagenda te handhaven. Dat betekent ook investeringen in het ruimtelijk domein. Dat betekent ook investeringen in een nieuw culturencentrum. Omdat wij dat belangrijk vinden. Omdat wij denken dat dat juist is van meerwaarde is voor de samenleving. Dus die investeringen zijn wat betreft de Partij van de Arbeid hard nodig. En waarom het ook hard nodig is om de kwijtscheldingsregelingen te verruimen, is niet omdat wij geld uitgeven maar omdat er mensen zijn die te weinig geld in de portemonnee hebben. Daarom verruimen we die kwijtscheldingsregelingen.

01:00:43

Voorzitter : Dank u zeer. Dan kom ik bij de fractie van D66, de heer Rustebiel.

01:01:30

De heer Rustebiel : Ja dank u wel, Voorzitter. Dit jaar vieren wij vijfenzeventig jaar vrijheid in een periode dat de meeste van ons een onvrijheid ervaren die wij niet meer gewend zijn. Dat is natuurlijk

een luxepositie, maar dat geeft wel aan dat we in een bijzondere tijd leven. Die tijd zien wij ook terug in de stad. Want niet alleen het virus, maar ook de tijdelijke onvrijheden hebben een grote maatschappelijke impact in onze straten en achter onze voordeuren. In onze tot voor kort bruisende studentenstad zitten nu veertigduizend studenten opgehokt in hun studentenkamers. In onze winkelstraten neemt het aantal te huur en te koop posters hand over hand toe. Tijdelijke contracten worden niet verlengd en de meeste effecten zien we niet eens, omdat juist in gezinnen waar mensen het lastig hebben en nu bij elkaar op de lip zitten, de spanningen toenemen.

01:02:17

Voorzitter : Ik begrijp dat een nauwe relatie heeft met meneer Bushoff, maar toch ga ik proberen om even uw eigen naam op het scherm te krijgen. Tenzij er nu een fusie wordt aangekondigd tussen D66 en de PvdA, dan vind ik het ook best. Aan de linkerkant. Links, weet u nog? Help hem even.

01:02:47

De heer Rustebiel : Nee, dat lijkt mij een heel slecht idee, die fusie. Ik hoop dat in de loop van mijn woordvoering ook wel duidelijk wordt waarom we dat niet zouden moeten doen. Ondanks dat de samenwerking natuurlijk wel prima is. Goed, ik gaf even aan dat wij vrijheid vieren maar eigenlijk in een bepaalde mate van onvrijheid leven en dat het eigenlijk voor een liberale partij best wel heel erg ingewikkeld is. Maar er gebeuren ook mooie dingen in Groningen, juist tijdens deze crisis. De landelijke ogen zijn gericht op onze GGD. Onze chronische GGD, die het gewoon goed doet. De landelijke ogen zijn gericht op ons UMCG. Ons UMCG dat door de Minister nog werd verweten asociaal testcapaciteit te verspillen dit voorjaar. Daarvan zegt de Minister nu: "Daar in het UMCG in Groningen doen ze het goed". Ook de Groningers doen het met elkaar goed. Want we zien dat de besmettingsaantallen dalen en dat er daardoor weer perspectief op onze eigen vrijheid ontstaat. De Rijksoverheid moet dit perspectief nu ook bieden. Van vrijheidsbeperkingen op weg naar die [geen geluid]. Was die uit? Ja. De crisis van nu moet het denken over morgen niet belemmeren. Wij zien gelukkig dat het denken over morgen bij de coalitie en bij het College ook niet belemmerd wordt. Sterker nog, de hoofdlijnen die wij als Coalitie twee jaar geleden uitzetten, komen juist tegemoet aan de zorgen die nu naar boven komen. Want nu kansengelijkheid onder druk staat, is het goed dat het College aan de slag gaat met onderwijshuisvesting. Dat die rijke schooldag er komt. Nu het online winkelen onze detailhandel bedreigt, is het goed dat wij gaan investeren in die binnenstad. Nu we meer thuiswerken, is het goed dat het College investeert in groene en beweegvriendelijke wijken en de wijkvernieuwing oppakt. Nu sommige mensen in de problemen raken, is het goed dat met deze begroting wordt geïnvesteerd in de schuldenaanpak. En nu blijkt dat mensen die weinig bewegen eerder het virus krijgen, is het gewoon heel erg fijn dat we in deze begroting extra middelen vrijmaken voor sport. En tenslotte: nu oude businessmodellen kraken is het heel goed dat het College zich inzet voor het aantrekken van nieuwe en groene werkgelegenheid.

01:04:56

De heer Bolle : Voorzitter.

01:05:01

Voorzitter : Meneer Bolle.

01:05:03

De heer Bolle : Dank u wel, Voorzitter. Is de heer Rustebiel het met mij eens dat woningbouw en het genoeg hebben van woningen in Groningen een heel groot probleem is? Ik [onhoorbaar] maar even, maar ik denk van ja. En als dat dan zo is, is het dan een goed idee om de kosten voor bouwen te verhogen?

01:05:24

De heer Rustebiel : Ik heb hier op mijn papier geschreven schrijven dat vanuit de huidige crisis er

twee andere belangrijke crisissen zijn die het College ook oppakt en moet pakken. Dat zijn de klimaatcrisis en de wooncrisis. D66 heeft best wel getwijfeld aan het voorstel van de bouwleges, maar we hebben dat even uitgerekend op nieuwbouwwoning niveau en dan kom je op een paar honderd euro verhoging uit. Als wij dan gewoon oprecht beoordelen naar wat voor pakket wij hier hebben liggen in relatie tot die paar honderd euro verhoging op een nieuwbouwhuis van een paar ton, dan denken wij dat wij hiermee een verhaal hebben waarmee we een maatschappelijke meerwaarde creëren. Maar we hebben die aarzeling zeker gehad, meneer Bolle.

01:05:59

Voorzitter : Meneer Bolle nog een keer.

01:06:01

De heer Bolle : Dank u wel, Voorzitter. Maar dat betekent dus dat ik mag concluderen dat het voor D66 belangrijker is dat het pakket van dat miljoen -wat nu ingediend wordt- dan ervoor zorgen dat we zoveel mogelijk gaan bouwen en dat die kosten zo laag mogelijk. Dat is dan de consequentie die ik hieruit kan trekken.

01:06:23

De heer Rustebiel : Nee, de conclusie van D66 is dat het verhogen van de bouwleges met een paar honderd euro op een nieuwbouwhuis van een paar ton, opweegt tegen de extra investeringen die we op andere terreinen gaan doen. Volgens mij heb ik dat net ook uiteen gezet. Ja, we zijn blij dat het College ons ook verrast met prachtige bouwplannen en dat we die hier regelmatig bespreken. We zijn blij dat die plannen voor vergroening van de leefomgeving en het aanpakken van de energiecrisis voorbij blijven komen. Dus het College zit wat dat betreft op sporen om ook die andere twee crisissen aan te pakken.

01:06:52

Voorzitter : De heer Van Kesteren.

01:06:53

De heer van Kesteren : Ja Voorzitter, ik zou de heer Rustebiel willen vragen, kijk, die leges dat is kruimelwerk voor wat betreft de bouwkosten. Maar is het de heer Rustebiel ook bekend dat bouwen van het gas af aanzienlijke bedragen betreft, waardoor een koopwoning voor heel veel mensen onbereikbaar wordt en ook de huren van woningcorporaties doorberekend worden in de huren waardoor die huren toch voor onze inwoners behoorlijk gaan stijgen? Is u dat bekend? Vindt u dat prima? Want het klimaat gaat boven alles?

01:07:23

De heer Rustebiel : De energieschaarste waar we mee te maken hebben, leidt tot stijgende energieprijzen. Dus ook als je niks zou investeren in het aanpakken van het verduurzamen van die huizen, gaan die woonlasten stijgen. Dus je kunt nu beter investeren in isolatie en in die verduurzaming om die woonlasten op termijn onder druk te houden. Dus volgens mij is dat precies een tegenstelling die in de praktijk niet bestaat.

01:07:45

Voorzitter : De heer Van Kesteren.

01:07:50

De heer van Kesteren : Voorzitter, het wordt steeds gedaan: isoleren van huizen. Dat vind ik prima. Daar sta ik ook helemaal achter. Dat is ook waar ik altijd voor pleit. Het gaat om bouwen van het gas af, daar hoor ik D66 niet over, Voorzitter. Want dat zijn namelijk die extreme hoge kosten die worden doorberekend aan huizenkopers en aan huurders die gewoon al weinig te maken hebben.

01:08:14

De heer Rustebiel : Wat D66 betreft hoeven niet alle huizen van het gas af. Er zijn ook andere vormen

van gas die groener zijn en die niet voor aardbevingen zorgen. We hebben ook wijkenergieplannen vastgesteld waarin je kunt zien dat gas niet overal vervangen worden door een warmtenet, maar dat we ook met elektriciteit gaan werken. Dus volgens mij het beeld dat u opschept dat alle huizen van het gas af gaan op hele korte termijn, dat klopt niet. Daar hebben we echt nog wel wat tijd voor nodig. Goed, ik loop even de amendementen bij u langs die we hebben aangekondigd.

01:08:40

De heer Dijk : Voorzitter.

01:08:43

Voorzitter : Meneer Dijk.

01:08:45

De heer Dijk : Ja dank u wel, Voorzitter. Ik ken de heer Rustebiel, als het gaat om bijvoorbeeld WarmteStad, als een kritische volger van dat project. En D66 als een zeer liberale partij, maar wel in ieder geval voor een eerlijke overheid. En dan hebben we altijd hier met elkaar besproken over dat klimaatmaatregelen mensen niet op kosten moeten jagen en zeker niet diegenen die dat niet kunnen leiden. Nu weet u: ik heb een aantal voorbeelden genoemd de afgelopen tijd over waar dat wel het geval is op dit moment. Dat speelt nu, dus niet later. Niet pas als we die woningen hebben geïsoleerd, maar dat speelt nu. Bent u met de SP van mening dat we de tarieven voor warmtestad daar waar mensen duurder uit zijn, moeten verlagen? Oftewel dat u uw eigen belofte van uw klimaatbeleid waar maakt?

01:09:30

De heer Rustebiel : Wij delen uw zorgen. Wij hebben ook die schriftelijke vragen gesteld vanwege de zorgen over de tarieven van de [onhoorbaar]. U begon vorige week over warmtenet. Ik heb u toen gevraagd dat ik daar meer over wilde weten. Daar ben ik benieuwd naar. Ik heb op mijn vraag geen duiding gehad waar u precies tegenaan loopt. Ik heb u daar nog over gemaild. Ik was even benieuwd naar hoe dat precies in elkaar zat. Maar wij vinden dat WarmteStad duurzame en betaalbare warmte moet leveren voor iedereen. Wij kunnen WarmteStad er ook aan houden. WarmteStad is van onszelf. Het zou niet zo moeten zijn dat wij ergens een pleister gaan plakken met tijdelijk op een bepaalde plek ergens lagere tarieven, omdat het daar uit de pas loopt. Wij hebben gewoon een verantwoordelijkheid dat voor iedereen die betaalbare en duurzame energie wordt geleverd. Dus daarom, ik deel uw zorgen, maar ik vind uw voorstel niet zo goed. Voorzitter, ik ga even verder.

01:10:16

Voorzitter : De heer Dijk.

01:10:16

De heer Dijk : Voorzitter, dat vind ik best dat u mijn voorstel niet zo goed vindt. Volgens mij heb ik het u ver van tevoren opgestuurd. Kom dan ook zelf met een voorstel. Ik heb de voorbeelden genoemd. U heeft zelf de voorbeelden meegemaakt. Meneer Bushoff precies hetzelfde. Ik stuur een voorstel op, is het voorstel niet goed? Prima, even goede vrienden. Stuur dan een tegenvoorstel op. Als u echt wilt samenwerken, dan moet u dat gaan doen en niet met zo een slap verhaal komen als dit.

01:10:38

De heer Rustebiel : Ja.

01:10:38

De heer Dijk : Ik heb u de voorbeelden genoemd. Ze zijn in de pers, in de media geweest. U had daar kunnen aanbellen zelfs om het die mensen te gaan vragen. U kan mij altijd bellen. Ik heb uw voorstel gezien. Ik heb er ook niets op terug gehoord, behalve dat u mijn voorstel niet zo goed vindt. Kom dan met een tegenvoorstel dat beter is, want dat zie ik nu ook niet.

01:10:51

Voorzitter : Eén vraag meneer Rustebiel en vervolgens uw betoog.

01:10:54

De heer Rustebiel : Ja, ik heb u dus gevraagd-

01:10:55

Voorzitter : Heel even. Meneer Dijk. Ja oké.

01:11:02

De heer Rustebiel : Ja, ik heb-

01:11:03

Mevrouw Jacobs-Setz: Voorzitter.

01:11:05

De heer Rustebiel : -u volgens mij wel gevraagd wat de achtergrond is van deze discussie.

01:11:08

Voorzitter : Mevrouw Jacobs.

01:11:09

Mevrouw Jacobs-Setz: Meneer Rustebiel, ik mag u ook een vraag stellen van de Voorzitter.

01:11:12

De heer Rustebiel : Kijk.

01:11:13

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik ken uw partij als een partij die over het algemeen moeite heeft met lastenverhogingen. Ik heb uw partij wel eens horen zeggen dat dat een hete aardappel of een variant daarop is. Nu kondigt u weer een lastenverhoging aan voor nieuwbouwwoningen. Ik heb u ook wel eens horen zeggen dat we ook een vorm van onrechtvaardige belasting in onze gemeente hebben: de hondenbelasting. Waarom heeft u ervoor gekozen om niet te zoeken naar het oplossen van die onrechtvaardige hondenbelasting?

01:11:38

De heer Rustebiel : Ten eerste is D66 blij dat we in deze begroting niet die OZB verhogen, want u heeft net twee andere partijen gehoord die daar wat anders over denken. Dus ik denk dat het ook een beetje ons resultaat is dat wij blij zijn dat we dat voor mekaar hebben gekregen. En de hondenbelasting-

01:11:53

Mevrouw Jacobs-Setz: OZB is wel verhoogd, toch?

01:11:56

De heer Rustebiel : Ja, vorig jaar. In deze begroting niet, maar-

01:11:58

Mevrouw Jacobs-Setz: Nee, we hebben dat standaard op voorhand al afgesproken. Nu vergeet u die voor het gemak, dat bedoelt u.

01:12:04

De heer Rustebiel : We bespreken hier een begroting waarin de OZB gelukkig niet verhoogd wordt. Wat D66 betreft, doen we dat nog heel vaak of bespreken we een keer eentje waarin die verlaagd wordt. Ik zie daar zeer naar uit. De hondenbelasting heeft op tafel gelegen, maar ik denk dat ik oprecht kan zeggen dat we dat pakketje wat we nu indienen aan amendementen, in zijn totaliteit van grote waarde vinden. Een hondenbelasting als uitkomst van dit proces, was voor D66 ook prima geweest. Maar wij denken dat we hiermee tegemoet komen aan een heel groot aantal maatschappelijke vraagstukken.

01:12:34

Mevrouw Jacobs-Setz: U krijgt nog de kans om een heel aantrekkelijk voorstel voor de afschaffing van de hondenbelasting te steunen en dan reken ik op u.

01:12:39

De heer Rustebiel : Ja, u heeft mij een voorstel gestuurd om de OZB te verhogen, terwijl u daar zelf net niet zo enthousiast over was. Dus dat begrijp ik dan eigenlijk niet zo goed. Ja, de amendementen Voorzitter. Het amendement om schoolpleinen groen- en beweegvriendelijk te maken, echt een wens van D66. Een amendement om een deel van de bezuinigingen op cultuur terug te draaien, zodat we bijvoorbeeld Santorini en The Sounds of Music in de benen kunnen houden. En straks een voorstel -samen met de ChristenUnie- om ook op sporten een reparatie te doen, zodat ook de sportverenigingen weer vooruit kunnen. Dus ik denk dat wij hierin een aantal mooie voorstellen doen die passen bij waar D66 voor staat. En waarbij een groot deel van deze raad ook zijn zorgen over heeft uitgesproken.

01:13:18

De heer Sijbolts: Voorzitter.

01:13:20

Voorzitter : Eerst had de heer Bolle nog een vraag, begreep ik.

01:13:22

De heer Bolle : Ja, maar ik kreeg hem net niet en nu ben ik hem alweer kwijt. Gaat u vooral verder.

01:13:27

Voorzitter : Ga ik ook doen. Meneer Sijbolts.

01:13:29

De heer Sijbolts: Ja dank u wel, Voorzitter. Ik wil geen proceszeiker gaan worden, maar mijn fractie was nogal verbaasd dat we via een verhoging van leges, en vorig jaar hebben we dat gedaan -ook via een verhoging van tarieven en deze coalitie speelt geld vrij- zonder dat we daar een inhoudelijk debat hebben over hoe wij leges toe rekenen en tarieven. De tarievennota en de kostendekkendheid daarover. Als de oppositie nu met dekkingen komt van voorstellen waarin we tarieven gaan verhogen, betekent dat automatisch dat de coalitie daarmee akkoord gaat? Want daar lijkt het wel op, u doet het binnen de coalitie wel.

01:14:02

De heer Rustebiel : Ja, dit is een heel erg hypothetisch verhaal. Als u voorstellen heeft, dan kijken we daar naar. En als in coalitie de voorstellen overeenkomen, dan hebben we daar gelukkig een meerderheid voor. Dus ik begrijp niet zo goed wat nu concreet uw vraag is. Onze laatste Motie gaat over de parkeerplaatsterrassen, Voorzitter. Wij vinden het mooi dat het initiatief dat wij met de VVD een paar jaar geleden hebben genomen, daar heel veel ondernemers nu heel veel plezier van hebben in de stad. Dus wij stellen voor om daar beleid van te maken en ook ervoor te zorgen dat de ondernemers hierover geïnformeerd worden, want die kunnen die extra ruimte wel gebruiken. Dan kom ik bij mijn slotpleidooi. Ja, vorig jaar moesten we dus de lasten verhogen en bezuinigingen doorvoeren. Dat kwam eigenlijk deels doordat Den Haag zorgde voor onder financiering van de taken die wij nu eenmaal moeten doen. Maar nu staan wij hier in dit huis met twee mensen: Jimmy Dijk en Wieke Paulusma, die misschien straks naar Den Haag gaan. Ik zou deze gelegenheid aan willen grijpen om hun te feliciteren met deze plek op de lijst van uw beide partijen. Maar u kunt er dan ook op rekenen dat zodra u in uw Kamer zit, dat u van onze fractie -en misschien ook van collega fracties- het hoort als er wat mis is met bruggen, met ringwegen, met de Lelylijn of met de jeugdzorgtekorten. Dan kunt u ook op ons rekenen. Dank u wel.

01:15:12

Voorzitter : Zeg dat nu niet, want dan willen ze straks niet meer. Maar meneer Bolle had nu wel weer een vraag.

01:15:21

De heer Bolle : Ja. De heer Rustebiel zegt dat het deels een probleem van tekortschietende budgetten is van Den Haag. Welk deel ligt dan bij de gemeente en waar gaat dat dan precies over?

01:15:36

De heer Rustebiel : We hebben een heel aantal wettelijke taken uit te voeren waarvoor wij te weinig geld krijgen. Volgens mij vinden bijna alle fracties dat hier in dit huis dat. Binnen die constatering dat we daar te weinig geld voor krijgen, kunnen we daar zelf ook andere keuzes in maken. Wij hebben dat niet gedaan omdat wij vinden dat we vooruit moeten met deze gemeente. We moeten investeren in de toekomst zodat deze gemeente economisch en maatschappelijk vitaal blijft. Maar formeel gesproken is het natuurlijk wel zo dat wij hier steeds de begroting vaststellen. Wij hoeven niet alleen naar Den Haag te wijzen. Wij hebben hier ook keuzes gemaakt.

01:16:06

De heer Bolle : Nee precies, Voorzitter, dat wou ik net zeggen. want u doet in principe gewoon mee met het verhaaltje van GroenLinks en de Partij van de Arbeid. Als u ergens de lasten weet te verhogen, dan weet u niet hoe snel u het weer uit moet geven. Dan kunnen we wel weer meneer Dijk en mevrouw Paulusma naar Den Haag sturen om daar geld op te halen, die weten hoe het hier aan toegaat. Als hier geld komt, dan weten wij niet hoe snel we het moeten uitgeven.

01:16:29

De heer Rustebiel : Dan krijgt u hartstikke mooie groene schoolpleinen. Dan doen we bijvoorbeeld wat aan energiearmoede. Dan gaan we de cultuursector helpen en doen we allerlei dingen die heel erg belangrijk zijn voor de toekomst van deze gemeente.

01:16:40

Voorzitter : Dank u zeer. Ik stel voor dat we-

01:16:42

De heer Dijk : Voorzitter, ik heb nog één korte vraag.

01:16:44

Voorzitter : Bij u een korte vraag?

01:16:46

De heer Dijk : Hij is echt kort.

01:16:47

Voorzitter : Dat is echt een contradictio in persona, maar probeer het eens. Gaan we allemaal even van genieten.

01:16:55

De heer Dijk : Voorzitter, een korte vraag. De heer Rustebiel zegt: "Ik deel uw zorgen over de hogere kosten die mensen hebben door WarmteStad". Ik zit hier. We zitten hier nog de hele avond. Hetzelfde geldt voor de Partij van de Arbeid en het Sociaal Investeringsfonds 2.0. Ik zit hier. U vindt ons voorstel niet goed, kom naar me toe dan wijzigen we hem. Ik heb gemerkt dat als we heel veel gaan schorsen in vergaderingen zoals zo'n DifTar debat, dat dat een goede uitkomst heeft. Dus ik zit hier, dan gaan we die voorstellen ter plekke aanpassen vandaag.

01:17:23

Voorzitter : Dan zijn we toch gezakt, want het was niet eens een vraag. Maar we gaan wel naar u toe. Dank u wel. Want u was klaar?

01:17:30

De heer Rustebiel : Ja, dank u wel.

01:17:31

Voorzitter : Dank u zeer. Eerste plaats: u kent uw plaats nu, na D66. Maar wel voor de VVD.

01:17:59

Voorzitter : Meneer Rustebiel, als u zich nu weer aanmeldt, dan komt meneer Dijk - ja dank u zeer- weer in beeld. Dus als u gesproken heeft en weer teruggaat naar uw plek, dan is het handig dat u even weer aanmeldt. Dan komt het goed. Meneer Dijk, nog vijf minuten.

01:18:24

De heer Dijk : Dan zal ik kort wezen, Voorzitter. Er is afgelopen jaren fors bezuinigd op de zorg, op werk en inkomen, op de volkshuisvesting en deze bezuinigingen troffen steeds en vooral werkende mensen. En dan vooral de lagere en de middeninkomens. Maar al die bezuinigingen op wat van ons allemaal was, deed ook nog iets anders: het verzuilde onze samenleving. Voorzieningen verdwenen, net als de handen aan het bed. Flexibilisering maakte het individu op maat. Solidariteit verdween. De volkshuisvesting werd uitgekleeft. Nu is er het coronavirus en dat treft ons niet allemaal gelijk. Het is de grote ongelijkmaker. Mensen uit lagere sociale economische klasse hebben zestig procent meer kans om te overlijden aan het coronavirus. En laat het even op u inwerken. Zij hebben vaker een slechtere gezondheid, werken veelal buitenshuis in flexibele banen en wonen vaker in ongezonde slecht onderhouden woningen. Met goede collectieve schokdempers had het niet zo ver hoeven te komen. Nu is het aan ons om die verschillen te gaan bestrijden. Door cruciale beroepen meer te gaan waarderen. Door woon- en leefomstandigheden van mensen echt te verbeteren. En door onze samenleving een samenleving te houden. De beslissingen die wij hier en nu nemen, hebben grote invloed op de mensen hun leven en de Groninger samenleving. Voorzitter, om die verschillen te bestrijden moeten we tijdens deze coronacrisis veel meer solidariteit organiseren. Niet uit luxe, maar uit pure noodzaak. En dat gaat nog niet zo best. Laat ik een aantal belangrijke feiten noemen die de al bestaande sociaaleconomische klassenverschillen laten zien. Want Voorzitter, hier heb ik een grote kaart van Nederland met de armoedeproblematiek en hier staat Groningen al jarenlang in de top drie van de plekken waar de meeste mensen in armoede leven. Maar dat is niet het enige, want in een linkse stad zogenaamd als Groningen, is ook de ongelijkheid in vermogen al jarenlang één van het grootste en extreemste in heel het land. Dus de ongelijkheid in vermogen. Ook weer een mooi lijstje dit. En Voorzitter, Groningen is één van de weinige gemeenten -u ziet het hier, deze hebben we echt zelf gemaakt, die anderen waren van het CBS en ik hoop dat u het goed kunt zien- waar de individuele inkomenstoelagen voor mensen die lang in armoede leven, pas na vijf jaar wordt toegekend. Voorzitter, ik hoop hiermee glashelder te hebben gemaakt, echt glashelder te hebben gemaakt, dat deze coalitie meer moet doen. Ik snap echt daadwerkelijk niet waarom jullie niet meer handelen. Want Voorzitter, waar wachten jullie op? Ik hoorde net aan het begin van de woordvoering van GroenLinks: "We moeten zien waar deze crisis toe leidt". Het is zo glashelder waar dit toe gaat leiden, dus waar wachten jullie op? Want Voorzitter, waarom is er wel tweeënehalf miljoen euro extra beschikbaar voor de binnenstad? Waarom zijn er miljoenen extra beschikbaar voor de bouw van een kunstwerf, nieuwbouw van Vrijdag, exploitatie van het Forum? Waarom lukt het wel om een stedelijk investeringsfonds op te richten? Waarom lukt het dit College wel om twaalf en een half miljoen in een coronareserve te stoppen? En waarom lukt het niet om meer en eerder inkomensondersteuning te bieden waar mensen al jarenlang op wachten? Nogmaals, waar wachten jullie op?

01:22:12

Voorzitter : Meneer Sijbolts.

01:22:13

De heer Sijbolts: Dank u, Voorzitter. Ik ben eigenlijk heel erg blij met de bijdrage van de heer Dijk en vooral ook met de plaatjes die hij liet zien. Dat maakt het misschien des te confronterender voor deze raad. Dus uw oproep en uw vraag, begrijp ik ook volledig. Maar deelt u met mij de angst dat de klappen die volgend jaar waarschijnlijk gaan vallen, dat wij hier niet in staat zijn om die op te vangen? Want u noemt een aantal dingen waarop u dan wilt bezuinigen, daar ben ik het ook me eens. Maar deelt u die angst?

01:22:42

De heer Dijk : Nee, absoluut niet! ik deel die angst absoluut niet. Ik heb net een heel rijtje genoemd van miljoenen en zo gaat dat al jaren. Ik loop hier nu tien jaar rond en er is altijd geld voor dit soort dingen. Ook nog extra geld voor de binnenstad. Voorzitter, ik vind vijftien miljoen voor bomen op een grote markt best. Als we het geld daarvoor hebben en het is strikt noodzakelijk, echt doen. Maar Voorzitter, iedere keer weer komen hier miljoenen bedragen voorbij en komen wij in die straten, in die buurten bij die mensen die zeggen: "Ik kan niet meer rondkomen. Ik weet niet meer hoe ik moet doen vanaf nu. Ik weet niet hoe ik deze kerst ervoor ga zorgen dat mijn kinderen een leuke kerst gaan krijgen". Die mensen komen wij dagelijks tegen als we langs de deuren gaan. En wat zij zien is dat er miljoenen in bakstenen gaat. En ook in nuttige dingen. Begrijp me niet verkeerd. Ook in nuttige dingen. Maar nogmaals mijn oproep aan de coalitie, niet eens aan u: "Waar wachten jullie op?".

01:23:28

Voorzitter : Meneer Sijbolts nog een keer.

01:23:29

De heer Sijbolts: Ja Voorzitter, ik denk dat ik of de vraag verkeerd heb gesteld of de heer Dijk mij niet goed heeft begrepen. Ik bedoel eigenlijk de vraag: heeft u er vertrouwen in dat deze coalitie -als het moment daar is zoals u dat schetst- om die keuzes te maken?

01:23:43

De heer Dijk : Voorzitter, ik probeer er alles aan te doen om ze op te roepen om te stoppen met wachten en daarin te investeren. U weet van mij, maar ik weet dat ook van GroenLinks en ChristenUnie en PvdA dat het geen grootse voorstanders zijn van een weerstandsvermogen voor één. Of 100%. Terwijl dat toch iedere keer het streven blijft. Kijk, ik heb ook eerder aangegeven: de enige partij die dat wil is D66. Wij staan hier, waar wachten jullie op? Dat hebben we van begin af aan gezegd. Als je echt fundamentele veranderingen wil, had je bij de SP moeten zijn. En je ziet wat er gebeurt als er geen SP aan de linkerkant staat van de Partij van de Arbeid en GroenLinks, dan krijg je dit trage gedreutel.

01:24:17

Voorzitter : Meneer Bushoff.

01:24:18

De heer Bushoff : Ja Voorzitter, zoveel dingen om op te reageren. Maar ik ga het proberen kort te houden. Want de heer Dijk doet net alsof hij de enige is die met voorstellen komt om het leven van mensen te verbeteren op dit moment. Dat de SP nodig is om echt stapjes vooruit te zetten. Maar als we nu eens kijken naar de resultaten: een woonvisie waarin we een sterkere regie voeren op de woningmarkt, miljoenen investeringen in wijk- en dorpsvernieuwing, de verruiming van de kwijtscheldingsregeling, samen met u het voorstel doen om de meerkostenregeling op te plussen. Allemaal concrete voorstellen, mede met uw steun soms, maar in ieder geval door deze coalitie en deze Partij van de Arbeid, die er wel degelijk voor zorgen dat mensen er in inkomen op vooruit gaan. Dat zijn geen kleine stapjes vooruit, dat zijn sprongen vooruit. Daar had u aan kunnen bijdragen, maar u kiest er telkens voor om in de aanval te gaan in plaats van in de samenwerking.

01:25:04

De heer Dijk : Voorzitter, mijn functie hier in deze gemeenteraad, is voor mij ook glashelder. Wij zijn de linkse locomotief. Wij moeten jullie ertoe dwingen om zo veel mogelijk naar links te blijven kijken in plaats van mee te gaan in het verhaal van D66. Wij steunen inderdaad al die kleine stapjes in de goede richting, maar wat wij willen zijn fundamentele veranderingen. Laat ik daarbij één compliment geven aan u en uw partij, en dan even specifiek -als ik dan toch van de gelegenheid gebruik mag maken- ook aan de heer Van der Schaaf, dat het Pepergasthuis wordt gered. Dat is een groot goed. Dus beticht mij niet dat ik hier alleen maar negatief ben, maar ik ben hier wel om ervoor te zorgen dat u naar links kijkt omdat wij de linkse locomotief zijn. Daar is bijvoorbeeld ook in de woonvisie wel voldoende aan te zien.

01:25:45

Voorzitter : De heer Brandsema.

01:25:47

De heer Brandsema : Ja dank u wel, Voorzitter. Twee vragen aan de socialistische partij. De socialistische partij geeft aan dat er miljoenen naar stenen gaat, terwijl er miljoenen de andere kant moeten opgaan. De SP komt met een voorstel voor een sociaal investeringsfonds. Maar volgens mij hebben wij dat eigenlijk al: een sociaal investeringsfonds van om en nabij de veertig miljoen, waarin we al continu bijklussen om de tekorten die we hebben ook aan te vullen en mensen een beter bestaan te bieden. Dus wat vindt de SP van dat zogenaamde investeringsfonds? De tweede vraag Voorzitter, is dat de SP nogal hard hier op de trom slaat. De lokale partijvoorzitter heeft ook een paar jaar geleden in de landelijke mediagroep gezegd dat de middelvinger weer omhoog moet in plaats van samenwerking. De SP heeft nog steeds niet een meerderheid hier in de raad. Dus wat denkt de SP te bereiken met de middelvinger de lucht in plaats van constructief samen te werken om stapjes vooruit te zetten?

01:26:42

De heer Dijk : Ik hoorde dat ook in het slot van mevrouw Wijnja. Alsof wij niet zouden willen samenwerken en bijvoorbeeld dingen voor de Bühne zouden doen. Ik weet niet of dat op ons gericht was, maar ik hoor dat nu eigenlijk weer een beetje van de heer Brandsema. Ik vind dat een hele vreemde benadering. U kunt mij heel veel verwijten en u mag mij alles verwijten, maar volgens mij niet dat wij niet willen samenwerken. Volgens mij staan we op alle Moties die de wereld een beetje beter maken en begrijp me niet verkeerd: daar werken we heel graag aan mee. Maar mijn reactie zou precies hetzelfde zijn: helemaal geen middelvinger, gewoon een gebalde vuist recht vooruit. Dapper voorwaarts.

01:27:13

Voorzitter : Mevrouw Wijnja.

01:27:20

Mevrouw Wijnja : Op zichzelf -laat ik het dan even toneel spelen noemen van de heer Dijk- begrijp ik het vanuit zijn perspectief misschien nog wel. Alleen het is zo dat een heleboel dingen die de heer Dijk noemt, niet kloppen of die liggen net iets anders. De regelingen waar u het over heeft voor mensen in armoede, zijn opneideregelingen. Iedereen die dat nodig heeft, krijgt dat in deze stad. Verder heeft de heer Bushoff net een ritje dingen opgenoemd die de afgelopen jaren en de komende jaren door dit College geregeld worden. Dat zijn allemaal dingen die bij mekaar opgeteld heel veel betekenen. Tegelijkertijd moeten we ook voor de lange termijn investeringen doen, zodat u over vijftien jaar hier niet weerstaat met dit bord. Ik hoop overigens dat u het in de Tweede Kamer gaat regelen dat het minimumloon omhoog gaat. U weet, de dingen die echt grote klappers maken. Maar wat ik wil zeggen: is het dan niet zo dat juist omdat u in de oppositie zit en niet onderdeel bent van de coalitie, gewoon niet hier hardop gaat zeggen: "Ja, het is inderdaad waar. Er gebeurt een

heleboel". U noemt dat consequent kleine stapjes. Dat is gewoon echt, echt flauwe kul! Dus we kunnen het hebben over: hoe komen we daar? Want daar zijn we het volgens mij over eens: waar we heen moeten. Maar ik vind niet dat je hier kan zeggen: "Ik wil samenwerken en ik wil meewerken. En we doen dingen, maar wat jullie doen is allemaal flut en wat wij doen is allemaal beter". Daar is geen enkele inwoner van deze stad mee gemoeid. Dus kunt u nu gewoon niet zeggen: "Dit zijn inderdaad hele goede dingen. Dit pad moeten we op en dat gaan we samen doen"?

01:28:52

De heer Dijk : Voorzitter, ik snap het niet zo goed. Volgens mij maakt u er nu een beetje een vreemd spel van om ons een soort van negatieve kaarten toe te spelen. Ik heb het net gezegd in de reactie op de heer Bushoff. Ik heb net ook nog een compliment gegeven over de kwijschelding en de afvalstoffenheffing. Ik bedoel: wilt u dat ik hier ga staan en echt super veel complimenten ga geven als wij dit soort kaarten hebben in onze gemeente? Wilt u dat echt? Wilt u dan dat ik hier zo een soort bloemlezing ga houden over hoe fantastisch u het wel niet doet? U krijgt van mij complimenten als u die verdient en u krijgt van mij forse kritiek als u dat nodig heeft. En nog één ding: over schimmelwoningen. Ik ben er apetrots op dat de vrijwilligers van onze partij langs die deuren gaan en die problemen in de pers brengen. Want laat ik dan gelijk het bruggetje naar wonen maken in mijn woordvoering. Er wordt hier nog steeds gereageerd alsof die mensen gek zijn. Daar kom ik later even op terug.

01:29:42

Voorzitter : Dan de heer Van Kesteren nog en dan mag u na die beantwoording uw betoog afmaken. Meneer Van Kesteren.

01:29:48

De heer van Kesteren : Ja Voorzitter, waar wachten we op? Op meer realiteitszin van de SP. Ze staan krokodillentranen te huilen met een bord voor de kop. Dat is een uitdrukking, Voorzitter. Staan ze een pleidooi te houden tegen de armoede en tegen geldgebrek van mensen. Maar aan de andere kant staan ze hier heel uitbundig te applaudiseren voor allerlei ideologische stokpaardjes waaronder het klimaatbeleid. Ja, het één gaat niet zonder het ander. Als u dat blijft doen, dan vernachelt u uw achterban en dat moet u ook dan eerlijk uitleggen aan uw achterban. Dat u staat te applaudiseren voor beleidsmaatregelen die de kosten voor onze inwoners enorm verhogen en dat leidt tot armoede. Kunt u zich dat voorstellen dat uw achterban zich steeds meer van u vervreemd, ondanks uw vlammende betoog hier?

01:30:33

De heer Dijk : Dank voor het compliment voor het vlammende betoog. Wij leggen alles uit aan onze achterban, wat volgens mij de hele gemeente Groningen is. Alle bewoners die er zijn. Daarom zijn we ook altijd te vinden in die buurten en wijken en trekken wij met die mensen op. Voorzitter, over wonen: want een andere oorzaak van die gezondheidsverschillen waarom het lagere sociaaleconomische klassen treft, zijn de woonomstandigheden van mensen. Voor veel Groningers geldt helaas dat zij niet in een goed huis wonen. Dat zou op zich al reden genoeg moeten zijn om versneld sociale huurwoningen te renoveren en te isoleren. Maar laat ik er voor dit College nog een argument aan toevoegen: leven in ongezondheid en financiële onzekerheid, zorgt ervoor dat er minder ruimte is om vooruit te kijken. Als je gezin in een tochtige vochtige en beschimmelde woning leeft, is de overgang naar schone energie een luxeproduct. In de Commissie van afgelopen woensdag, noemde ik het voorbeeld van de huurders uit de Iepenlaan en de Lijsterbeslaan in Serweld. Hun woningen zijn niet geïsoleerd. Maar door de duurzame warmtestad de warmte - waarvoor zij wel meer betalen- meteen hun huis uitvliegt. Hun kinderen slapen in beschimmelde slaapkamers, maar zij hebben wel de hoogste huurverhoging in zes jaar gekregen. En geloof me, Voorzitter -ook een beetje een reactie op de heer Van Kesteren- deze huurders willen dolgraag

bijdragen aan een beter milieu en een schonere toekomst. Maar dat werkt niet wanneer de overheid hen op hogere kosten jaagt. Ik schrok dan ook van de reactie van wethouder Broeksma. Die zei in een reactie op onze vragen: "Dat het chique was geweest als huurders zich eerst bij WarmteStad hadden gemeld voordat zij met de SP in actie waren gekomen". Denkt u nu echt daadwerkelijk dat deze mensen niet de woningbouwcorporatie hebben gebeld of met warmtestad in contact zijn geweest? Zij zijn straal genegeerd. Weken, maanden lang door een overheidsorganisatie warmtestad genoemd. En u weet het: wij zijn daar pleitbezorgers voor, voor dat soort collectieve vormen van energie. Maar kom hier niet aan door te zeggen dat die huurders zich even eerder bij WarmteStad hadden moeten melden. Want het enige waar WarmteStad tot nu toe op heeft gereageerd -bij Tabisha waar ik het net over had- is dat zij een betalingsachterstand heeft. Graag een reactie van de wethouder. Voorzitter, de afbraak van de solidariteit heeft ertoe geleid dat onze samenleving minder weerbaar is. Dat steeds meer mensen de gevolgen van het lot niet meer kunnen opvangen. Dat geldt voor een groeiende groep huurders, starters, jongeren, studenten, pas afgestudeerden, werkende armen, cruciale beroepen en flexwerkers. Zij hebben behoefte aan een andere politiek. Een politiek die werkt aan georganiseerde solidariteit: nu niet afwachten, maar actie! Dat de samenleving nu een actieve overheid nodig heeft, eentje die niet afwacht, lijkt het College onvoldoende in te zien. Maar ik mag hopen dat de volksvertegenwoordigers uit de coalitiepartijen dat wel inzien. Deze begroting is in principe de laatste begroting van uw coalitie, maar wel de belangrijkste begroting van deze raadsperiode omdat de coronacrisis, de grote ongelijkmaker, nu zal toeslaan.

01:33:39

Voorzitter : Dank u zeer.

01:33:40

Mevrouw Jacobs-Setz: Voorzitter, mag ik een vraag stellen? Ik voorzitter mag vragen.

01:33:43

Voorzitter : Nee, we zitten aan de tijd. Maar u heeft geluk want u bent nu wel aan de beurt, als u tenminste de woordvoerder van de VVD bent.

01:33:52

Mevrouw Jacobs-Setz: Maar ik zou nog één vraag willen stellen aan de heer Dijk en die had nog veertig seconden op de klok staan.

01:33:57

Voorzitter : Nee.

01:33:59

De heer Sijbolts: Voorzitter-

01:33:59

De heer Dijk : Van mij mag het.

01:34:01

Voorzitter : Ja, van mij niet. Mevrouw Jacobs.

01:34:07

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik zou toch een klein punt van orde willen maken als u mij toestaat.

01:34:12

Voorzitter : Meneer Sijbolts.

01:34:13

De heer Sijbolts: Dank u. Ik begrijp dat u belang hecht aan het bewaken van de tijd. Aan de andere kant vind ik het wel, we zijn bezig met een begroting over één miljard. Er zijn niet zo heel veel

interrupties vanuit de raad, dus ik zou u toch willen vragen om iets meer in die geest, wat extra ruimte te geven.

01:34:29

Voorzitter : Volgens mij handel ik daarnaar. En ik handel ook naar uw eigen oproep in het Presidium - door u verwoordt- om ons mee te helpen op een enigszins redelijk tijdstip tot besluitvorming over te gaan. Mevrouw Jacobs. En meneer Dijk, heeft u weer aangemeld? Want anders dan is mevrouw Jacobs meneer Dijk geworden.

01:34:53

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik word helemaal afgeleid door knopjes. ik zeg altijd: vrouwen en blond. Maar goed, we bespreken hier de begroting van 2021. We lezen in de aanbiedingsbrief dat het College in de begroting uitgaat van een fictief normaal jaar. Fictief betekent volgens de Van Dale: alleen in de verbeelding bestaand. Een ander betekenis is: een verhaal of een gedachtegang aangeduid die zich hoofdzakelijk in de fantasie van de auteur afspeelt. Voor de VVD is het van groot belang dat we de werkelijkheid onder ogen zien. De werkelijkheid is een wereld -en ook een Groningse wereld- die dit jaar sinds maart totaal is veranderd. Het virus was en is een groot gevaar voor de gezondheid van iedereen. Door corona zijn veel Groningers ziek geworden, overleden of geraakt door de ziekte of het verlies van hun dierbaren. Maar ook raakt corona de onze economie heel hard. Veel ondernemers kunnen met pijn en moeite net het hoofd boven water houden. Werknemers zitten thuis na ontslag of vrozen voor hun baan. ZZP'ers zien hun opdrachten wegvallen. Dan voelt het voor mijn fractie absurd, Voorzitter, om de begroting van 2021 te bespreken waar uitgegaan wordt van een fictief normaal jaar. Want één ding weten we zeker: dat wordt 2021 niet. Dat zien we als we 's avonds door de binnenstad lopen. Ondanks dat het 2020 is, verwachten wij dat het ook in 2021 nog een tijd zo zal zijn. Wat eens het bruisend middelpunt van onze mooie gemeente was, is nu een verlaten gebied. Dat zien we als we langs de sportvelden lopen en als we op het [onhoorbaar] komen, en zo kan ik nog talrijke voorbeelden noemen. Op tal van plekken bruist het leven niet weer. Wederom zijn onze lasten gestegen. Ik werd onlangs aangesproken door een inwoner van Haren die me vertelde dat hij in Haren nu nog geen tweehonderd euro aan afvalstoffenheffing betaald en dat hij nu driehonderd negenenzestig euro moet gaan betalen. Maar liefst een stijging van vijfentachtig procent. Daar blijft het niet bij Voorzitter, want de gewoonte in de voormalige gemeente Haren was dat je je afvalstoffenheffing een jaar daarna betaalde. Dus deze inwoner moet in 2021 zijn driehonderd éénentwintig euro en zijn tweehonderd euro betalen. De OZB is wederom gestegen door de gestegen waswaarde, de gestegen waarde van zijn huis en door de nominale stijging die deze coalitie heeft afgesproken. Wat krijgt u voor deze verhoging? "Helemaal niets", zei hij. Hij verzuchtte: "Als deze OZB verhoging nu nog eens gebruikt werd om de hondenbelasting af te schaffen, dat zou ik me kunnen voorstellen want ik heb twee honden". Ook de afvalstoffenheffing voor de inwoners van de voormalige gemeente Ten Boer gaat fors omhoog. Je zult dit kostenplaatje maar onder je neus krijgen als horeca ondernemer of als ondernemer in de reisbranche. Alsof je al niet genoeg zorgen hebt. We hopen dat de Motie van de hondenbelasting dan ook gesteund wordt, niet alleen om de hondenbelasting af te schaffen maar juist omdat we met elkaar hebben geconstateerd dat dit een onrechtvaardige belasting is. En dames en heren, als zelfs de VVD daar een OZB verhoging voor over heeft, dan weet u wel hoe erg het ons naar het hart gaat.

01:38:19

Voorzitter : Meneer Van Kesteren.

01:38:20

De heer van Kesteren : Voorzitter, ik zou de woordvoerder van de VVD dan willen vragen: is verhoging voor de derde keer van de onroerende zaken belasting dan ook niet onrechtvaardig?

01:38:30

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat is ontzettend onrechtvaardig. Vandaar dat dit ook het allerlaatste slotstuk is. We hebben een aantal andere dekkingsvoorstellen van de OZB voorgesteld en dit is het uiterste redmiddel om in ieder geval een onrechtvaardige belasting op te heffen. Want dat is voor ons een heel groot goed: om onrechtvaardigheid uit te bannen.

01:38:46

De heer Bolle : Voorzitter.

01:38:46

Voorzitter : Ja, eerst even de heer van Kesteren.

01:38:50

De heer van Kesteren : Ja Voorzitter, dan zou ik willen vragen aan de VVD woordvoerder of het bijstellen van die absurde ambities die dit College ook heeft, ook iets zou kunnen bijdragen tot misschien het voorkomen van de verhoging van de OZB belasting, de onroerende zaak belasting. Voelt u daar niet iets voor als VVD?

01:39:09

Mevrouw Jacobs-Setz: Het bijstellen van ambities -maar daar kom ik zo op- lijkt me een hele goede zaak.

01:39:16

Voorzitter : Meneer Bolle. Nee.

01:39:24

Mevrouw Jacobs-Setz: Wij hebben een coronacrisis en een straatarme gemeente. Zo simpel is het. In Groningen is nog steeds sprake van een belabberde financiële situatie. De geldbomen van deze gemeente zijn -zoals de bomen in dit jaargetijde- vrij kaal. De gemeente heeft een enorm hoge schuldenratio en een laag weerstandsvermogen. Wat moet je dan doen? Moet je dan de plannen van 2018- 2019 onverkort uitvoeren of juist datgene doen waarmee we Groningen en onze inwoners uit de crisis helpen? Dit College heeft in maart leiderschap getoond door een pakket aan maatregelen voor verenigingen, instellingen en ondernemers neer te leggen om door de crisis te komen. Wij roepen het College op om op deze zelfde manier nu dat leiderschap te tonen en niet je kop in het zand te steken. Wat mijn fractie betreft, moet de gemeente de tering naar de nering zetten en basiszekerheid bieden. Basiszekerheid bestaat voor de VVD uit een baan, een huis, het sociaal domein op orde en een leefbare gemeente. Wat de VVD betreft, investeren we in het mensen uit de bijstand halen. Investeren in inwoners is voor ons investeren in bouwen. Zorg dat mensen die hun baan kwijtraken door de crisis zo snel mogelijk weer aan het werk gaan. Het is nu het moment om actief te kijken op welke plekken het perspectief het grootste is, om gericht te kijken welke mensen in de zorg, het onderwijs en de maaksector willen gaan werken, kunnen gaan werken en daar op in te zetten. Wat ons betreft biedt dat veel meer perspectief dan een basisbaan.

01:40:52

De heer Brandsema : Voorzitter.

01:40:56

Voorzitter : Meneer Brandsema.

01:40:59

De heer Brandsema : Ja dank u wel, Voorzitter. Is dan de VVD niet heel erg blij met het feit dat dit College met deze begroting ervoor kiest om structureel of in ieder geval volgend jaar, één komma drie miljoen te investeren in de uitvoeringskosten bij werk en participatie? En dan nog één komma één miljoen bij inkomensondersteuning, om juist ervoor te zorgen dat je probeert iemand zo snel mogelijk weer aan het werk te helpen? Wat u zelf ook bepleit.

01:41:22

Mevrouw Jacobs-Setz: Alle inspanningen die gedaan worden om mensen aan het werk te helpen, steunen wij heel erg. Wij vinden het jammer dat daarin niet in alle gevallen de match wordt gemaakt met datgene wat het hardst nodig is. U weet: wij vinden het nog steeds ontzettend jammer om te investeren in een basisbaan. Wij zouden het liever investeren in echte banen. Gelukkig willen mensen nog steeds in Groningen wonen. Vorige week hebben we het College gecompimenteerd met de bouwplannen voor het komend jaar, en dan met name de bouwplannen in het middensegment. Uiteraard zullen wij goed volgen of die plannen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Laten we ook de middeninkomens de kans geven om betaalbaar in onze gemeente te komen wonen, dan wel te blijven wonen. Deze mensen zijn de kurk waarop onze gemeente zou moeten drijven. Wat mijn fractie betreft is het niet investeren in stenen. En dat wilde ik eigenlijk meneer Dijk vragen: of hij ook ziet dat investeren in stenen ook investeren in mensen is? Want die stenen moeten allemaal gelegd worden en dat is mijn fractie betreft ook investeren in mensen. Want dat betekent voor een hele hoop mensen een hele hoop werk.

01:42:25

De heer Dijk : Voorzitter, er wordt mij een vraag gesteld. Ja, volgens mij hebben wij ook altijd gezegd dat het hartstikke goed is om aan die nieuwbouw te gaan doen. Volgens mij is het pleidooi wat ik heb gehouden -als u goed had geluisterd- dat wij naast bijvoorbeeld een stedelijke investeringsfonds ook graag een sociaal investeringsfonds willen, zodat we daarvoor kunnen gaan sparen. Dus de tegenstelling tussen sociaal investeren of in woningbouw investeren, die bestaat wat ons betreft niet. Alleen vinden wij dat het sociaal investeren een beetje tekort komt en daarom de optie voor een sociaal investeringsfonds. Zou de VVD daar ook voor zijn?

01:42:58

Mevrouw Jacobs-Setz: wat mijn fractie betreft, investeren we in het perspectief van mensen. Dat is investeren we in het mensen naar een baan leiden. Dat geeft wat mij betreft duurzaam perspectief. Dat biedt wat onze fractie betreft meer perspectief dan inkomensverhoging dan wel kwijtschelding en op die manier incidenteel het inkomen te verhogen. Dus mijn fractie zou het liefst willen hebben dat we zo hard mogelijk inzetten dat zoveel mogelijk mensen een fatsoenlijk betaalbare baan krijgen. Dan ziet u zelfs, meneer Dijk, dat u mijn partij ook in Den Haag aan uw zijde vindt. Want zelfs wij vinden dat het minimumloon verhoogd moet worden. Dat moet u toch heel erg goed voelen.

01:43:34

De heer Dijk : Dat is de mooiste dag van mijn leven.

01:43:36

Voorzitter : Meneer Rustebiel.

01:43:37

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat kan ik me heel goed voorstellen, en dat moet u heel goed onthouden, meneer Dijk: de VVD heeft u de mooiste dag van uw leven bezorgd. Dat is toch echt fantastisch.

01:43:43

Voorzitter : De heer Rustebiel.

01:43:44

De heer Dijk : U snapt dat dat cynisch was.

01:43:47

De heer Rustebiel : Ja dank u wel, Voorzitter. Mooi dat de VVD het middensegment aanhaalt en onze Motie daarover heeft gesteund. Maar u heeft wel tegen de woonvisie van het College gestemd en daarmee iets gedaan wat net uw betoog een beetje ondermijnd. Dus ik ben benieuwd wat u nu als

VVD voor u ziet? Hoe moeten we nu de wooncrisis hier in Groningen aanpakken? Want u heeft niet een alternatief voorstel ingediend. U was daar gewoon tegen.

01:44:10

Mevrouw Jacobs-Setz: Ja, maar wij bedrijven ook realistische politiek. Dus op het moment dat er dan een visie voorligt, kijk je wat je eigen ideeën zijn en of het op een meerderheid kan rekenen. Wij zijn niet altijd geneigd om dan wel Moties en amendementen in te dienen waarvan we zeker weten dat ze het niet gaan halen. Dan kies je er soms wel eens voor om tegen een woonvisie te stemmen omdat daar niet instaat waar wij daadwerkelijk in geloven en daadwerkelijk vanuit gaan. Ik wil mijn betoog graag vervolgen. Wat mijn fractie betreft-

01:44:39

Voorzitter : De heer Bushoff.

01:44:41

De heer Bushoff : Ja dank u wel, Voorzitter. We hebben al heel vaak debatten gevoerd over de basisbanen, dus die parkeer ik even. Maar waar ik wel benieuwd naar ben, is dat mevrouw Jacobs van de VVD allerlei investeringen opnoemt, waar ze bij het voorjaarsdebat tegen de Motie stemde om juist nu te blijven investeren en niet te gaan bezuinigen. Hoe rijmt u dat?

01:44:58

Mevrouw Jacobs-Setz: Ja, omdat wij ook vinden dat naar de nieuwe werkelijkheid, naar de nieuwe wereld moet kijken. Dus niet moet investeren in de ambities zoals je die had, zoals in de klimaatambities. Als je naar de begroting kijkt of naar de wereld kijkt, dan ziet de wereld er anders uit. Dan kan het niet zo zijn dat je plannen van 2018 nog net zo springlevend zijn als in 2018, toen de wereld er totaal anders uitzag.

01:45:22

De heer Bushoff : Voorzitter, als een vervolgvraag dan. Ja, bijvoorbeeld investeren in die klimaatambities die u noemt, het verduurzamen van woningen, u noemde het al: dat soort zaken kunnen toch juist werkgelegenheid op leveren. Dus waarom bent u daar dan geen voorstander van.

01:45:37

Mevrouw Jacobs-Setz: Ja, maar het is niet mijn idee om alles waar iemand aan werkt dat dan positief te vinden, omdat dat dan een baan creëert. Daar krijgt u mij niet in mee. Dus sommige dingen vinden wij zinvol en andere dingen vinden wij niet zinvol. Het is aan mij om te bepalen wat wij volgens mij zinvol vinden. Volgens mij zijn wij het samen al eens dat u en ik een ander wereldbeeld hebben, dus laten we dat ook van elkaar respecteren. Dan vervolgens mijn betoog. Natuurlijk willen we ook investeren in de crisis. Daarom zijn we ook blij met de coronabuffer en vinden we ook dat het weerstandsvermogen er is om de negatieve gevolgen van de crisis op te vangen. Daarom dienen wij ook samen met de Partij van de Arbeid -hij was ons vergeten even te noemen- de Motie in om sportverenigingen, buurthuizen en dorpshuizen niet in de kou te laten staan. Wij vinden juist die sociale cohesie ook heel erg belangrijk. Wat de VVD betreft zou het dus verstandig zijn als het College de ambities van het begin van deze coronaperiode opnieuw bezieet en bekijkt door de coronabril en niet door de fictiebril van de normale wereld. Laten we onze kop niet in het zand steken. In de komende tijd is er geen mogelijkheid voor concerten van zeventigduizend mensen. Wel hebben mensen behoefte aan een baan. Dus laten we dan niet investeren in evenemententerreinen, maar wel investeren in mensen leiden naar een baan. De horeca maakt zware tijden door. In het voorjaar zijn de meeste bedrijven elf weken dicht geweest. Nu zijn bedrijven al weer weken dicht. Laten we ervoor zorgen dat zodra de horeca weer kan ondernemen, weinig in de weg leggen om hun bedrijf ook weer te kunnen voeren. Daarom dienen wij ook mede met D66 de Motie in om het beleid te maken op parkeerplaatsterrassen. De VVD is enthousiast-

01:47:13

Voorzitter : De heer Sijbolts.

01:47:14

De heer Sijbolts: Dank u, Voorzitter. Met die laatste oproep om ondernemers te helpen en te steunen dat ze straks weer open kunnen, dat ondersteun ik. Maar tegelijk constateert de Stadspartij dat de VVD waarschijnlijk vandaag ook een Motie of amendement indient waarmee ze de OZB wilt verhogen. Dus ik kan dat niet zo goed rijmen. Zou mevrouw Jacobs mij dat uit kunnen leggen?

01:47:32

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat heb ik al eerder uitgelegd. Of u niet uitgelegd, dat heb ik iemand anders uitgelegd. Dat is een kleine verhoging die een grote onrechtvaardigheid recht zet, en dat is het ons waard.

01:47:41

De heer Bolle : Voorzitter, de heer Bolle.

01:47:45

Voorzitter : Waarachtig.

01:47:46

De heer Bolle : Dank u wel. Ik dacht het is misschien helder als ik mijn naam erbij zeg. Ik zou graag van de VVD willen weten: ik hoorde evenemententerreinen en het investeren daarin schrappen, dat is één ding, maar wat zijn dan de andere dingen nog die de VVD anders zou willen zien?

01:48:01

Mevrouw Jacobs-Setz: Wat mij betreft kunnen we de ambities ten aanzien van het klimaat verminderen. Kunnen we de ambities ten aanzien van -waar meneer Van Kesteren het over had- de verduurzaming. Het kan wat ons betreft, dat wel een onsje minder om juist het perspectief op korte termijn voor mensen aantrekkelijk te maken.

01:48:18

De heer Bolle : Kan mevrouw Jacobs dat 'iets' concreter maken dan een onsje minder? Hoeveel geld moet er dan af?

01:48:23

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik wil graag mijn betoog afmaken, anders zegt de Voorzitter dat ik door mijn tijd heen ben. De VVD is en was enthousiast over het SIF en de daaraan gekoppelde doelen. Wat ons betreft is het belangrijk om dat geld ook daaraan uit te geven en niet uit te geven aan bijvoorbeeld van fiets parkeren, onderhoud van logistieke systemen of onderhoud van groen uit het groenplan. Daarom dient de VVD samen met het CDA, de Stadspartij, de PVV en de Partij van de Arbeid een Motie in om te voorkomen dat de SIF-gelden buiten deze doelstelling worden uitgegeven. Mijn fractie kiest voor een goed leven in Groningen, vertrouwt op de kracht van haar inwoners en op een overheid die helpt als inwoners dat nodig hebben. Dat is in het belang van onze inwoners, onze gemeente en de toekomst.

01:49:03

Voorzitter : Dank u zeer. Dan had meneer Bushoff nog een laatste vraag aan u.

01:49:07

De heer Bushoff : Ja Voorzitter, het klopt, de PvdA en de VVD hebben heel andere wereldbeelden en wereldvisies maar af en toe vinden we elkaar gelukkig wel. En dat is ook goed. Alleen wat ik nog niet helemaal begrijp is: aan de ene kant doet u een voorstel voor de horeca als zij straks weer open kunnen -daar doet u een voorstel voor de lange termijn- en aan de andere zegt u: "Alle investeringen die op de lange termijn deze coalitie heeft gepland, moeten geen doorgang vinden". Waarom kiest u ervoor om bij de horeca wel lange termijn voorstellen te steunen en voor bijvoorbeeld andere dingen

op het gebied van klimaat, op het gebied van woningbouw, op het gebied van al die andere zaken, de lange termijn ambities niet te steunen?

01:49:43

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik denk dat uw en mijn definitie van lange termijn anders is. Want ik hoop dat de doelstellingen voor de horeca op korte termijn uitgevoerd kunnen worden en niet op de lange termijn. Want ik hoop dat oprecht dat binnen een paar weken de horeca weer open kunnen en dat we dan aan uitbreiding van terrassen mogelijk maken.

01:49:57

De heer Bushoff : Maar Voorzitter, dan ben ik wel benieuwd als mevrouw Jacobs denkt dat de situatie over een paar weken een stuk verbeterd is, waarom we dan niet ook juist nu de plannen die we al hadden over een paar weken weer voort kunnen zetten en dus nu alvast vaststellen?

01:50:10

Mevrouw Jacobs-Setz: De situatie is dan niet verbeterd, dan kan de horeca weer open. Ik bedoel dat de situatie rondom de coronacrisis zodanig is dat we ons weer op straat mogen begeven en dat u en ik misschien samen een drankje kunnen drinken op een terras. En wie weet op een parkeerplaatsteras.

01:50:25

Voorzitter : Dat is toch mooi. Dan als laatste woordvoering van het eerste blok -en dan zijn we al een half uur over de tijd- de ChristenUnie. Dat ter geruststelling van de heer Sijbolts die bezorgd was dat er te weinig ruimte was voor het debat. Het gaat gewoon van de eet tijd af, dus we redden het wel weer. En het College is ook heel kort. Dat goed voorbereid allemaal gisteren. Dus dat komt ook allemaal goed. Ja, ik vul de tijd even. Mevrouw Jacobs, als u even weer aanmeldt. Dan de ChristenUnie.

01:51:13

De heer Brandsema : Ja dank u wel, Voorzitter. Aan het begin is het al even door u, Voorzitter, genoemd, maar ik ben pas vader geworden en dat is een bijzondere en speciale gewaarwording. Niet alleen het krijgen van een dochter maar ook het volgende: dat een bevalling in het UMCG, waar je na één telefoontje terecht kunt en dat een dag later, één uurtje nadat je thuis bent, er al kraamhulp op de stoep staat die ons in die eerste week op weg hielp. In die eerste week kwam de GGD langs voor een hielprik en een gehoortest. Mijn vrouw en ik hoeven amper wat te doen voor al die ondersteuning. Voorzitter, ik wil er maar mee aangeven dat we in een ontzettend welvarend land leven, waar we over het algemeen de zaken goed voor elkaar hebben. Vorige week woensdag -toen deze raad de begroting besprak in de verschillende Commissies en ik de eerste effecten van de gebroken nachten ervoer- was het ook Dankdag. Een dag waarop christenen stilstaan bij alles wat God gegeven heeft. En Voorzitter, gelovig of niet, in Nederland hebben we veel om dankbaar voor te zijn. Ook dat mogen we bij het bespreken van de begroting voor 2021 benoemen en beseffen. Maar Voorzitter, dat er veel is om dankbaar voor te zijn, maakt niet dat we rustig achterover kunnen leunen. In deze gebroken wereld gaan er ook dingen niet goed. Zoals ik tijdens het voorjaarsdebat ook zei, dient de overheid een schild te zijn voor de zwakken. De crisis waar we nu inzitten, de effecten van de coronamaatregelen laten zien dat we onverminderd en met een tandje extra als overheid die rol moeten pakken. De begroting voor komend jaar -die we nu bespreken- laat wat de ChristenUnie betreft zien dat we dat ook doen. We deden het al en het College blijft te doen. Dit jaar leggen we opnieuw drie miljoen bij op de tekorten in het sociaal domein. In totaal leggen we als gemeente nu zo'n veertig miljoen per jaar bij. Na vele noodkreten vanuit de gemeente richting het Rijk, vanuit de VNG tot aan onze eigen partijlijnen, zien we kleine stappen vanuit het Rijk. Zo zijn de opschalingskorting en het [onhoorbaar] tijdelijk bevroren. Maar we zien uit naar de grote stappen die nog nodig zijn. We horen graag een reflectie van het College op de huidige verhouding tussen

gemeente en rijk en hoe het College deze beoordeeld. Voorzitter, zoals ik in het voorjaarsdebat reeds noemde, ontstaat door de coronacrisis ook een nieuwe groep kwetsbare mensen: ZZP'ers, flexwerkers en jongeren die net klaar zijn met hun opleiding, worden hard geraakt. In de begroting lezen we dat een groot deel van de extra instroom in de bijstand, jonger is dan zeventwintig jaar. We zijn dan ook blij met de keuze van het College om één komma drie miljoen extra uit te trekken, om mensen in een uitkeringssituatie weer zo snel mogelijk aan het werk te krijgen. En één komma één miljoen voor inkomensondersteuning waarbij vooruitgelopen wordt op een verwachte bijdrage van het Rijk. Op de NOS zag ik recent een reportage over Pom Arnold: een succesvol professioneel danser van negentwintig met twee kinderen die door corona opeens thuis zat zonder werk en stukadoor is geworden. Een beroep waar hij daarvoor nog nooit aan gedacht had, maar wat hem en zijn gezin zekerheid biedt in deze onzekere tijd. Een mooi voorbeeld van wat omscholing kan betekenen voor het creëren van meer zekerheid vanuit een onzekere arbeidsmarkt. Het is goed dat het College met het werkprogramma ook voor deze aanpak kiest. De coronacrisis vergroot ook de kans op armoede. In het voorjaarsdebat vroeg de ChristenUnie aan het College om aandacht te hebben voor schuldhelpverlening. We zijn dan ook blij dat hier structureel bijna zeven ton per jaar extra voor wordt uitgetrokken. Tevens blijven we met het nieuwe armoedebeleid inzetten op het terugdringen van generatiearmoede, maar moeten we ook extra oog hebben voor de effecten van corona op armoede in onze gemeente. En het Rijk heeft honderdzesenveertig miljoen beschikbaar gesteld, waarbij we begin volgend jaar te horen krijgen welk deel daarvan naar onze gemeente toe zou komen.

01:54:56

Voorzitter : Meneer Van Kesteren.

01:54:58

De heer van Kesteren : Voorzitter, ik zou meneer Brandsema -overigens nog gefeliciteerd met de geboorte van uw dochter, dat is natuurlijk fantastisch mooi- nog willen vragen: waarom zou een inwoner van Groningen deze gemeente dankbaar zijn omdat die vanwege enorme lastenverhogingen in de problemen is geraakt? Kunt u dat eens toelichten wat u daarvan vindt?

01:55:25

De heer Brandsema : Ja Voorzitter, allereerst dank aan de PVV en de heer Van Kesteren voor het leuke cadeau wat mijn vrouw en ik en onze dochter heeft mogen krijgen. Wat mij betreft hoeven de inwoners niet dankbaar te zijn voor wat de gemeente doet. Volgens mij doen wij het hier niet omdat wij allerlei dankbaarheid willen krijgen van onze inwoners. Volgens mij doen we het hier vanuit allerlei verschillende perspectieven, om vanuit daar het beste te zoeken voor onze inwoners. Daarin verschillen we ook hier met elkaar. Dus volgens mij staan we hier niet om een schouderklop of een applaus te krijgen van onze inwoners. Voorzitter, ik was aangekomen bij de twee amendementen die wij mede in gaan dienen. En waarin we met de extra middelen uit het kostendekkend maken van de leges, bij de ene de verhoging van de meerkostenregeling mogelijk maken en bij de andere extra willen inzetten op het tegengaan van energiearmoede omdat het aantal mensen dat moeite heeft om de energierekening te betalen aan het toenemen is. En naast de rol die de overheid pakt-

01:56:18

Mevrouw Jacobs-Setz: Voorzitter.

01:56:18

De heer Brandsema : -om armoede aan te-

01:56:21

Voorzitter : Mevrouw Jacobs.

01:56:22

Mevrouw Jacobs-Setz: Dit is de vierde kans en die krijg ik wel van u. Dank u wel daarvoor, Voorzitter. U heeft aangegeven dat u de leges kostendekkend wil maken. Meneer Bolle heeft aan de vorige sprekers ook gevraagd waarom u voor die lastenverhoging kiest? Dus die laat ik achterwege, want wie weet heeft u hetzelfde antwoord. Maar wat mij bevreemdt: wat mij betreft is het niet een contradictio in persona maar een contradictio in terminis, want u maakt leges kostendekkend en u speelt geld vrij. Kunt u dat uitleggen hoe dat taalkundig in ieder geval in mekaar zit?

01:56:57

De heer Brandsema : Voorzitter, het feit dat de leges kostendekkend worden, betekent dat de opbrengst van die leges toeneemt. Daar waar we daarvoor het geld elders vandaan moeten halen -ik meen dat mevrouw Wijnja van GroenLinks het ook al aangegeven heeft- doen we dat nu niet, waardoor we dat graag geld vrijspelen om elders in te zetten. En dat is volgens mij helder, hoop ik.

01:57:20

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat is niet helder, want daar komt mijn vervolgvraag op. U zegt dat u dat geld wat u vrij speelt om de leges te verhogen, beschikbaar stelt. Volgens mij kennen wij een gesloten systeem van retributies en kunt u dat geld daar helemaal niet voor besteden. Bent u dat met mij eens?

01:57:37

De heer Brandsema : Nee Voorzitter, daar ben ik niet met de VVD eens, omdat wij nu de begroting dekken uit andere middelen dan die uit de opbrengst van de leges. Omdat die kosten hoger zijn dan de opbrengsten. Om toch die kosten te kunnen maken, moet het geld dus ergens anders uit de begroting vandaan komen. Dus ik ben het daarin niet met de VVD eens, Voorzitter.

01:57:56

Mevrouw Jacobs-Setz: Waar komt het nu in de begroting vandaan, meneer Brandsema?

01:58:02

De heer Brandsema : Ja Voorzitter, dat is één grote bak met geld van één miljard. Voorzitter, dat kun je dus niet exact zeggen waar die ene euro vandaan komt.

01:58:09

Mevrouw Jacobs-Setz: Maar het geld dat u vrijspeelt-

01:58:09

De heer Brandsema : Maar dat komt uit de totale begroting, Voorzitter.

01:58:11

Mevrouw Jacobs-Setz: -geeft u wel... nee, ik wil nog even. Daar komt u niet zo makkelijk mee weg. Want het geld dat u vrijspeelt, speelt u vrij uit de leges en dat wilt u uitgeven aan lichtmasten. Dat staat in de Motie of in het amendement dat u indient. Dus dat is niet een hele grote vergaarbak met geld van één komma één miljard. U zegt dat het geld wat u binnenhaalt aan de leges, daar heeft u een viertal bestemmingen voor. Dat is leges geld, meneer Brandsema. Dat is niet uit de rui van één komma één miljard.

01:58:39

De heer Brandsema : Voorzitter, ik weet niet helemaal wat de VVD hier bedoelt maar ik ben wel blij dat de VVD de Motie -waar mevrouw Jacobs het over heeft- steunt. Dus dan is dat in ieder geval een prettige bijkomstigheid.

01:58:49

Mevrouw Jacobs-Setz: ik constateer dat u het antwoord niet weet. Dank u wel.

01:58:51

De heer Brandsema : Voorzitter, ik constateer dat-

01:58:52

Voorzitter : Maar ik denk dat mevrouw Jabcobs-

01:58:54

De heer Brandsema : -ik mevrouw Jacobs niet helemaal goed begrijp, maar-

01:58:56

Voorzitter : Ik denk dat mevrouw Jacobs haar schade inmiddels meer dan heeft ingehaald. U kunt uw betoog vervolgen.

01:59:03

De heer Brandsema : Dank u wel, Voorzitter. Waar was ik gebleven? Ik heb de energiearmoede genoemd. Ja, naast de rol die de overheid pakt om armoede aan te pakken, is het goed te zien dat ondernemers ook hun rol pakken. Ook al is het voor sommige ondernemers in deze tijd al lastig genoeg om het hoofd boven water te houden, de ChristenUnie juicht het van harte toe dat ondernemers inmiddels met initiatieven -als Omarm Groningen- hun maatschappelijke verantwoordelijkheid pakken en een oog hebben voor de samenleving waarin zij ondernemen. Wat de ChristenUnie betreft, is dat een mooi voorbeeld van Rijnlands kapitalisme en als laatste-

01:59:33

Voorzitter : De heer Sijbolts.

01:59:34

De heer Sijbolts: Dank u, Voorzitter. Ik denk dat ik mevrouw Jacobs heel goed heb begrepen. Volgens mij is wat mevrouw Jacobs zegt: we hebben een begroting van één miljard. En dat de ChristenUnie niet geld wilt vrij spelen binnen die begroting. Het heeft mijn fractie ook verbaasd dat ik de ChristenUnie niet heb gehoord in de twee vergaderingen de afgelopen maand, waar het ging over die lichtmasten. En waar het ging over kunstgrasvelden waarbij gegraaid wordt in het cofinancieringsfonds sport. Daar heeft u-

01:59:59

De heer Sijbolts: Daar heeft u niets over gezegd, daar hebben uw coalitiepartners vrijwel niets over gezegd, in elk geval niet dat u het niet eens bent met die dekking. Nu komt u met amendementen, waar de oppositie voor een deel van geschrokken is, want we wisten überhaupt niet dat u dat wilde. Volgens mij is dat precies wat mevrouw Jacobs bedoelt: u kunt binnen de huidige begroting geen keuzes maken behalve wanneer u leges en andere tarieven gaat verhogen. Begrijpt u nu de vraag van mevrouw Jacobs?

02:00:26

De heer Brandsema: Voorzitter, ik weet niet of ik nu de vraag beter begrijp. Als het inderdaad gaat om het co-investeringsfonds waar die lichtmasten uit betaald zijn dan heb ik daar mijn argumentatie, waarom we daarvoor kiezen, een paar weken geleden bij de commissievergadering gegeven. Nu hebben we hier extra middelen die we genereren, waar ook de VVD dat voorstel steunt, waarmee we op een andere manier die lichtmasten kunnen financieren. U ziet ook aan al die partijen die erop staan dat er volgens mij een behoorlijke meerderheid in deze raad is, die dat toch wel een goed en mooi idee vindt. Voorzitter, naast de ondernemers die ook hun maatschappelijke verantwoordelijkheid pakken, is het natuurlijk de rol van de inwoners zelf, die weer klaar staan voor anderen. De rol van mantelzorgers, boodschappen doen voor de buurvrouw in quarantaine, een maatje om mee te wandelen of simpelweg een vraag: hoe gaat het met je? Het is namelijk wel duidelijk geworden dat deze tweede golf een zwaardere wissel trekt, dus waardering voor al die mensen die klaarstaan voor een ander. Voorzitter, ondanks corona moeten we blijven inzetten op het terugdringen van de kosten in het sociaal domein. Het stabiliseren van de vraag naar jeugdhulp is een eerste teken dat we als gemeente op de goede weg zitten. Zoals ik echter al zei, ook hier leggen we nog steeds geld bij. Om de transitie te realiseren van dure ondersteuning en zorg naar het

voorliggende veld is een sterke sociale basis nodig. Middels het GON, de Ondersteuners Jeugd en Gezin en de WIJ wordt er hard gewerkt aan die transitie. Corona maakt die sociale basis wel kwetsbaar en daarom dienen we ook mede met de PvdA en het CDA het amendement in 'Versterking Sociale Basis' om met de extra middelen van de leges de bezuinigingen in de buurt en dorpshuizen terug te dringen en in de sociale basis te investeren. Daarnaast zorgen de coronamaatregelen voor onzekerheid bij sportverenigingen, culturele instellingen en wijk- en dorpshuizen en bij de inwoners zelf. Daarom dienen we samen met het CDA, de SP en de Partij van de Arbeid de motie 'Zekerheid Bieden' in. Met deze motie roepen we het college op om de sociale infrastructuur zoveel mogelijk te ondersteunen, daar waar deze kwetsbaar dreigt te worden door alle coronamaatregelen. Tegelijk zien we ook dat het college oog heeft voor deze infrastructuur. Zo kiest het college ervoor om de zogenaamde pareltjes te blijven financieren. Een ander onderdeel van die infrastructuur zijn de sportverenigingen, waar door de coronamaatregelen ook grote hinder wordt ondervonden en zorgen ontstaan. We zijn dan ook blij dat het college ervoor kiest om extra geld uit te trekken voor de stijging van energielasten bij sportverenigingen, omdat dit anders een te zware wissel trekt op hun begrotingen. Voor wat betreft sport, Voorzitter, erkent het college eerder dit jaar al bij het uitkomen van het capaciteitsonderzoek dat er knelpunten zijn. We zijn dan ook erg blij dat het college ervoor kiest om komend jaar te investeren in een blaashal, extra geld reserveert voor de planontwikkeling van Karding en onderzoek doet naar de mogelijkheden voor een nieuwe sporthal. Een deel van de extra middelen die gevonden zijn door het kostendekkend maken van de leges wil mijn fractie samen met het CDA, de VVD en aan aantal andere partijen, inzetten om de bezuiniging op de trainingsveldkorting te verlagen en de vervanging van lichtmasten op sportparken mee te financieren. Waar we vorig jaar al vroegen om de bezuiniging op de trainingsveldkorting uit te stellen en te betrekken bij de harmonisatie van sporttarieven kunnen we hiermee de bezuiniging structureel verlagen. Hiervoor dien ik met een groot aantal andere fracties een amendement in.

02:03:47

Voorzitter: De heer Dijk.

02:03:50

De heer Dijk: Voorzitter, ik heb geprobeerd even af te wachten of misschien het punt van de voedselbank bij de ChristenUnie voorbijkwam. U heeft daar ook gezien dat twee derde van het aangeleverde voedsel, door dat willekeurig systeem van de voedselbank, achterwege blijft terwijl het aantal mensen groeit. Wat is nu uw oplossing, de oplossing van de ChristenUnie, zodat mensen als ze zich melden bij de voedselbank zo meteen niet een kwart of een tiende van het voedselpakket hebben, maar gewoon 's avonds thuis komen en bijvoorbeeld met de kerst, wel iets te eten hebben.

02:04:26

De heer Brandsema: Eén minuut. Ja, dan ga ik helaas toch even door Voorzitter, want ik wil nog een aantal dingen benoemen. Voorzitter, mijn fractie is positief over de keuze van het college om extra middelen vrij te maken voor handhaving. Ook de extra inzet om problematische jeugdgroepen aan te pakken, steunen we. Wel wil mijn fractie daarbij aangeven dat er niet alleen naar de jongeren zelf gekeken moet worden, maar ook nadrukkelijk naar de thuissituatie. De onderliggende problemen waarbij de oorzaak niet altijd bij de jongeren zelf ligt, moeten opgespoord en opgelost worden.

02:04:56

De heer Dijk: Voorzitter?

02:04:56

Voorzitter: De heer Dijk.

02:04:58

De heer Dijk: Voorzitter, ik zou het op zichzelf toch best aardig om een begin van een antwoord te

krijgen. Volgens mij gaat het om veel gezinnen bij de voedselbank. Ik zie wel dat in de schuldhelpverlening wordt geïnvesteerd, maar de directe noden van mensen bijvoorbeeld die bij de voedselbank terechtkomen of daar al een tijd lopen, zie ik niet. Ik hoor ook geen oplossing van de ChristenUnie en daar zou ik toch wel graag een begin van willen horen.

02:05:26

De heer Brandsema: Voorzitter, het begin van de oplossing is dat wij een motie indienen die ook aan het college vraagt daar oog voor te hebben. Voorzitter, het handhaven van coronamaatregelen zorgt voor een extra belasting op onze handhavers. Met de inzet die nodig is, wil de ChristenUnie ook benadrukken dat we onverminderd moeten blijven inzetten op het tegengaan van mensenhandel. Recent heeft de nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen, Herman Bolhaar, de nieuwe Slachtoffermonitor mensenhandel gepresenteerd, waarin hij waarschuwt dat we ons ernstig zorgen moeten maken om jonge Nederlandse slachtoffers van seksuele uitbuiting-

02:25:46

Voorzitter: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de fractie van de Partij voor de Dieren, Mevrouw de Wrede.

02:27:08

Mevrouw De Wrede: De consumptie van dierlijke eiwitten moet op alle mogelijke manieren worden tegengegaan, meneer de burgemeester. Als ik daar op deze manier aan kan bijdragen.

02:28:16

Voorzitter: Dan gaan we nu beginnen.

02:28:23

Mevrouw De Wrede: De begroting. Ja, de Partij voor de Dieren heeft een wat ambivalente houding ten opzichte van geld en begrotingen. Ik dacht, laat ik dat een beetje verduidelijken en als lijn van mijn betoog rondom onze moties hanteren. Wij laten bijvoorbeeld nooit onze partijprogramma's doorrekenen door het Centraal Planbureau en daar hebben we verschillende redenen voor. Niet alles van waarde kun je namelijk uitdrukken in geld. Wij willen af van wat we wel de boekhouders mentaliteit noemen en toe naar eco-centraal denken. Dat is voor mensen belangrijker dan velen denken, want de mens staat niet buiten de natuur, maar maakt er onderdeel van uit en op een fundamentele manier dan dat er per mens gemiddeld genomen, bijvoorbeeld twee ratten in een stad wonen. Ik zal proberen dat kort toe te lichten. Een tijdje geleden stond er een tamelijk slecht begrepen opinie over de jacht in de Trouw, waarin werd gesteld dat de jacht vele slechte kanten had, maar ook ten diepste menselijk was. Toen de mens op twee benen ging staan overzag hij de ruimte en ging abstract denken en ontwikkelde dat, volgens dit artikel, met name in de jacht. Ik begin hier nu niet mee, omdat ik het weer met u over de jacht wil hebben, maar omdat ik u wil laten zien dat de mens net als andere wezens is ontstaan in wisselwerking met zijn omgeving. De mens is niet alleen pas mens door andere mensen, hij is mens door zijn natuurlijke omgeving, de planten en dieren die hij altijd om zich heen heeft gehad en die is groen. In de westerse wereld valt die holistische visie weg. Voor een maagzweer krijg je een pilletje of een operatie, terwijl die vaak het gevolg is van spanning met je omgeving. Om grip krijgen op die wereld om ons heen, delen we die op. Een voorbeeld van deze enerzijds doorgesloten en anderzijds ook noodzakelijke fragmentatie is de manier waarop we landbouw en natuur hebben opgedeeld. Onze voedselproductie gaat ten koste van de biodiversiteit, maar als we de natuur ziek maken dan gebeurt dat ook vice versa. Daar vinden wij heel veel van als Partij voor de Dieren, maar nu en hier op dit moment willen we die integrale visie graag geconcretiseerd zien in ons mooie Stadspark. Het is niet voor niets dat het voedselbos wel genoemd wordt als de toekomst van de voedselvoorziening. Dit is een manier waarop onze voedselproductie en biodiversiteit en de versterking weer daarvan samen kunnen gaan. Vandaar onze motie over een plukbos in het Stadspark.

02:30:50

Voorzitter: Meneer Bolle.

02:30:51

De heer Bolle: Ja, met het gevaar dat ik een flauwe vraag stel, maar als er een plukbos in het Stadspark komt, dan kunnen we daar toch nooit 235.000 mensen van voeden?

02:31:15

Mevrouw De Wrede: Nee. Ik zal er even op ingaan, maar u begrijpt, denk ik, wel wat wij bedoelen en waarom wij een plukbos willen. Een plukbos maakt weer een beetje duidelijk voor heel veel mensen dat de natuur oorspronkelijk niet alleen leuk en fijn was om in te recreëren, maar dat wij ons ook voeden met die natuur door middel van dingen die op een tamelijk natuurlijke manier om ons heen groeiden, de vruchten en de noten. Dat gevoel, die oerervaring, willen wij onze Groningers bieden en daarmee tegelijkertijd een perspectief op onze toekomstige voedselvoorziening geven. Het huidige landbouwsysteem namelijk, waar uw partij helaas toch wel grotendeels achter staat, is op lange termijn niet houdbaar en dat weet u even goed als ik. Het woord rentmeester, dat gebruik ik al helemaal niet meer, want dat heeft helaas z'n betekenis al helemaal verloren in de huidige christelijke context. Goed, ik ga even door. Wat voor ons ook lastig is in de begroting is dat wij leven in een wereld die vooral wil doen, wil handelen. Er moet gebouwd, er moet beheerd, maar niet iedere handeling is een verbetering. Wij zien meer dan de meeste andere partijen veel heil in dingen gewoon niet doen. Minder energie gebruiken in plaats van velden met zonnepanelen. Geen dieren eten, geen grootschalige Natura 2000-gebieden willen creëren om lokaal bepaalde diersoorten te stimuleren, maar een heel andere visie op onze leefwijze, zoals die scheiding tussen voedsel en natuur opheffen. Natura 2000-

02:32:50

Voorzitter: Meneer Rustebiel.

02:32:51

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, nu is er rondom Stadspark een heel erg zorgvuldig gebiedsproces gaande en de gemeenteraad heeft vaak ook hele stevige opvattingen over hoe gebiedsprocessen moeten gaan, maar nu zegt u alvast: het gebiedsproces is mooi, maar wij vinden dat die inwoners een plukbos moeten willen. Is het niet wat zorgvuldiger als u dit proces eerst afwacht?

02:33:12

Mevrouw De Wrede: Dat zou je natuurlijk van heel veel dingen kunnen zeggen dat eerst meer burgerparticipatie moet worden afgewacht, maar waar wij nu om vragen is om een onderzoek naar een plukbos mee te nemen in de visie op het Stadspark. Ja, Natura 2000 is natuurlijk belangrijk en vast ook waardevol, zeer waardevol, maar leidt op de huidige manier ook tot het vernietigen van leefgebied voor dieren, zoals het kappen van bossen die het leefgebied vormen voor roofvogels. Als we dan terugkeerde naar de begroting, dan vragen wij ons af: wat wordt er nu daadwerkelijk uitgegeven aan groen en natuur en hoe? Uiteraard willen wij graag meer geld voor natuur, want in onze wereld wordt helaas nog alles vermarkt, zelfs frisse lucht. Wij hebben besloten om nu niet met grote voorstellen voor investeringen in groen te komen, totdat wij het uitvoeringsplan van Vitamine G van het college hebben gezien. De Partij voor de Dieren wil met name behoud van wat er is, meer dan een continue door de mens gedreven reorganisatie van alles wat leeft maar niet menselijk is. Dat betekent in de praktijk dat wij willen dat het Driebondsbos blijft bestaan, zoals het is en dat het Stadspark geen groot evenemententerrein wordt. Waar wij ook tegen aanlopen bij een begroting is dat die zich beperkt tot de gemeente, maar dat de gevolgen van onze consumptie zich uitstrekken tot ver over onze grenzen en vice versa.

02:34:34

Voorzitter: Meneer Dijk.

02:34:37

De heer Dijk: Voorzitter, mijn vraag gaat over de Lagelandpolder, want u heeft het over dat we meer natuur moeten teruggeven aan de natuur. U kent het probleem van de Lagelandpold, daar worden enorme hectaren aan zonnepanelen neergezet. Hoe kijkt u daar dan tegen aan? Ik kan namelijk best een eind met u meekomen en ik had dezelfde vragen als de heer Bolle over het fruitbos in het Stadspark, daar kunnen we volgens mij geen 230.000 Groningers van voeden, maar ik snap u intentie best wel. Alleen dat schuurt toch als je zo'n Lagelandpolder hebt en dan vraag ik me wel af: hoe kijkt u daar tegen aan? Hoe gaan we dat dan oplossen?

02:35:14

Mevrouw De Wrede: Ten opzichte van nieuwe vormen van energie zijn wij in eerste instantie veel meer voor energie besparen. Inzetten op het isoleren van huizen in plaats van allerlei windmolenparken en zonneparken bouwen. Ook ten opzichte van de Lagelandpolder ... Ja, we zullen er niet helemaal aan kunnen ontkomen om gebieden in te richten voor alternatieve vormen van energie, maar ten opzichte van der Lagelandpolder vinden wij de plannen te groot, te veel omvattend, te alles bepalend voor de inwoners daar. Zeker in combinatie met de hyperloop. Ten opzichte van de hyperloop hebben wij eigenlijk het standpunt dat treinen wel snel genoeg gaan en dat we daar niet in moeten willen investeren.

02:36:02

Voorzitter: Meneer Bolle.

02:36:03

De heer Bolle: Dank u wel, Voorzitter. Het is toch voor de Partij voor de Dieren niet genoeg om alleen maar die huizen te isoleren? Dan komen we toch helemaal ... dat is een heel klein stukje in die hele energietransitie. Als de Partij voor de Dieren nu zegt: ja, we moeten eerst gewoon die huizen isoleren en niet zonneparken en windmolens ... dan halen we het toch nooit. Dan halen we 2035 niet, maar 2050 ook niet.

02:36:25

Mevrouw De Wrede: Nee, het is inderdaad een heel moeilijk onderwerp. Daar heeft u helemaal gelijk in en voor ons schuurt dat ook. Wij zijn daar nog een beetje zoekende in. Zoals ik al zei, we zullen er niet helemaal aan kunnen ontkomen dat wij zonneparken en windmolenparken moeten bouwen, maar voor onze ligt toch wel in eerste instantie die focus op besparing. Als we gaan kijken naar wat er allemaal gebeurt met die nieuwe energie, dan zien we dat heel veel van die nieuwe energie niet vloeit naar huishoudens, maar naar bijvoorbeeld grote databedrijven. Dat we in de provincie Groningen iets van, wat is het ook al weer vijf en half terawattuur, geloof ik, produceren en dat daarvan ongeveer vier terawattuur, dus ongeveer 75 a 80 procent vloeit naar de Eemshaven om daar industriële producten te maken die vaak helemaal geen reële waarde toevoegen aan de wereld, maar bijvoorbeeld kunstmest. Dat is niet iets dat je moet willen. Dan kom ik eigenlijk weer bij het begin van mijn betoog. Je zou niet alleen moeten kijken naar hoe gaan we zo veel mogelijk energie opwekken op een nieuwe manier, maar ook moeten kijken naar waar willen we daadwerkelijk energie in steken? Ik zal nu even doorgaan, voordat ik veel te weinig tijd hebt. Nog drie minuten. Het is als we naar de begroting kijken, voor ons belangrijk om zo veel mogelijk te bewegen richting een maatschappij waarin consumptie, en daarmee het exploiteren van mens, dier en wereld wordt tegengegaan. Dat willen we in deze gemeente dan graag doen met bijvoorbeeld precariobelasting verlagen voor vegetarische en veganistische restaurants. We komen daar nog op. Logiesbelasting differentiëren naar ecologische belasting, komen we ook nog op terug. Een ander instrument is bijvoorbeeld sinds kort de reclamebelasting. Het college heeft ervoor gekozen om daar nog niet gelijk

mee te beginnen en ook om laag in te zetten. Wij zijn het daar niet mee eens. Nu zelfs de VVD erkent dat het neoliberale beleid niet overal heeft gewerkt, wordt het tijd om de uitwassen van dit systeem zo veel mogelijk op ieder niveau te beperken. Sinds Willem Engel durven wij eigenlijk niet meer te zeggen dat het belangrijk is om vragen te stellen, ook al hebben we de antwoorden nog niet en dus zeggen we maar gewoon dat we moeten beginnen. Reclamebelasting dus, want wat is reclame? Reclame beoogt mensen te kneden tot consument. Het is de aanjager van de consumptie ten behoeve van de groei-economie. Het leidt uiteindelijk tot verwoesting van het aardoppervlak die door kapitalistisch geïnfecteerde economen als onvoorwaardelijk gestelde groei van de economie-

02:38:58

Voorzitter: Meneer Duit.

02:38:59

De heer Duit: Voorzitter, ik ook. Ja, het lijkt op elkaar hè, Voorzitter. Ik ben heel benieuwd: u heeft het over reclamebelasting, maar u weet ook dat heel veel, vooral kleine, ondernemers op dit moment in Groningen best wel onder druk staan en dat er ook best wel heel veel kleine organisaties zijn in Groningen die reclame nodig hebben, juist om die klimaatbestendigheid en klimaatneutraliteit voor elkaar te krijgen. Wilt u die druk ook op die kleine ondernemers leggen?

02:39:22

Mevrouw De Wrede: Indien mogelijk zullen we graag differentiëren, maar op dit moment wil ik toch een gegeneraliseerd betoog hierover houden, maar we komen er op terug, meneer Duit. De econoom Tim Jackson schreef ooit over reclame dat we worden overgehaald om met geld dat we niet hebben, dingen die we niet nodig hebben te kopen om een vluchtige indruk te maken op mensen om wie wij niet geven. Vandaar ons voorstel om te bekijken of dat beoogde bedrag voor reclamebelasting in 2022 niet net zo hoog kan als dat door het Rijk gesuggereerd is bij een gemeente van onze grootte.

02:39:58

De heer Bolle: Voorzitter?

02:39:59

Voorzitter: De heer Bolle.

02:40:01

De heer Bolle: Als ik dan echter het betoog van mevrouw De Wrede beluister en dan zeker het begin en dan nu dit verhaal, zou mevrouw De Wrede dan niet moeten pleiten voor het verbieden van reclame. Dan pak je namelijk echt iets aan, nu bent u alleen maar extra geld binnen aan het harken.

02:40:18

Mevrouw De Wrede: Dat is een heel goed punt, meneer Bolle, en als wij dat hier in de gemeente zouden kunnen doen, dan zouden we dat zeker niet laten. Op dit moment is reclamebelasting echter wel een instrument om het in ieder geval zoveel mogelijk tegen te gaan. Als u het echter wilt verbieden, dan treft u ons aan uw zijde. We maken even een stapje naar geld verdienen met dieren en dat leidt niet alleen vaak tot een verschrikkelijk lijden voor dieren, maar ook tot rampzalige gevolgen voor onszelf. Ik wil het even niet hebben over corona en over heel veel andere dingen waar ik het eigenlijk heel graag met u over wil hebben. Gezien de tijdsdruk stap ik over naar het grootschalig fokken van dieren. Dat gebeurt met allerlei dieren, met wilde dieren, met hele kleine dieren en ook met onze huisdieren. Wij vinden dat immoreel ten opzichte van ons zelf, maar vanwege de gevolgen ook ten opzichte van onze navolgende generaties.

02:41:26

De heer Sijbolts: We zijn aan het eind. Ja, maar we zijn wel aan het eind, we gaan nu luisteren naar

het CDA. Er komt nog een tweede termijn, dus dan houdt mevrouw Jacobs de vraag vast. Dank u zeer.

02:41:52

Voorzitter: De heer Bolle.

02:42:39

De heer Bolle: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, Voorzitter, het voelt wat vreemd om het in deze tijden over 2021 te hebben en hoe dat er uit zal gaan zien. De opgaven waar we voor staan zijn groter dan het wel of niet 30.000 euro extra uitgeven aan stedenbanden of het niet schrappen van een trainingsveldtarief voor sportclubs. Echter dat weet je, als je hier kandidaat stelt voor een plek in de gemeenteraad, het gaat soms of soms best wel vaak over triviale dingen. Als je daar zat van bent, dan kun je natuurlijk altijd proberen om in de Tweede Kamer terecht te komen en dan kun je hier alvast een beetje profiel maken. Begrijp me echter niet verkeerd, want die ogenschijnlijk triviale dingen in tijden van crisis betekenen niet dat die geen impact kunnen hebben op het leven van mensen. Zo is investeren in sport in onzekere tijden belangrijk om mensen actief, gezond en sociaal te houden. We merken nu nog meer hoe belangrijk gezondheid is. Dat de gemeente echter maar een beperkte invloed heeft in de levens van het overgrote deel van onze inwoners dat zou je snel vergeten, zeker in deze bubbel waar we inzetten, maar een blik op de opkomstcijfers van de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen helpt wel om dat besef weer terug te krijgen. De gemeente kan het niet alleen. Gelukkig zien we dan ook juist in deze tijd nieuwe en bestaande initiatieven met inwoners en ondernemers die klaarstaan voor mensen die het in deze crisis moeilijk hebben. Het is dan ook belangrijk om oog te houden voor deze hartverwarmende, lokale initiatieven en ondersteuning te bieden aan mensen die hulp of aandacht nodig hebben. Er lijkt een kanteling gaande, in de verschillende landelijke verkiezingsprogramma's die inmiddels openbaar zijn geworden, zien we het terug: de herwaardering van de publieke taak. Het lijkt erop dat we het primaire eigenbelang achter ons gaan laten en naar een samenleving gaan, waarin mededogen centraal staat en waarin het collectief en de collectieve doelen een grotere rol krijgen.

02:44:57

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

02:44:59

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik hoor de heer Bolle spreken over dat in deze tijd heel veel groepen het moeilijk hebben. Ik denk dat hij refereert onder andere aan corona en dat is natuurlijk volkomen terecht. Nu weten we, denk ik, ook wel wat uiteindelijk de oorzaak is van een zoönose als corona. We hebben dat hier in Nederland ook meegemaakt, met bijvoorbeeld de Q-koorts in Brabant. Zoönose zijn één van de grote gevaren van onze toekomst. Ik vraag me af op welke wijze de heer Bolle, en daarmee bedoel ik natuurlijk zijn partij het CDA, zich verhoudt tot die wetenschap dat het fokken van dieren, het kweken van grote hoeveelheden dieren, ook het storen van de natuur ... dat het gevaar van die zoönose daarmee het volledig in de war schoppen van onze menselijke samenleving ten gevolge heeft. Wat vindt u daarvan, wat doet die wetenschap met u? Wat gaat u als partij daarmee doen?

02:46:12

De heer Bolle: Dat is een fikse vraag van mevrouw De Wrede. Wat mijn partij daar hier lokaal aan doet, als ik het even persoonlijk bekijk, is af en toe wat minder vlees eten. Dat is één ding wat ik daaraan aan kan doen en alle andere dingen liggen toch vaak op het op het landelijke vlak. Ja, het gaat mevrouw De Wrede niet snel genoeg, dat begrijp ik. Ik denk echter ook dat mijn partij wel stappen in de goede richting zet, ook als het gaat om het landbouwbeleid, maar daar zijn nog wel slagen te slaan wat mij betreft. Je ziet in die meerdere programma's ook, ik maak zelf ook een stapje naar *een ander*, dus ik begrijp dat die vraag komt ... In die meerdere programma's zie je ook het

verhogen van het minimumloon terug en dat zou een indicatie kunnen zijn dat steeds meer mensen verlangen naar een samenleving, waarin we samenwerken om bestaanszekerheid te garanderen. Die bestaanszekerheid staat voor steeds meer mensen onder druk. De aantallen mensen die noodgedwongen gebruik zullen moeten maken van de bijstand zullen waarschijnlijk flink stijgen en daarom is het goed dat we mensen die hun baan verliezen zo snel mogelijk naar nieuw werk begeleiden, zorgen voor goede inkomensondersteuning en een innovatieve en effectieve schuldenaanpak. Alhoewel een goed adagium is dat je moet investeren in mensen en niet in stenen, is het ook echt cruciaal dat er vaart gemaakt wordt met het bouwen van woningen, zodat mensen die graag willen wonen in Groningen, dat ook kunnen. Zeker voor starters en gezinnen is dat cruciaal in Groningen. Dan is de grote vraag of we dit allemaal terugzien in deze begroting? Voor een groot deel wel, alleen de echte keuzes, de fundamentele keuzes, die blijven uit. We gaan zo veel mogelijk door op de oude voet, corona of niet. Er is namelijk een verschil tussen niet bezuinigen, omdat je de crisis niet wilt verergeren en doen alsof er niets aan de hand is. Ik hoor u denken, dat scheelt misschien een interruptie, alles wat we nu bijkussen op het sociale domein dat is toch een fundamentele keuze. Die 40 miljoen, die geven we daar toch aan uit. Ja, dat klopt, dat is een keuze, maar dat is wat mij betreft geen fundamentele keuze. Het is namelijk ook tegelijkertijd een keuze om niet dat beleid heel erg kritisch tegen het licht te houden. Dat alles bij het oude blijft, wordt versterkt door een nieuwe traditie. Iedere coalitiepartij dient op zijn of haar partijprioriteit een amendement in om wat geld wat vorig jaar geschrapt is, dit jaar weer terug te krijgen. Stedenbanden, groenere schoolpleinen en schaapskuddes. Dat we daarvoor de lasten moeten verhogen en het bouwen in Groningen duurder maken, doet dan kennelijk niet ter zake. Voorzitter, dat baart zorgen.

02:49:05

Voorzitter: Meneer Brandsema.

02:49:07

De heer Brandsema: Ja, dank u, Voorzitter. De heer Bolle van het CDA heeft het over die 40 miljoen die we bijleggen op het sociaal domein en dat dat geen fundamentele keuze is. Wat is dan volgens het CDA, wat zou dan die fundamentele keuze volgens het CDA wel moeten zijn, op dat gebied?

02:49:24

De heer Bolle: Ja, die fundamentele keuze ligt, denk ik, vooral op het gebied van de jeugdzorg, en ook wel voor een groot deel op het gebied van BUIG. Bij de jeugdzorg gaan we dat debat nog houden, maar ik hield eerlijk gezegd een aantal weken geleden wel een beetje mijn hart vast toen ik dit college hoorde. Ze vonden het moeilijk om prioriteiten te stellen en te zeggen wat nu wel bij de jeugdzorg hoort en wat niet bij de jeugdzorg hoort. Als wij dat niet kunnen, als het ons niet lukt om dat te gaan afkaderen dan zullen wij jaar op jaar op jaar dat geld daar naartoe moeten stoppen, want dat dat gaat niet stoppen. Als wij zorg bieden dan blijft er zorgvraag.

02:50:06

Voorzitter: De heer Brandsema.

02:50:08

De heer Brandsema: Ja, dank u wel, Voorzitter. Wat is dan volgens het CDA de functie van bijvoorbeeld een Ondersteuner Jeugd en Gezin bij huisartsen, in het kader van keuzes maken in de jeugdzorg?

02:50:19

De heer Bolle: Ja, maar het gaat niet om één dingetje in de jeugdzorg. Wat we zien is dat de jeugdzorgbezitters structureel overschreden worden en onze enige reactie is: Den Haag moet meer betalen. Terwijl wij hier de sleutel hebben om het af te kaderen. Wat ik dan zeg, als ik het jeugdzorgdebat even terugspeel, dan hoorde ik vanuit de coalitiepartijen, u was daar een welkome

uitzondering op, maar ik hoorde de mevrouw Van GroenLinks daar niet echt heel duidelijk zeggen dit hoort er wel bij en dit hoort er niet bij, dus dit gaan we niet meer doen. Als we dat niet durven te zeggen: dit gaan we niet meer doen, dan blijven we alles gewoon doen en dan blijft het gewoon die 40 miljoen die we er elk jaar weer naartoe moeten doen.

02:51:04

Voorzitter: Mevrouw Wijnja.

02:51:06

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal de neiging weerstaan om op het laatste te reageren, want daar doe ik in mijn dagelijks leven toevallig onderzoek naar, maar daar kunnen we het op een ander moment wel over hebben. Ik wilde even terug naar die fundamentele keuze. Is het dan ook niet zo ... Kijk, dit college zegt ook heel duidelijk dat er een aantal verschillende dingen zijn die spelen. De klimaatcrisis is daar één van. Wat mij betreft zitten daar een aantal hele forse dingen van in de begroting en wat ook moet en waar je helemaal niet mee kan wachten. Dat is dan, volgens mij, fundamentele keuze nummer één. Nummer twee echter, als je dan kijkt naar corona en op welke mensen dat effect heeft, is het dan niet zo dat het met beperkte middelen juist heel verstandig is om fors te investeren in de dingen, waarvan je weet dat die grootse effecten hebben, zoals de schuldhelpverlening. Je weet namelijk dat daar een soort van multiplier inzit, waardoor je juist enorm effect sorteert. Zijn die twee voorbeelden dan ook geen fundamentele keuze wat het CDA betreft?

02:52:03

De heer Bolle: Ja, goed, dan kan het een verschil zijn tussen wat mevrouw Wijnja onder fundamenteel verstaat en ik, maar ik denk dat het laatste punt wat mevrouw Wijnja maakt wel een hele belangrijke is. Dat is ook de reden waarom wij daar ook zeker achter staan. Ik was bij de zorg en zorg voor de Groningers en vooral ook die toekomstige ... Kijk, want dat is het punt wel. Het lukt de coalitiepartijen en het college niet om te leven naar de grootte van de gemeentelijke portemonnee. Juist als het geld er niet is, is het van belang om je te beseffen dat waarde om meer dan alleen euro's draait. Voorzitter, ik rond af. Ik heb nog voordat één minuut 58.

02:52:46

De heer Rustebiel: Voorzitter?

02:52:49

Voorzitter: Meneer Rustebiel.

02:52:51

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. U dient een aantal amendementen van coalitiepartijen mede in, waarvoor dank. We hebben ook geprobeerd om de zorgen van de oppositie mee te nemen in onze overwegingen. Ik zou u dan echter ook wel de vraag willen stellen, die u net ook aan mij stelde: hoe kijkt u dan aan tegen het verhogen van de bouwleges? U lijkt mij dat namelijk te verwijten, maar u gaat daar nu zelf in mee. Wat is het uw overweging daarbij?

02:53:13

De heer Bolle: Nee, Voorzitter. Ik denk dat de heer Rustebiel dat verkeerd heeft begrepen. Ik zal tegen het amendement stemmen om de bouwleges te verhogen. Ik weet echter dat er een meerderheid is die die bouwleges gaat verhogen en als vervolgens dat geld vrijkomt, dan ga ik proberen het de goede kant op te sluisen. Ja, zo zit het nu eenmaal in elkaar. Voorzitter, ik rond af. Een groot deel van de tekst die ik zojuist heb uitgesproken is gejat en wel gejat van mijn collega-fractievoorzitters. 12 stukjes van 200 woorden, twee keer per jaar in de Gezinsbode en elk jaar weer een crime om er wat van te maken. Van elk van die teksten die wat mij betreft houtsnijden, heb ik een stukje gebruikt. Niet om daarmee te laten zien dat het midden zo 'great' is en ook niet om te laten zien dat er tenminste nog iemand is geweest die jullie stukje heeft gelezen. Nee, dat heb ik

gedaan om te laten zien dat, alhoewel we over sommige dingen wezenlijk anders denken en ook echt andere keuzes zouden maken en dat die verschillen soms heel groot lijken, en dat is voor de politiek ook heel goed dat dat gebeurt ... Ondanks die verschillen ben ik ervan overtuigd dat er aan het eind van de dag meer dingen zijn die ons met elkaar verbinden.

02:54:23

Voorzitter: Dank u zeer. Ik kom bij 100% Groningen. Mevrouw Woldhuis.

02:55:33

Mevrouw Woldhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik zei net al op deze schoenen kan ik ook niet rennen enzo, dus meneer Pechler van mijn collega, hartelijk dank. Voorzitter, voor ons ligt een begroting van 2021 waarvan we ons best kunnen voorstellen dat de collegepartijen er tevreden mee zijn. We laten zien dat we de financiën en de zaakjes gewoon goed op orde hebben. Soms lopen de verschillen in het college uitéén, zoals bijvoorbeeld met diftar, maar daar hebben we het al uitgebreid over gehad en ik wil niet nog een keer hier tot half drie zitten. Laten we het daar dus vooral niet over hebben. Het is echter, zoals mevrouw Jacobs ook al zei, natuurlijk heel gek om over 2021 een soort van fictief te spreken, alsof de wereld om ons heen gewoon niet bestaat. De wereld is namelijk getroffen door een virus dat ons leven op zijn kop heeft gezet. Voor het eerst sinds de tweede wereldoorlog staat in onze samenleving, niet de economie, maar onze gezondheid centraal. Zorg, onderwijs, huisvesting en voedselvoorziening zijn onmisbare basisvoorzieningen in onze maatschappij. Het virus onthult ook heel duidelijk dat de problemen die er al waren groter zijn geworden.

02:57:23

Voorzitter: De heer Dijk.

02:57:25

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, ik snap echt niet waar mevrouw Wolthuis het over heeft. Het is toch gewoon een gegeven dat we een sociale lockdown hebben en totaal geen economische lockdown. Volgens mij staat de economie dus ongelooflijk centraal, misschien helaas wel meer dan ooit, dus hoe komt u daarbij?

02:57:43

Mevrouw Woldhuis: Als ik kijk naar de keuzes die met name de Tweede Kamer maakt, dan staat dat allemaal in het teken van onze gezondheid en de veiligheid van ons allen en is dat op dit moment niet op basis van economische keuzes.

02:57:55

De heer Dijk: Voorzitter, ik bedoel, het zal voor een deel van de partijen, een deel van de politiek inderdaad zijn om de gezondheidsgevolgen te beperken, maar volgens mij worden er miljarden uitgegeven aan bedrijven en is dat toch vooral om die bedrijven te redden en niet om mensen in hun loon te voorzien. Ik snap daadwerkelijk niet hoe u er bijkomt. Nou, een ander voorbeeld-

02:58:19

Mevrouw Woldhuis: Nee, Voorzitter ... Meneer Dijk-

02:58:20

De heer Dijk: De horeca belangrijk sector is niet gesteund-

02:58:22

Voorzitter: Nee, we gaan nu niet ... u heeft uw vraag gesteld.

02:58:24

Mevrouw Woldhuis: Voorzitter, meneer Dijk is met een mediacampagne bezig voor zijn eigen parochie, maar daar ga ik niet in mee. Dank u wel. Gelukkig zien we ook dat onze inwoners, ondanks die beperkingen, voor elkaar zorgen en de moed erin houden. Sommige mensen zijn zelfs gelukkig geworden, zo kopte RTV Noord vandaag, doordat er veel en veel minder prikkels zijn. Kortom, de

komende tijd zal er een sterke, behulpzame en zorgzame overheid nodig zijn die vooral naast de inwoners gaat staan. Flexibilisering van de arbeidsmarkt en de woningmarkt brachten namelijk al veel bestaansonzekerheid, maar nu, met de corona, zien we dat mensen hierdoor als eerste hun werk verliezen en op straat komen te staan. Het aantal bijstandsgerechtigden zal enorm toenemen, omdat sectoren hard geraakt worden. Hoe anders is dat in de zorg? Sommige medewerkers staan al maanden in de frontlinie, er zijn enorme tekorten en van de huidige zorgmedewerkers vragen we maximale flexibiliteit, maar een aantrekkelijk salaris blijft uit en medezeggenschap is er nauwelijks. Trouw schreef hier het volgende over: "Zorg is een topsport, maar zorgpersoneel wordt zo niet behandeld" en dat, Voorzitter, heeft enorme invloed. Veel mensen vertrekken uit de zorg, het verloop is enorm. Ook ik als verpleegkundige heb een oproep op de deurmat liggen of ik alsjeblieft op een COVID-19-afdeling wil gaan werken. Voorzitter, ik ben er zelfs nog twee keer over gebeld, maar op dit moment voel ik het niet. Niet om het werk of omdat ik de morele verplichting niet voel, maar er is nauwelijks erkenning -

02:59:59

Mevrouw Woldhuis: en waardering op de werkvloer zelf. Dat in combinatie met heel veel stress van structureel zieke medewerkers, daar bedank ik nu op dit moment voor. Het is absoluut niet aantrekkelijk om nu de zorg in te gaan en niet alleen ik, op Zorgplein Noord staan er vierhonderddrieëndertig vacatures open en dat, Voorzitter, is gewoon heel erg zorgelijk.

03:00:22

Voorzitter: De heer Dijk.

03:00:24

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, dat is in het verlengde van mijn vorige interruptie, hier geeft u toch gewoon exact mee aan wat wel centraal staat en wat niet centraal staat. U bevestigt eigenlijk de vraag die ik net stelde dat de economie moet doordraaien, maar dat de waardering en de beloning voor de mensen in de zorg, die dolgraag met elkaar willen samenwerken, er niet is. Dus nogmaals, waar komt uw opmerking vandaan dat de gezondheidszorg centraal zou staan en niet meer de economie? Ik ben het namelijk echt volkomen met u oneens en dat is niet een soort mediahype-dingetje, omdat ik een campagne aan het voeren ben, want dat doe ik als allerlaatste voor mezelf.

03:01:01

Voorzitter: Mevrouw Wolthuis.

03:01:03

Mevrouw Woldhuis: Oké, meneer Dijk, weet u, volgens mij zijn de maatregelen die nu worden getroffen om het aantal besmettingen omlaag te brengen, zodat het zorgpersoneel en de zorgmedewerkers niet overbelast worden. Volgens mij zijn dat de keuzes die nu worden gemaakt. Dat neemt niet weg dat er natuurlijk, en volgens mij is dat ook structureel nog steeds, en dat was al voor de crisis zo dat er in de zorg ontzettend veel problemen zijn. Dat ben ik helemaal met u eens. Dat de salarissen omhoog moeten daar ben ik het helemaal mee eens, maar het is niet alleen maar salarissen of zorgbonussen wat anders moet, het gaat met name om de organisaties zelf, die echt structureel moeten veranderen. De grote organisaties moeten zich realiseren dat je met het personeel dat daar werkt om moet gaan alsof ze goud zijn, je moet ze koesteren. Dan moet je heel erg blij mee zijn en ik denk dat daar structureel het probleem ook zit. Dat was al voor de crisis en tijdens de crisis worden deze problemen eigenlijk nog groter en dat zien we heel erg duidelijk. Terugkomend op uw vraag: volgens mij zet het kabinet alles op alles om die zorg maar niet te belasten. Volgens mij is dat is een gezondheidskeuze en niet een economische keuze, zoals u zegt. Goed, even kijken. Hier was ik. Hoe kunnen we het tij keren van de massale leegloop in de zorg? In 2021 zal dit voor 100% Groningen een enorme grote zorg zijn en vinden wij dat we niet langer aan de zijlijn kunnen toekijken. In 2021 zal het daarom voor ons één van onze hoofdthema's zijn. Om

daarmee te starten dienen wij een initiatiefvoorstel in over de jeugdzorg, samen met andere partijen, maar daar later in het jaar meer over. Wat dat betreft ben ik het dus helemaal eens met de heer Bolle. Je kunt niet alleen maar zeggen dat Den Haag de schuld heeft, we moeten structureel en we moeten echt gaan transformeren op belangrijke onderwerpen zoals zorg, maar ook bijvoorbeeld een wet BUIG. Andere accenten voor ons als partij die we in één adem kunnen noemen zijn de lasten van onze inwoners. Want, voorzitter, we zijn één van de duurste, maar ook tegelijkertijd ook één van de armste gemeenten van Nederland. In vergelijking met andere gemeenten kun je dus gewoon gerust zeggen: we zijn te duur geworden. De woonlasten zijn de pan uitgerezen en daarbij kun je geruststellen: is het effectief wat we aan het doen zijn, is al het extra daarbij nodig? Regeren is niet alleen vooruit zien, het is ook een blik achterom werpen. Wat 100% Groningen betreft is er een structurele scheefgroei ontstaan tussen draagkracht en draaglast en dat is de reden waarom we nu geen moties hebben met allemaal extra wensen. Iedere motie kost geld, vraagt aandacht en één of andere projectleider en in deze tijd kunnen we dat gewoon niet uitleggen aan onze inwoners. Het zal alle hens aan dek zijn om de inwoners te helpen om de crisis zo goed mogelijk door te komen. We zullen voor alle amendementen en moties zijn die oproepen om de lasten van onze inwoners te verlagen. Dat is wel het minste wat we kunnen doen in deze crisis. Eén daarvan is bijvoorbeeld de hondenbelasting.

03:04:25

Voorzitter: De heer Sijbolts.

03:04:26

De heer Sijbolts: Ja, Voorzitter, volgens mij hoor ik mevrouw Wolthuis een zorg uitspreken die ik met haar deel en dat gaat over grote projecten. Ik ben wel benieuwd welke grote projecten u dan niet door zou willen laten gaan.

03:04:37

Mevrouw Woldhuis: Nou, volgens mij zei ik dat niet, ik zei dat we niet voor de moties zijn die nu oproepen tot extra wensen of middelen. Volgens mij zei ik dat, maar ik kan wel antwoord geven op uw vraag. Bij de Oosterpoort hebben wij ook onze vraagtekens. U gaf aan Vrijdag, het nieuwe gebouw, daar kun je ook wel even je vraagtekens bij zetten, met name omdat je ook merkt in de samenleving dat de wereld om ons heen zo met andere dingen bezig is. Wat doet dat met het beeld van de overheid, als we nog met dit soort grote projecten bezig zijn en als we die niet even op onhold zetten. Waar was ik gebleven?

03:05:17

Voorzitter: Vervolg vraag van de heer Sijbolts.

03:05:19

De heer Sijbolts: Ja kort, Voorzitter. U heeft het dan over die Oosterpoort. Ik ben het met u eens, maar ik constateer wel dan dat uw partij twee of drie weken geleden een ander standpunt naar voren bracht.

03:05:30

Mevrouw Woldhuis: Nee, ik heb meegekeken. Ik weet wat u bedoelt, maar wat meneer Moerkerk toen zei was een andere vorm van een popzaal. We kunnen best, en dat is ook eigenlijk een beetje wat ik in mijn betoog zeg: we zijn best wel voor om te investeren in de stad, maar je moet wel gaan kijken naar de draagkracht en draaglast. Als je dan ziet dat we één van de duurste gemeenten zijn van Nederland en daarbij ook nog één van de armste gemeenten zijn in Nederland, dan kun je je best wel afvragen: zijn de investeringen die we nu doen handig of moeten we op een andere manier of in andere vorm gaan investeren. Daar is dus De Oosterpoort een voorbeeld van, daar kan er best wel eentje van zijn. Ik zeg dus niet dat we geen poppodium moeten krijgen, maar je kunt best met elkaar,

met ondernemers, gaan kijken hoe we dat op een andere en dus een goedkopere manier zouden kunnen doen. Dank u wel, Voorzitter.

03:06:25

Mevrouw Woldhuis: Ik kwam er net al even op, één ervan is dus de hondenbelasting. Waar partijen oproepen tot verbinding en het tegengaan van ongelijkheid in de wereld wil ik nu de bal terugkaatsten. Hondenbelasting wordt alleen maar geïnd omdat het kan en dus niet omdat het een doel heeft. Partijen die hondenbelasting niet hoog op hun prioriteitenlijstje hebben staan wil ik dit vragen: past het bij de kernwaarden van uw partij om een kleine groep van circa 6.000 mensen ongelijkwaardig te behandelen? Wist u dat mensen zich gediscrimineerd voelen om deze belasting als deze belasting in stand gehouden wordt? Ik begrijp dat u andere prioriteiten heeft, maar het enige wat u nu hoeft te doen is voor het amendement zijn om de OZB te verhogen, waarmee dus de sterkste schouders gezamenlijk de lasten dragen. Dat is het enige wat u hoeft te doen. Het past perfect bij uw coalitieakkoord, dus wij zien niet in waarom u dat niet zou doen. Sterker nog, het hebben van een hond of een huisdier blijkt zelfs goed te helpen in deze crisis, en het is ook nog eens goed bij de Babelbank van de ChristenUnie in de strijd tegen de eenzaamheid.

03:07:33

Voorzitter: De heer Rustebiel.

03:07:35

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, aan de ene kant een pleidooi voor een lastenverlichting, daar kan ik me op zich wel wat bij voorstellen, maar nu stelt u zelf voor om de ene lastenverlichting te ruilen voor een lastenverzwaring via de OZB, waardoor mensen die geen hond hebben ook extra moeten betalen. Ik begrijp dus niet zo goed hoe dit punt past bij wat u zelf net verteld heeft.

03:07:55

Mevrouw Woldhuis: Nee, natuurlijk, ik begrijp wel wat u zegt. Dat was ook een hele moeilijke afweging. Sterker nog, al een aantal jaren heb ik gedacht: ja, moeten we niet de OZB verhogen, maar dan krijg je dus een persbericht van RTV Noord dat de oppositie wil dat de huizenbezitters meer gaan betalen. Als je echt feitelijk kijkt naar het bedrag, nul komma nul vier procent. Ik kijk even meneer Bolle aan. Dat is het bedrag wat we moeten doen en dan klopt het gewoon niet om dit nog langer in stand te houden. Ik geloof dat het iets van twee of drie euro per persoon is, als je dat tegen elkaar afweegt dan zou je dit niet langer meer moeten toestaan.

03:08:38

Voorzitter: Komt u tot een afronding?

03:08:40

Mevrouw Woldhuis: Tot slot, met de Tweede Kamerverkiezingen in aantocht zullen er komend jaar toch wel wat profileringsmomenten komen. Als lokale partij wil ik de nationale partijen heel veel succes wensen en wil vanaf hier mevrouw Paulusma, de heer Dijk en misschien nog wel anderen, ik kijk even in de zaal, steek nu maar je vinger op, van harte feliciteren met hun plek. We kijken reikhalzend uit naar wat jullie voor Groningen gaan doen.

03:09:11

Voorzitter: Dank u zeer. Dat brengt ons naar de Stadspartij.

03:09:17

De heer Sijbolts: Ja, dank u wel, voorzitter, omwille van de tijd en vanwege mijn lengte en de hoogte van het spreekgestoelte, zal ik blijven zitten. Dank. Daar zitten we dan met z'n allen met de derde en voorlaatste begroting van dit college. Een aantal van uw collegeleden, inclusief de voorzitter, zijn raadslid geweest in die 'goeie ouwe tijd toen geluk nog heel gewoon was', maar die tijd toen het geld

nog tegen de plinten opklotste, hebben we al enkele jaren geleden achter ons gelaten. Nu zitten we in een onzekere tijd door de impact van de coronacrisis. Niet alleen wij, maar ook zeker onze inwoners, ondernemers, buurt- en dorpshuizen, sportverenigingen en instellingen. Die onzekerheid leidt tot vragen: heb ik straks mijn baan nog, heb ik nog geld om mijn vaste lokale lasten te betalen, kan mijn buurt- of dorpshuis straks nog open? Uit onderzoek blijkt dat onzekerheid leidt tot een overdreven overtuiging van de eigen politieke voorkeur. Het is dan niet alleen aan onze inwoners, maar ook aan ons om de kloof te verkleinen en zeker niet te vergroten, hoe lastig dat soms ook blijkt. De Stadspartij probeert Groningen te zien door de ogen van onze inwoners en ondernemers. Zij slaan hun voorkeur open en zien hun directe woon-, werk- en leefomgeving en daar vindt iedereen wel iets van. Onze inwoners en ondernemers kijken in de straat en verwachten een goed onderhouden, veilige en groene woonomgeving met toegankelijke en betaalbare voorzieningen en openbaar vervoer om later die dag weer prettig naar huis te kunnen gaan naar zijn of haar goed betaalbare woning. Een herkenbare buurt, een herkenbare wijk, een herkenbaar dorp. Kortom een herkenbaar Groningen en ook herkenbaar Haren en een herkenbaar Ten Boer. Mensen willen zeker nu gehoord worden en niet het gevoel hebben dat er voor hun en over hun wordt beslist. Onze inwoners willen niet overvallen worden door wilde bouwplannen, waarbij projectontwikkelaars en huisjesmelkers het uiterlijk van hun woonomgeving eenzijdig veranderen en bepalen. Zij willen daarover graag meepraten, zodat hun straat, hun wijk en dorp herkenbaar blijft. Extra belangrijk is dat voor de inwoners van Haren en Ten Boer die goed werkende zaken zien verdwijnen, bijvoorbeeld in Haren de harmonisatie bij het afvalinzamelingssysteem diftar. De Stadspartij vraagt zich na het debat van een aantal weken geleden ook af wat het bestuursakkoord wat met Haren gesloten is eigenlijk nog waard is. De Stadspartij is er trots op dat veel inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties met goede ideeën zich presenteren en zich willen inzetten voor hun woon-, werk- en leefomgeving. Door samen met hun te werken aan oplossingen en problemen die bewoners en gemeente ervaren, maken we samen wijken en dorpen mooier en beter. Gelukkig delen wij die ambitie, maar in de uitvoering kan het soms nog wel eens beter. Ik noem een paar recente voorbeelden waar het in onze ogen mis ging of op z'n minst beter had gekund. De herinrichting aan de Van Lenneplaan, project Q aan de Van Ketwich Verschuurlaan en de drafbaan-

03:12:25

Voorzitter: Mevrouw Wijnja.

03:12:27

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. Ja, ik wachtte even met m'n interruptie, want ik dacht wat komt er nu, maar dan wil ik dit toch graag vragen. De stadspartij vertelt namelijk over hoe ze door de ogen van de inwoners naar de omgeving van nu kijkt. Maar hoe ziet de Stadspartij dan de verantwoordelijkheid van de lokale overheid als het over de toekomst gaat, dus de dingen die je niet direct vandaag ziet? Vindt de Stadspartij dan, met ons, bijvoorbeeld dat het ook de verantwoordelijkheid van de lokale overheid is om besluiten te nemen die misschien pas over 20 jaar effect hebben, maar daarmee niet minder belangrijk zijn? Of moeten we alleen maar voor nu en een directe omgeving en wat je kan zien, investeringen doen?

03:13:02

De heer Sijbolts: Nee, volgens mij, Voorzitter, is beide waar, alleen gaat het ons erom dat je dat samen met je inwoners doet. Dat is het punt wat ik in elk geval hier heb willen aanstippen en die-

03:13:12

Voorzitter: De heer Rustebiel.

03:13:14

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik ben benieuwd of dit rijtje niet een beetje cherry picking is en of het eigenlijk wel klopt. D66 heeft namelijk bij de scholen op de Van Lenneplaan even

contact gezocht. Men is daar hartstikke blij, iedereen die bij de school betrokken is, inclusief de ouders, dat daar een veilige schoolomgeving komt. Ik begrijp niet zo goed hoe u daar nu kritiek op kunt hebben, want volgens mij is daar enorm draagvlak voor.

03:13:36

De heer Sijbolts: Ja, dat klopt, alleen ik heb ook geconstateerd en dat hebben we ook bij de behandeling van dit onderwerp vastgesteld, althans wij als Stadspartij en overigens ook met steun van de VVD, dat er ook een heleboel dingen meer leefden en speelden die de inwoners en ondernemers wel hebben aangegeven, maar die niet zijn meegenomen. Het college heeft toen aangegeven, dat is vanwege de coronacrisis. Dat is een feit, die crisis zal voorlopig nog wel eventjes blijven. Wij dienen straks een motie in om onszelf en het college te helpen om iets extra's te doen. Het is namelijk niet altijd kommer en kwel, maar het kan in onze ogen soms wel een stukje beter en daarom dienen wij dus die motie in. Steeds meer gemeenten in Nederland versterken en faciliteren de participatie van jongeren in de politiek. Zo kende Haren een jongerenraad, die na de herindeling stopte. Ze hebben aangegeven dat ze graag door wilden en daar is in de communicatie blijkbaar iets niet goed gegaan, want ze bestaan niet meer. Een jongerenraad of iets wat daarop lijkt, lijkt ons een perfect middel om jongeren mee te laten denken over zaken die hen aangaan. Daartoe dienen wij dan ook een motie in samen met Student en Stad. Voorzitter, ik weet dat u niet houdt van grijsgedraaide langspeelplaten, maar toch ga ik er even eentje opzetten. In 2010, in 2011, in 2012, ik sla even een paar groeven over en in alle jaren daarna, tot op de dag van vandaag, spreek ik namens de Stadspartij onze zorgen uit over de financiële positie van de gemeente Groningen. De gemeentelijke uitgaven blijven maar stijgen en bezuinigingsdoelstellingen worden niet gehaald. De lasten van onze inwoners zien wij wel steeds verder stijgen, een speciaal woord van dank daarvoor aan GroenLinks. De huidige tijd toont maar weer eens aan wat het belang is van voldoende gemeentelijke reserves, want zo voorkomen we lastenverzwaringen voor inwoners en ondernemers. Er wordt geen geld gespaard, maar voornamelijk uitgegeven. De financiële reservepositie van onze gemeente ziet er wat de stadspartij betreft allesbehalve rooskleurig uit. Voorzitter, Sinterklaas bestaat, hij is groen en de heer Staijen en ik zitten er zelfs vlak achter, wat overigens niet automatisch betekent dat we de motie over Zwarte Piet van de PVV zullen steunen. Waarom maakt de Stadspartij zich hier nu zoveel zorgen over, vraagt u zich misschien af? Welnu, voorzitter, vorige week hoorden wij veel fracties zeggen dat ze er niet aan zouden moeten denken dat we fors moeten bezuinigen en snijden in voorzieningen zoals de gemeente Stadskanaal nu moet doen en deze week kwamen de gemeenten Veendam en Pekela daarbij. Dat zijn wat ons betreft meer dan terechte zorgen, maar Voorzitter, de stadspartij constateert wel dat deze coalitie koste wat kost alle ballen in de lucht wil houden. Te hoge ambities, niet willen snijden in plannen en prestigeprojecten. Het gevolg is dat de rekening bij de inwoners en ondernemers wordt neergelegd. Hoge lokale lasten, zoals parkeervergunningen, OZB en hondenbelasting zijn nodig om ambities en plannen door te kunnen laten gaan.

03:16:40

Voorzitter: De heer Brandsema.

03:16:42

De heer Brandsema: Ja, dank u wel, Voorzitter. De heer Sijbolts heeft het over zijn lange carrière hier in de raad en dat hij eigenlijk al vanaf 2010 aangeeft en waarschuwt voor de financieel kwetsbare positie van de gemeente. Nu deel ik wel die constatering van de heer Sijbolts dat het financieel allemaal niet florissant is, maar hoe duidt dan de Stadspartij de keuzes die al die colleges hebben gemaakt, waardoor we de afgelopen tien jaar wel nog steeds aan de goede kant zijn gebleven? We zijn namelijk nog steeds in dat decennium geen Artikel 12-gemeente geworden.

03:17:17

De heer Sijbolts: Ja, dat klopt, maar ik zei bij het Voorjaardebat dat we wat ons betreft 'Artikel vijf voor 12-gemeente' aan het worden zijn. Ik heb vorig jaar bij de begroting gezien dat de fractie van GroenLinks een amendement had ingediend waarbij ze de tarieven op precariobelasting hebben verhoogd om zo een aantal bezuinigingsvoorstellen, wat voor een groot deel overigens goede bezuinigingsvoorstellen waren van het college, zoals die schaapskudde. Ik zie vandaag amendementen van GroenLinks en ook van u, de ChristenUnie, voorbijkomen waarbij u ook de tarievenleges wilt verhogen. Ja, ik vind dat een houtje-touwtjeconstructie die juist aantoont dat er geen keuzes worden gemaakt die in elk geval de Stadspartij zou maken, als bezuinigen op ambities en plannen zoals een Oosterpoort, een Vrijdag of in elk geval wat minder ambities in die plannen.

03:18:13

Voorzitter: Mevrouw Wijnja.

03:18:14

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter, ik wilde iets vragen over jongerenparticipatie, maar dat is zo lang geleden, dus ik ga nu toch iets anders vragen. Wat nu volgt is een beetje de reden waarom ik de heer Sijbolts eerder in zijn betoog, die vraag stelde over lange termijn investeringen, want ik hoor de heer Sijbolts altijd alleen maar zeggen: wij presenteren de rekening aan de toekomst. Dat is de rekening in geld, maar je kan de rekening ook op een andere manier aan de toekomst presenteren. Dat is waarom ik zei: is het niet ook aan de lokale overheid om te investeren in dingen waar onze inwoners over 20 of 30 jaar mee te maken krijgen, waarvan we weten dat dat zo is, maar je dat misschien nu nog niet echt kan zien. Dat is moeilijk voor te stellen, maar die rekening schuif je dan ook door naar de toekomst. Ik begrijp niet zo goed dat er elke keer wordt gerept van ambities, alsof dat één of andere hobby is en geen noodzaak is. Zou je dus niet alleen niet moeten kijken naar hoe je het financieel regelt, maar ook hoe je de andere rekening, bijvoorbeeld over de klimaatcrisis, niet doorschuift naar onze kinderen en kleinkinderen.

03:19:23

De heer Sijbolts: Ja, dat laatste ben ik met u eens: die rekening hoeven we niet door te schuiven. Ik constateer alleen wel dat wij nog steeds, de heer Dijk heeft dat heel treffend en heel beeldend naar voren gebracht, straks niet alleen één van de duurste gemeenten, zo niet dé duurste gemeente van Nederland, maar wij zijn ook nog steeds één van de armste gemeenten van Nederland. De heer Bolle heeft mij mooi geciteerd uit ons stukje in de Gezinsbode: wij kiezen ervoor om nu liever te investeren in mensen, in armoedebestrijding en dat mag wat ons betreft ten koste gaan van een aantal ambities, zoals die miljoen voor een nieuwe Oosterpoort, die overigens veel meer gaat worden dan wat het nu is. Wij kiezen liever daarvoor en dat vinden wij beter investeren in de toekomst en de generatie na ons.

03:20:10

Voorzitter: De heer Brandsema.

03:20:13

De heer Brandsema: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, dat kan natuurlijk een politieke keuze zijn van de Stadspartij om te zeggen: wij kiezen ervoor om niet te investeren in een nieuwe Oosterpoort. Is de Stadspartij zich er echter van bewust dat dat eigenlijk geen een klap uitmaakt voor de begroting die we nu bespreken, omdat er nog helemaal geen geld gereserveerd is voor die Oosterpoort?

03:20:29

De heer Sijbolts: Nee, maar we weten wel ongeveer wat het gaat kosten. Ik heb de bijdragen, van in elk geval de coalitiepartijen, gehoord toen we over de Oosterpoort spraken en ik heb niet het gevoel dat we daar de komende maanden geld in gaan vrijspelen.

03:20:45

Voorzitter: U heeft nog twee minuten, meneer Sijbolts.

03:20:48

De heer Sijbolts: Dat komt dan misschien ook nog wel net uit met mijn vier A4-tjes. Betaalbare woningen vindt de Stadspartij belangrijk en die blijven schaars en de huren zijn hoog. Deze coalitie heeft door besluiten van de afgelopen jaren ervoor gezorgd dat de OZB is gestegen met een percentage tussen de 25 en 30 procent. Dat is wat ons betreft buitenproportioneel. Dat wij straks voor de zoveelste keer stijgen op de gemeentelijke lasten landelijk gezien, heb ik net al in een interruptie van mevrouw Wijnja naar voren gebracht. Dat is extra zuur voor onze inwoners, zeker onze nieuwe inwoners, zuur voor onze ondernemers en dus extra zuur voor de nieuwe stadgers van Haren en Ten Boer. Groningen lijkt een gemeente te worden voor de rijken; de Amsterdamse grachtengordel onder de Martinatoren. We willen graag hoog op allerlei lijstjes staan en dat gaat dus lukken. "Geven we de aarde op of geven we hem door" is een treffende slogan van het Wereld Natuur Fonds. Daarmee wordt bedoeld op wat we achterlaten aan volgende generaties. Die vraag moeten wij ons ook stellen, ook waar het gaat over de financiële positie van deze gemeente. Het is namelijk nog steeds onze overtuiging dat vanwege het huidige beleid een volgende raad wordt opgezaaid met het maken van keiharde keuzes, omdat de Stadspartij nog steeds vindt dat de rekening naar de toekomst wordt geschoven. Wijzen naar Den Haag omdat zij te weinig geld geven is te makkelijk, zolang we doorgaan met voornamelijk investeren in stenen en te weinig in mensen. Hierdoor groeit, en dat is onze overtuiging, het aantal mensen dat in armoede leeft en het aantal kinderen dat in armoede opgroeit. De lokale lasten worden steeds hoger en met dit beleid komen alleenstaande en mensen met een middeninkomen steeds verder in de verdrukking en zal de tweedeling in Groningen, tot onze grote spijt, groeien.

03:22:43

Voorzitter: Op de kop af. Knap.

03:22:45

De heer Sijbolts: Dan doe ik de rest in mijn tweede termijn, Voorzitter.

03:22:48

Voorzitter: Ja, ik vind het zo mooi, "ik heb nog vier A4-tjes, maar het gaat er om wat erop staat. Het kunnen ook grote letters zijn. Bedankt. Wij gaan naar de heer Duit van Student en Stad.

03:23:02

De heer Duit: Ja, dank u wel, Voorzitter. Die timer die hier al de hele middag in beeld zit, die ga ik inmiddels als uitdaging zien, terwijl ik mijn woordvoering eigenlijk kort wilde houden, maar goed ... De huidige situatie is boven alles onvoorspelbaar. Wat ons betreft is het daarom belangrijk dat we ons focussen op de basis en die basis is vierledig: sociale zaken, onderwijs, cultuur en sport. Om de heer Bolle nu weer te quoten: we moeten mensen actief, gezond en sociaal houden. Vier facetten dus die voor het grootste deel bepalen hoe je opgroeit, hoe goed het met je gaat, of je jezelf kan redden en of je de toekomst met vertrouwen tegemoet kan zien. Daarom, Voorzitter, geen lange bespiegeling op de begroting, zoals in de commissies gedaan, maar berusting in een aantal moties en amendementen en het feit dat we deze vier pijlers en daarmee de gezondheid van onze inwoners het aankomende jaar heel goed in de gaten moeten houden. Onderdeel daarvan is wat ons betreft Shelter City. In de pijler onderwijs is het van groot belang dat we leren van anderen, andere keuzes, andere visies en andere culturen. Dat verrijkt ons en maakt ons sterker. Shelter City is een voorbeeld van leren van anderen. Het programma heeft ons en de mensenrechtenactivisten jarenlang gesterkt, maar dreigt per 2022 weg te vallen. Dat is uiteraard enorm zonde en dat moeten we voorkomen. Dat mag wat ons betreft ten koste gaan van een gemeentelijk feestje aan het begin van het jaar en daarop dienen wij een motie in. Dat cultuur en onderwijs overlap hebben, wordt duidelijk uit het

amendement 'Ruimte voor nieuwe makers en cultuurtalent'. Als we de cultuursector in stand willen houden, dan moeten we aandacht hebben voor sterke aanwas van onderaf. Daarbij bespreken we volgende week de cultuurnota en lijkt daar eveneens meer ruimte te komen voor cultuur, met overlap naar onderwijs en zelf sport, zoals bij circus Santelli. Wat betreft sport zijn we blij met het voornemen van het Rijk om het aantal uren sport in het onderwijs op te krikken. Daar moeten echter wel genoeg faciliteiten voor zijn en daarom zijn wij blij met de blaashal én in het verlengde daarvan het voorbereidingskrediet voor een nieuwe sporthal in Groningen. Daarnaast moeten we ook nieuwe ontwikkelingen, zoals die op het voormalige Suikerunie-terrein in de gaten houden en zorgen dat daar genoeg sportfaciliteiten komen. Voor nu zijn wij mede-indiener van de motie om het cofinancieringsfonds sport niet onder druk te zetten met de vervanging van de lichtmasten en de bezuinigingen op de trainingsveldkorting zoveel mogelijk terug te draaien. Dan Voorzitter, over huisvesting hebben we genoeg gezegd en we gaan het jaar in waarin de nieuwe verhuurdersvergunning eindelijk uitgevoerd gaat worden, waarin short stay aan banden gelegd wordt, waarin het huurteam aan de slag gaat en waarin we hopelijk gaan werken aan de crime die we 'medehuur' noemen. De woningmarkt blijft echter krap en nu ligt er een voorstel voor waarin de leges kostendekkend gemaakt worden door bouwen duurder te maken. De investeringen die hiermee gedaan gaan worden zijn grotendeels goed, maar gaat dit niet voor problemen zorgen in een nu al krappe woningmarkt? We moeten veel bouwen en de coalitiepartijen lijken hiermee mee hun credo, en voor de bingospelers let goed op: 'bouwen, bouwen, bouwen', uit het raam te gooien. Hoe staat het college daar tegenover? Voorzitter, dit is mijn laatste begroting als fractievoorzitter van Student en Stad. Volgend jaar zal mijn collega Steven Bos hier staan en daarom wil ik nu nog iets meegeven. Voorzitter, als we echt willen dat deze gemeente uit bepaalde lijstjes, die hier vanavond al door de heer Dijk genoemd zijn, verdwijnt dan moeten we ver durven kijken en er ook echt voor durven gaan. Wederom bingospelers, die stip op de horizon. Eerlijk is eerlijk, we mogen er soms van proeven van die stip op de horizon en veel is ook afhankelijk van de keuzes die in Den Haag gemaakt worden, mevrouw Paulusma, meneer Dijk, maar we zijn ook naïef als we denken dat alles maar af moet hangen van Den Haag. Meer dan eens zien we namelijk dat de keuzes die in Den Haag gemaakt worden, heel sterk beïnvloed worden door eerdere keuzes in gemeenten, reactief versus proactief. Ik hoop dat Groningen de aankomende jaren die reactie vanuit Den Haag af durft te dwingen en durft te kiezen voor echt vooruitstrevende, gedurfde en daadkrachtige standpunten. Bijvoorbeeld kiezen voor het Zweedse model, het echte Zweedse model, alleen maatwerk in de zorg, bij nieuwbouw, in welke vorm dan ook, als voorwaarde te stellen dat het dak vol moet liggen met zonnepanelen, een maximumpercentage aan betegeling in voor- en achtertuinen, een quotum voor een minimaal aantal bomen en groen in de binnenstad of klimaatbestendig zijn in 2035. Vooruitstrevende ideeën, daar heeft mijn fractie de afgelopen twee jaar voor gepleit en dat zullen we blijven doen. Dan Voorzitter, als laatste, belofte maakt schuld. Daarom een vraag namens alle kinderen in de gemeente Groningen: in het jaarnal der jaarnalen waren gisteravond ruim 45 collega-burgemeesters te gast. Zij gaven alle aan dat Sinterklaas, ondanks de coronamaatregelen uiteraard van harte welkom is in hun gemeente en cadeautjes langs mag komen brengen. Namens alle kinderen van de gemeente Groningen willen wij graag weten, Voorzitter, is Sinterklaas ook welkom in Groningen?

03:28:33

Voorzitter: U moest eens weten. Dan krijgen we nu als laatste voor de pauze onze- Oh, u had nog een vraag. Gaat uw gang.

03:28:50

De heer Van Kesteren: Voorzitter, ik wil de woordvoerder van Student en Stad vragen of hij ook spreekt namens al die kinderen die Zwarte Piet ook graag willen verwelkomen?

03:29:00

De heer Duit: Voorzitter, daar kan ik kort over zijn. Ik praat namens alle kinderen in Nederland en volgens mij maakt het kinderen van ons allemaal het minste uit hoe Zwarte Piet er daadwerkelijk uitziet.

03:29:09

De heer Van Kesteren: Mag ik voorzitter?

03:29:10

Voorzitter: Meneer van Kesteren.

03:29:11

De heer Van Kesteren: Dan vraag ik mij af waarom u Zwarte Piet niet heeft genoemd, want dan spreekt u werkelijk namens alle kinderen.

03:29:20

De heer Duit: Ik denk dat de heer Van Kesteren mijn woorden niet helemaal goed begrepen heeft, Voorzitter.

03:29:25

Voorzitter: Dan geef ik als laatste voor de pauze het woord aan onze Haagse vertegenwoordiger, want dat is hij al, in Groningen. Beetje stijf in de benen? 'Bietje stief in de beinen?' Leeftijd hè. Toe maar, krukje erbij. Een beetje vergeetachtig al, bijna zo vergeetachtig als Sinterklaas. Tien minuten, meneer Van Kesteren.

03:30:08

De heer Van Kesteren: Daar heb ik niet genoeg aan, Voorzitter. Voorzitter, wordt de PVV gelukkig van de gemeentelijke begroting? Het antwoord is: gelukkig niet. Voorzitter, om te beginnen, positief zijn natuurlijk, alle projecten hier van de gemeente met betrekking tot werk en inkomen hebben onze instemming. Hulde, complimenten. Voorzitter, ook grote complimenten naar de wethouder van Sport, want deze mevrouw heeft toegezegd dat zij in gesprek zal gaan met onze sporthelden, Groningse sporthelden en ook oude sportpromotors, nog ouder dan ik ben, om daarin mee te denken. Zij doen het geheel belangeloos en dat vind ik hartstikke positief en ik wil haar ook oprecht mijn complimenten daarvoor maken. Eerlijk is eerlijk, maar nu, voorzitter, de kritiek puntjes. Maakt u uw borst maar nat. De klimaat - en duurzaamheidsagenda en dan kunt u wel zeggen, speelt u dat liedje nu weer? Ik hoop dat dit liedje dan eens een keer een hit wordt, want dat is wel hoognodig. Het gaat natuurlijk om het feit dat al die ambities die dit college heeft, die kosten heel veel geld. Dat heeft rampzalige gevolgen voor alle inwoners in deze gemeente, lastenverhoging, toenemende armoede en het gaat ten koste van allerlei basisvoorzieningen, gewoon dagelijkse zaken die een gemeente zou moeten regelen.

03:31:56

Voorzitter: De heer Bolle.

03:31:58

De heer Bolle: Voorzitter, als we onder die 'klimaatdictatuur' uit zouden kunnen komen, hoeveel geld zou ons dat dan schelen?

03:32:08

De heer Van Kesteren: Voorzitter, dit is een technische vraag. Heel veel geef ik als antwoord, maar de inwoners van Groningen kunnen de 'klimaatdictatuur' voorkomen door de juiste politieke keuzes te maken als er weer verkiezingen zijn. Ik adviseer ze dan allemaal om toch op de PVV te stemmen, dat is een partij met gezond verstand en heel veel realiteitszin. Ik hoop ook dat heel veel partijen zich bij ons aansluiten, want dan zou er een heel mooi college gevormd kunnen worden, wat recht doet aan

de inwoners van Groningen, waarvan akte. Ik moet echter niet te veel antwoorden op interrupties, Voorzitter, want dan ben ik zo door mijn tien minuten heen en dat moet natuurlijk ook niet.

03:32:46

Voorzitter: De heer Bolle.

03:32:47

De heer Bolle: Ja, voorzitter, kijk de heer Van Kesteren heeft het werkelijk in elke interruptie over dat geld voor de klimaatambities. Dat mag de heer Van Kesteren natuurlijk prima doen, maar na ... Hoelang zitten we nu in deze raad? Drie jaar ongeveer ... zou er toch wel in ieder geval een klein beetje besef moeten zijn of een soort van inschatting, hoeveel geld dat dan zou zijn, want dan kunnen we vervolgens ook dat geld aan goede dingen gaan uitgeven. Ik herhaal dus mijn vraag: hoeveel zou het opleveren als we met die 'klimaatgekte' zouden stoppen?

03:33:21

De heer Van Kesteren: We zitten hier niet in een quiz. Heel veel. Ik ga verder, Voorzitter. Voorzitter-

03:33:26

Voorzitter: De heer Brandsema heeft nog een vraag aan u, begreep ik.

03:33:31

De heer Brandsema: Ja, voorzitter. Ja, dank u wel. Misschien dat er wellicht nog een complimenten af kan richting het college van de PVV en ik weet niet of het nu zozeer een compliment is waar het college of een groot deel van deze raad zo blij mee is, maar goed omdat de PVV begon met complimenten, wellicht dat dit erbij kan. Als het gaat om die klimaatgekte en de klimaatambities, ook helaas daarin heeft het college wel de keuze moeten maken vorig jaar om te temporiseren op de wijkvernieuwingplannen. Los van het feit dat misschien niet iedereen dat leuk vindt, is dat misschien toch uit PVV-perspectief een compliment waard aan het college.

03:34:06

De heer Brandsema: Voorzitter, we komen pas laat aan het eten toe, denk ik, als het zo doorgaat. Het is echter bij de PVV heel duidelijk niet een kwestie van én én; klimaat én basisvoorzieningen. Je moet duidelijke keuzes maken en ik pleit voor het bijstellen van de absurde klimaatambities die rampzalige gevolgen hebben voor Groningen en de inwoners. Die inwoners worden daar absoluut niet groener gelukkiger en gezonder van.

03:34:35

Spreker 1: Voorzitter?

03:34:35

De heer Brandsema: We hebben het ook over Haren-

03:34:42

De heer Brandsema: Mooi, dank u wel. Voorzitter, zo is Haren ook geannexeerd, en tijdens de annexatie van Haren werd er gezegd dat Haren zoveel mogelijk zou worden ontzien. Nou, dat hebben ze geweten; onroerendezaakbelasting twee keer verhoogd. Diftar, systeem wat heel goed werkte, afgeschaft. Besmette asielzoekers worden geplaatst in Haren, terwijl heel veel inwoners mij te kennen hebben gegeven dat ze zich daar heel veel zorgen om maken. Allemaal top-down beleid waar inwoners nauwelijks bij worden betrokken. Het top-down beleid van deze gemeente is ook een minpunt. Niet voor niets gaan heel veel mensen in Groningen naar de Ombudsman en wordt de gemeente Groningen geconfronteerd met inwoners die een juridische procedure beginnen. Werk eraan dat dit echt anders wordt, Voorzitter, zou ik willen zeggen tegen het college. Maak echt werk van die burgerparticipatie van meebeslissen en inspraak, dat willen de inwoners. Nog even terug naar Haren. Haren zie ik als de schone, groene maagd. Gelukkige maagd Haren die bedreigd wordt door de gemeente Groningen. Iedereen weet, als een meisje nee zegt, dan is het ook nee. In het

geval van Haren, Voorzitter, is daar door de gemeente Groningen absoluut geen rekening mee gehouden. Dat is toch de lans die ik voor de Harenaars wil breken. Dan kunst en cultuur-

03:36:26

Voorzitter: De heer Rustebiel.

03:36:28

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, dit college heeft eigenlijk heel erg kordaat vorig jaar twee langsepende dossiers in Haren vlot getrokken, namelijk nieuwbouwplannen in het centrum en de nieuwbouw van de school. Het gaat om heel veel geld en er zijn, volgens mij, heel veel mensen blij mee. Ik ben benieuwd hoe u die plannen beoordeelt?

03:36:43

De heer Van Kesteren: Een gemiddeld gezin in Haren, Voorzitter, kijkt naar de maandelijkse lasten en in de portemonnee wat ze aan het eind van de maand overhouden. Ik moet constateren dat er steeds minder inwoners van Groningen zijn die iets overhouden in de maand en het wordt alleen maar erger. Je kunt niet alleen maar lasten blijven verhogen en gaan bedelen in Den Haag. Je moet ook ambities die heel veel geld kosten en totaal geen enkele zin hebben durven bijstellen. Daar moet je het lef voor hebben, maar bij het college is dat kwartje helaas nog niet gevallen. Voorzitter, kunst en cultuur. Mijn partij, de PVV, heeft een pleidooi gehouden om instellingen, die veel vet op de botten hebben en die zich ook zelf kunnen bedruipen, wat minder van die subsidiekoek te geven. In tegenstelling tot heel veel kleine instellingen en gezelschappen die het moeten doen met de kruimels of helemaal niets krijgen en toch heel veel maatschappelijke meerwaarde hebben. Wij willen toch een beroep doen op het college om daar nog eens kritisch naar te kijken. Het verkeer, alles moet elektrisch. Ik kan me dat voorstellen bij bussen in de stad, want als je zo'n walm diesel ... hoewel ook heel veel bussen nu niet meer op diesel rijden, maar in elk geval ... Ik me voorstellen dat elektrische bussen van meerwaarde kan zijn voor bezoekers in de stad, maar om nu het héle wagenpark van het openbaar vervoer en ook al het verkeer te elektrificeren ... Ja, dat zijn enorme kosten, maar bovendien is het klimaat er ook niet mee geholpen. Wat dacht u namelijk van al die grondstoffen die je nodig hebt voor die accu's en ook al die elektriciteit moet opgewekt worden, die kolencentrales maken overuren, maar daar wordt ook niet over nagedacht. Het is het deugdgevoel een beetje strelen en dat is jammer. Net zoals het bouwen van huizen heb ik ook al gezegd: duur, zorgt voor hogere huren, zorgt voor veel duurdere woningen. Daar wordt een Groninger niet gezonder en gelukkiger van, Voorzitter. Dan heb ik nog een paar dingetjes. Ik wil ook met een aantal moties die allemaal recht doen aan de inwoners van Groningen, met name hun lasten, hun toekomstperspectief, gewoon de eenvoudige, normale, dagelijkse dingen waar inwoners mee te maken krijgen. Daar moet aan gewerkt worden en niet dat meer sekte-achtige ideologische peperdure, ik noem het toch een beetje elitaire klimaat waar ... Ja, je moet je dan maar eens wat breder laten informeren, maar niet met oogkleppen lopen en obsessief zijn. Dat is het enige wat ik erover kan zeggen. Dan heb ik nog een aantal afsluitende vragen, Voorzitter, die ik toch heel belangrijk vind. In de gemeentelijke begroting staat heel veel over intensiveringen en hervormingen. Zou het college dat eens kunnen toelichten, want die toelichting ontbreekt. In de uitstroom naar werk, vraag ik mij af of die doelstellingen altijd wel realistisch zijn, want je ziet steeds meer mensen in de bijstand komen en inkomensondersteuning hebben en dat is toch een beetje in strijd met elkaar. Aan de ene kant heb je namelijk allerlei werkgelegenheidsprojecten, maar aan de andere kant zie je dat veel mensen in de bijstand komen en dat ook uitstroom naar werk een beetje uitblijft, hoewel de intenties van dit college natuurlijk heel goed zijn. Dan heb ik het ook nog over de economische sectoren. Er wordt gesproken over ICT-sector en de energiesector. Ja, dat is toch allemaal banen creëren voor theoretisch opgeleide mensen, hoogopgeleid zeggen ze ook wel, maar ik heb het liever over theoretisch opgeleide mensen. Wat is nu de meerwaarde voor toch het

merendeel van de inwoners van Groningen, die praktisch opgeleid zijn, dat mis ik een beetje. Het is ook een beetje in disbalans, vind ik zelf. Dan wordt er ook gezegd: "Alle jongeren zonder startkwalificatie zijn bij ons in beeld". Dat is een mooie uitspraak, maar wat doet de gemeente daar dan vervolgens mee? Is het alleen maar inventariseren? Vertel nou eens wat u daarmee gaat doen? Er is een toenemende economische bedrijvigheid en dat legt een enorme druk op ons vervoerssysteem. De visie van deze gemeente is anti-autobeleid, minder parkeeropbrengsten en dan zeggen ze: "Ja, die druk is er wel". Is er nu wel of geen druk? Daar wil ik wel eens een reactie op hebben. Het parkeerbeleid en ook het anti-autobeleid staat namelijk haaks op de constatering van dit college dat er een toenemende economische bedrijvigheid is, die een druk legt op ons vervoerssysteem. Dan de zuidelijke ringweg, Voorzitter, er wordt vermeld: "Ja, alles blijft conform planning werken". Dan ben ik heel benieuwd wat dan die planning is. Het zijn allemaal mooie volzinnen, maar er komt niet een vervolg dat iets wordt uitgelegd of concreet gemaakt wordt. Dan de netto schuldquote van Meerstad die is er uit. Is dat realistisch of is het niet zo dat de gemeente ook opdraait voor uiteindelijke tegenvallers? Daar ben ik benieuwd naar. Kan het college daar ook eens wat meer over zeggen? Tot slot, Voorzitter, hoe realistisch is het aanvullen van de reserve in de komende jaren, want daar wordt ook over gesproken. Wat is de onderbouwing daarvoor? Hoe realistisch is dat, het aanvullen van de reserves, want met dit beleid zullen we nooit weer vet op de botten krijgen. Dank u wel, Voorzitter.

03:42:27

Voorzitter: Dank u zeer. Dames en heren, het is 18 uur 38. We hebben eigenlijk heel consistent, ook de tweede termijn een half uur langer laten duren, dus ik stel u voor dat we de eetpauze een klein beetje inkrimpen. Dat we nu gaan eten en dan zijn we om half acht weer terug. We zouden om kwart over zeven, maar dan maken we daar half acht van. Dan heeft u tijd om te overleggen en dan zien we elkaar om half acht weer terug. Ik schors de vergadering.

00:50:05

Voorzitter: Ik heropen de vergadering. Het was pittig eten, om het zo maar te zeggen. Dan is nu de eerste termijn voor het college. De werkafspraken is gemaakt dat de wethouder van financiën een aantal algemene opmerkingen zal maken, en zoveel mogelijk de amendementen en moties in zijn beschouwing betreft. Dan krijgt u daar gelijk preadvies over. Er zal een aantal amendementen en moties nog door de specifieke portefeuillehouder worden besproken. En daarna, als die beantwoording geweest is, is er een schorsing voordat we nog kijken wat we dan hebben te doen, de tweede termijn van de raad. Ik geef het woord aan de wethouder van financiën.

00:51:14

Wethouder: Ja, Voorzitter, dank u wel. We bespreken vandaag de begroting 2021. En die is denk ik, eigenlijk niet los te zien van de bespreking van vorig jaar bij de begroting 2020. U weet het volgens mij allemaal nog goed, maar er was toen een opgave van vijfendertig miljoen. Verschillende oorzaken, waarbij we flink diep in de buidel moeten tasten, en ook naar politieke ambities moesten kijken om te kijken hoe we die opgave konden oplossen. En dat leidde tot flink minder uitgeven. Dat leidde ook tot het moeten ophogen van de lasten om meer inkomsten te genereren. En ongeveer een half jaar geleden signaleerden wij bij het voorjaarsdebat al, dat de mogelijkheden die dit college zag, en dat werd in de raad volgens mij toen ook breed gedeeld, dat de mogelijkheid om nog verder te bezuinigen dat die echt in zicht waren, na tien jaar bezuinigen. De heer Sijbolts zei, dat die jaren dat wij samen in de raad zaten, dat het geld nog tegen de plinten klotste, ik heb ze helaas nog nooit meegemaakt. Er was behoefte, dat zagen we hier in de raad, dat was in onze organisatie het geval, maar dat merkten we ook breed in de gemeente, er was een behoefte aan stabiliteit en aan rust. En om weer te kunnen bouwen aan wat meer stabiliteit voor de toekomst. Al konden wij vorig jaar nog

niet bevroeden hoe noodzakelijk, en hoe prettig het is dat we nu in relatieve rust en stabiliteit deze begrotingsdiscussie kunnen voeren. Voorzitter, ik zei in de commissie ook al dat deze begroting eigenlijk drie pijlers kent. De eerste pijler gaat over stabiliteit, rust en zekerheid. Dus geen aanvullende bezuinigingen deze begroting, en geen aanvullende lastenverhogingen ten opzichte van de besluitvorming van vorig jaar. De tweede pijler die zou je kunnen omschrijven als: de basis op orde. Want ondanks dat het ook dit jaar financieel natuurlijk weer niet overhoudt, en er veel aan de hand is in de wereld, heeft u denk ik ook terecht als fracties op gewezen, kiezen we er wel voor om extra te investeren in handhaving, in onderhoud, en ook in onze bedrijfsvoering. Om ervoor te zorgen dat wij ook, richting de toekomst, dat wij onze taak, onze basis verantwoordelijkheden, ook op die vlakken kunnen voldoen. Voorzitter, de derde pijler van deze begroting die zou je kunnen samenvatten als een actieve houding van deze gemeente. Op een aantal terreinen een actieve houding, zowel als het gaat over het steunen van mensen die het juist nu in de coronacrisis nodig hebben. Maar ook een actieve houding als het gaat over de gemeentelijke rolopvatting. Dat hebben we ook met elkaar gewisseld in het voorjaarsdebat. Daar kun je verschillend politiek naar kijken. Moet je als overheid tijdens een crisis, vooral een pas op de plaats doen? De hand op de knip houden, het geld in de portemonnee houden en afwachten wat er gebeurt? Of kies je als overheid een proactieve houding? Zorg je ervoor dat je juist nu blijft door investeren om ervoor te zorgen dat die werkgelegenheid zich blijft door ontwikkelen? Want Voorzitter, wij hebben dus uitdrukkelijk voor die laatste optie gekozen, om een actieve houding te kiezen. Omdat wij ons ervan bewust zijn dat wij als gemeente niet alleen een beschouwer zijn van de maatschappij om ons heen, maar we hebben daar ook een rol en verantwoordelijkheid in. Ons handelen doet ertoe. En wij kunnen door de keuzes die wij maken, kunnen wij de impact van deze crisis ook vergroten of verkleinen. Wij zijn ons bewust dat wij de grootste werkgever, één van de grootste werkgevers in deze regio zijn. Eén van de grootste investeerders, één van de grootste opdrachtgevers. En dat ons handelen er dus ook voor kan zorgen, dat we ervoor zorgen dat mensen nu juist wel aan het werk blijven tijdens de crisis. En dat is waarom we ervoor gekozen hebben om onze investeringsprojecten en alles investeringen, ook in de sociale infrastructuur, ondanks deze crisis gewoon door te laten gaan. En niet alleen maar vanwege het werkgelegenheidsaspect, maar ook omdat wij zien dat er een aantal hele grote uitdagingen op Groningen afkomen. Die niet de luxe hebben om te wachten tot nadat de coronacrisis is afgelopen. Daar moeten wij op blijven door investeren. En Voorzitter, dan over de huidige coronacrisis. Ik wacht even de interruptie van de heer Bolle af.

00:55:26

Voorzitter: De heer Bolle.

00:55:28

De Heer Bolle: Dank u wel, Voorzitter. En wanneer komt dan het punt, want ik begrijp het verhaal op zich van de wethouder, maar wanneer komt dan het punt dat we gaan proberen om die financiën ook weer duurzaam op orde te krijgen? Want we zien nu, ook in het nieuw jaar beeld, dat het eigenlijk alleen maar slechter en slechter wordt. Dat is een bewuste keuze. Maar wanneer gaan we zeggen van ja, en vanaf nu moet het wel weer beter gaan?

00:55:57

Wethouder: Voorzitter, als ik naar deze begroting kijk, dan zie ik dat die financiën die zijn duurzamer op de lange termijn. Waar de heer Bolle natuurlijk wel gelijk in heeft, is dat dat een hele kwetsbare situatie is. Op het moment dat wij nu tegengekomen, dat wij bijvoorbeeld een tegenvaller gaan krijgen van tientallen miljoenen euro's, ja, dan zullen wij meteen diep in het rood gaan in onze reserves. En dan zal het lastig zijn om zo'n tegenvaller op te vangen zonder nieuwe bezuinigingen. Dus daar moeten we aandacht voor blijven hebben. Maar tegelijkertijd ook, en dat is dus ook wat ik hier merkte in deze raad, en ook het gevoel is bij ons college, dat de opties om structureel flink te

snijden in de uitgaven, en ook de opties om nog flink meer inkomsten te gaan krijgen, dat die voor het grootste deel zijn uitgeput. Dus ik denk dat de heer Bolle daar de vinger op de zere plek legt, maar tegelijkertijd is, ook gegeven onze rol en verantwoordelijkheid, zijn er nu relatief weinig opties om daar iets aan te doen. Ook omdat wij natuurlijk nog steeds wachten op een nieuw akkoord met de Rijksoverheid als het gaat over de budgetten van de buitenlandse uitkeringen en de jeugdzorg. Voorzitter, dan over corona. Waar het in het begin nog een korte, heftige crisis leek, en dan bedoel ik vooral het economische aspect daarvan, een korte heftige crisis, met name in de publieke gezondheid. Omdat eigenlijk de eerste maanden dat het speelde in de lockdown was, was er in de samenleving in principe nog steeds net zoveel geld. We gaven het alleen niet meer zoveel uit, omdat we niet meer op stap gingen en omdat we niet meer naar de winkels toe gingen. Maar Voorzitter, in die korte heftige crisis zoals het in het begin leek, zagen we wel een aantal hele grote maatschappelijke uitdagingen. De allergrootste natuurlijk als het ging over de gezondheid. En we zijn ons denk ik nog nooit zo bewust geweest van onze kwetsbaarheid als het gaat over de gezondheid, als in de eerste maanden van dit jaar. Maar Voorzitter, allang daarna bleek ook dat het hele grote economische effecten zou gaan hebben. En ook wij als gemeente organisatie, zagen ons voor grote uitdagingen gesteld. Ik noem daarvan een aantal voorbeelden. Namelijk proberen zo snel mogelijk, en dan heb ik het over halverwege maart, proberen de gemeentelijke dienstverlening in brede zin te hervatten en weer opnieuw op te starten, om ervoor te zorgen, en dat hoort bij die actieve houding dat juist waar mensen onzeker zijn en niet weten hoe het verder moet, dat wij daar als gemeente stonden. Dus het afval is steeds, gedurende de hele coronacrisis steeds blijven opgehaald. Veel complimenten voor de mensen van stadsbeheer. Maar ook ons klantcontactcentrum werkte al anderhalve maand na het ingaan van de lockdown, allemaal volledig thuis. En de dienstverlening heeft daar, hebben wij begrepen, niets van gemerkt. Thuiswerken is geïmplementeerd binnen de gemeentelijke organisatie, en we hebben ook, en de heer Sijbolts heeft daar wat aandacht voor gevraagd, ook onze mogelijkheden om digitaal met mensen in gesprek te gaan, hebben wij versneld.

00:58:40

Voorzitter: Meneer Dijk.

00:58:42

De Heer Dijk: Ja Voorzitter, is het college ook met de SP van mening, want ik noem dat in mijn woordvoering, dat deze coronacrisis ook heel duidelijk een aantal collectieve schokdempers, die ontbraken, aan het licht hebben gebracht. Ik hoef maar te noemen dat kinderen naar school gaan en thuis geen laptop hebben. En bent u het met mij van mening, dat we juist nu daar extra op moeten investeren en nog veel meer dan in deze begroting staat?

00:59:13

Wethouder: Het eerste deel van de vraag van de heer Dijk: ja, ik denk dat wij veel van dit soort dingen hebben gezien. Dat we ontzettend veel leren, ook als samenleving, van wat onze zwakke plekken zijn, maar ook wat onze veerkracht is. Maar wat het college heeft gedaan, en dat zou mijn volgende blokje zijn, is dat we geprobeerd hebben zo snel mogelijk ook proactief met maatregelen te komen. U noemt de laptops. Daar hebben we op ingespeeld. Zo goed mogelijk hebben we dat geregeld. Dus als u zegt van: 'Dat moet dan veel meer dan in deze begroting staat.' Het beeld dat het college heeft, is dat we juist ook vanuit dat verantwoordelijkheidsgevoel, juist die inspanningen geleverd hebben.

00:59:44

De Heer Dijk: Voorzitter, ik ben blij om te horen dat het college met het eerste deel in ieder geval al eens is. Maar dat betekent dus, dat u de coronacrisis nodig had om dat door te krijgen? Want daarvoor had u dat onvoldoende door?

00:59:59

Wethouder: Nee, zeker niet.

01:00:00

Speaker 1: Voorzitter, ook toen waren we op dat punt natuurlijk heel proactief. Alleen daar wijst u denk ik terecht op, is dat als je op een hele andere manier ineens met elkaar omgaat, ja, dan legt dat ook hele andere dingen bloot. En dan is de vraag, en daar ben ik eigenlijk wel trots op met hoe wij dat als gemeente breed in de organisatie hebben opgepakt, hoe snel we op die ontwikkeling hebben ingespeeld. En dat is niet alleen een compliment naar onszelf, maar ook naar onze partners, met wie we dat samen hebben opgepakt, bijvoorbeeld als het gaat over die laptops op die scholen.

01:00:23

Speaker 1: Voorzitter, nogmaals ik ben het daarmee eens. Complimenten daarvoor. Mooi dat er snel is ingespeeld op bijvoorbeeld een laptopregeling voor kinderen die dat thuis niet hadden. Maar dat was toch eigenlijk al voor de coronacrisis gewoon glashelder? En als je ziet dat het zo snel kan door een coronacrisis, dat dingen zo snel aangepast kunnen worden, dan hadden we dat A: veel eerder moeten doen, En B: moeten we nu ook doorpakken, en veel meer van dat soort regelingen fors uitbreiden. Want u weet volgens mij net zo goed als ik, dat dit juist die mensen gaat treffen en dat we daar eigenlijk niets te veel voor kunnen gaan doen.

01:01:02

Speaker 1: Voorzitter, ik kom daar zo nog op terug. Want wat we zagen gebeuren, is dat na die korte heftige crisis, de crisis zich langzaam begon te verschuiven. Dus eerst klein geraakte de economie en ook de samenleving in een aantal sectoren, komen we nu steeds meer terecht in een recessie die de economie breed raakt. Waar niemand zich aan kan onttrekken. We zien dat dat impact heeft op de economie, maar ook, daar ging ik net al even op in, op werk en inkomen van mensen. Dus daar hebben we een aantal maatregelen voor genomen, ook in deze begroting. Het werkprogramma is aangepast op die nieuwe situatie. De arbeidsmarkt is ontzettend veranderd. Dat betekent niet dat het overal slecht gaat; op sommige plekken zijn nog steeds heel veel mensen nodig. Wij proberen de mensen die nu aan de kant komen te staan, zo snel mogelijk te helpen om ergens anders weer aan de slag te gaan. Dat doen we bijvoorbeeld door met werkgevers, in de sectoren die nog steeds doorgroeien, de verbindingen te zoeken. En wij plukken nu dan ook de vruchten van de al eerder ingezette samenwerking tussen onze afdelingen Economische Zaken en Sociale Zaken. Wat we ook doen in deze begroting, is ervoor zorgen dat wij meer geld uittrekken voor schuldhulpbegeleiding. Zowel voor de begeleiding, als voor de uitvoeringskosten daarvan. En wat we ook doen, is dat wij klaarstaan om de toename aan aanvragen die wij, en ik denk met een groot deel van u raad ook, op ons af zien komen om die op te vangen. Op het gebied van schulden, op het gebied van bijzondere bijstand hebben we daar een reservering al voor getroffen. En ook in de sociale dienst in brede zin. Want Voorzitter, in de commissie hadden we het over de vierenhalf ton die gereserveerd staat voor de bijzondere bijstand. Ik wil daar graag bij zeggen, mocht nu blijken in de praktijk dat zich meer mensen melden, en dat daar niet vierenhalf ton voor nodig is, maar zes of zeven, of misschien wel een miljoen, dan betalen we dat ook. Want die regelingen, dat zijn dingen waar mensen recht op hebben. Dus ook als die door de coronacrisis toenemen, dan vinden die bij de gemeente een helpende hand. En daar zorgen we ook gewoon voor dat we daar voldoende geld voor reserveren. Voorzitter, ik noemde net al het diffuse beeld. We zien sectoren waar het eigenlijk heel goed gaat. We zien bijvoorbeeld de markt, de wijkwinkelcentra met wie het nu eigenlijk goed gaat. Mensen leren weer lokaal winkelen. En het is mijn vurige hoop, ook als wethouder van Economische Zaken, dat dat zich doorzet. Dat mensen dat omzetten in gedrag. Lokaal winkelen, lokale voedselproductie, dat zou een hele positieve ontwikkeling kunnen zijn, ook van deze periode. Maar Voorzitter, wat daarbij ook belangrijk is, en dat noemde ik al, en dat is ook de oproep van de werkgevers, is: blijf investeren als overheden. Blijf ervoor zorgen dat je opdrachten verstrekt en dat de samenleving door

blijft draaien. Voorzitter, wij kozen deze aanpak in het voorjaarsdebat al. Daar was toen ook al enige discussie over. En ik ben blij te zien dat, als we nu kijken naar de voortgangsrapportage waarbij wij in één van de heftigste crisisjaren in de afgelopen decennia een tekort schrijven van één komma acht miljoen, als gevolg van de coronacrisis, en tegelijkertijd wel ervoor hebben gezorgd dat wij hulp hebben geboden, daar waar nodig ondersteuning hebben geboden, dat wij de goede aanpak daarvoor hebben gekozen. En dat hebben we ook kunnen doen, eerlijk is eerlijk, want er gaat hier overigens ook terecht, vaak een beschuldigende vinger naar de Rijksoverheid, dat de Rijksoverheid hier adequaat en snel heeft gezorgd voor compensatie van kosten. En Voorzitter, laat mij ingaan op de verhouding tussen het Rijk en de gemeente. We moeten constateren en erkennen dat het nog steeds zo is, dat wij nog geen akkoord hebben met de Rijksoverheid als het gaat over de budgetten van de bijstandsuitkeringen en de jeugdzorg. Daar blijven wij te weinig geld voor krijgen, ondanks alle inspanningen die we daar lokaal ook voor doen. Het Rijk heeft bezuinigd op de decentralisatie. Vervolgens kostte dat niet minder geld, maar meer. En legt nu die verantwoordelijkheid weer bij die gemeente neer, en dat kost ons elk jaar veertig miljoen euro van ons vrij besteedbare budget, dat we niet kunnen inzetten op andere dingen. En dat deugt niet. Gelukkig ziet het Rijk dat mondjesmaat zelf ook in, alleen heeft de coronacrisis ons wat dat betreft niet geholpen. Ligt er nog geen akkoord. En zullen we nu waarschijnlijk moeten wachten daarop, tot na de Tweede Kamerverkiezingen. Maar Voorzitter, dat gezegd hebbende, zien wij toch een kentering bij de Rijksoverheid in hun houding ten opzichte van die gemeente. Ik noemde dat net al. We zagen in het voorjaarsdebat al de bevrozing van het accres, om gemeente stabiliteit te bieden. De compensatie die kwam er, en op tijd. Niet volledig, maar wel een aanzienlijk bedrag. We zagen steun voor cultuur, voor sport, de opschalingskorting werd geschrapt. Er kwam geld voor de arbeidsmarktregio 's, om ervoor te zorgen dat zij hun rol goed kunnen invullen. Dus Voorzitter, we zijn er nog niet, maar de beweging bij het Rijk om de gemeente echt serieus te nemen, die lijkt wel ingezet. Mar de grote slag, zeg ik nogmaals, die zullen we na de verkiezingen moeten slaan. Want die op rijksniveau honderden miljoenen richting die gemeente, om een eerlijke vergoeding te geven voor die taken. Natuurlijk moeten we het ook hebben over hoe wij ons werk daarbinnen doen, daar doen we al ontzettend veel aan. Maar op deze manier, met deze randvoorwaarden, is dat eigenlijk geen eerlijk gesprek. Dus laten we hopen dat daar verandering in komt. Voorzitter, ik zou nu graag willen ingaan op een debat dat hier ook in de eerste termijn van de raad aan de orde kwam. En dat ging eigenlijk over het verschil tussen investeren in stenen en investeren in mensen. En Voorzitter, we hadden eigenlijk gehoopt dat we deze discussie hadden achtergelaten in de jaren negentig, waar die voor een groot deel thuishoort. Want de grote opgave die wij als gemeente hebben, en daar werken we heel hard aan, met de wijkvernieuwing als belangrijkste voorbeeld, is ervoor te zorgen dat we dat onderscheid tussen sociaal en fysiek, juist niet maken. Want een gezond en gelukkig leven, dat kan niet zonder dat je woonomgeving op orde is. Dat het investeren in goede huisvesting essentieel is voor welzijn, en voor mensen om een kansrijke toekomst op te bouwen. En dat bijvoorbeeld ook het investeren in scholen, dat zou een karikatuur zijn om dat weg te zetten als investeren in stenen. Want dat is waar de kansen van onze jonge kinderen hier beginnen, om ervoor te zorgen dat zij niet in de problemen komen waar hun ouders soms wel in zitten. Daar is onze uitdaging het meeste op gebaseerd. Dus het is een verkeerd onderscheid. We zouden niet meer zo moeten denken en ook niet zo moeten praten, over investeren in steen of mensen. Want uiteindelijk gaat het natuurlijk allemaal over mensen, maar stenen kunnen daar een middel in zijn.

01:07:16

Voorzitter: De heer Sijbolts.

01:07:16

De Heer Sijbolts: De Stadspartij voelt zich aangesproken. Want ik heb het vermoeden dat de

wethouder het nu over een deel van onze bijdrage heeft, waar overigens de heer Bolle dat ook in mee nam. Maar volgens mij heb ik ook gezegd dat wij het belangrijk vinden om te investeren in woningen en in voorzieningen. Alleen, en dat hebben we ook al vaker aangegeven, als wij het hebben over investeren in stenen, dan hebben we het niet over investeren in die dingen die belangrijk zijn, waar het gaat om wonen. Dan hebben wij het over nieuwbouw van VRIJDAG van zevenendertig miljoen. Wij geven die zevenendertig miljoen aan om te investeren in mensen, in voorzieningen, in lastenverlaging. Dan gaat het ook over een nieuwe Oosterpoort van tweehonderdeenentwintig miljoen, waar wij dan liever niet in investeren. En we hebben vorig jaar ook bij de begrotingsbehandeling, een tegenbegroting ingediend. Het gaat dus ook over gele steentjes, waar wij dan letterlijk kiezen voor investeren in mensen, en niet in stenen. Dus ik wil dat verschil nog even benadrukken, dat dat een andere lezing is dan de wethouder nu naar voren brengt.

01:08:19

Wethouder: Voorzitter, laat mij dan een ander voorbeeld noemen dat hier in de raad vaak wordt genoemd als er wordt gesproken over investeren in stenen. Dat is de Kunstwerf. Dat is een cultureel gebouw in het Ebbingekwartier, en dat bouwen we niet omdat die er zo mooi uitziet, dat is overigens ook zo, maar dat is niet waarom die daar gebouwd wordt, maar dat is omdat een aantal culturele instellingen, waarbij we jonge mensen de kans geven om hun werk en hun toekomst te maken van theater, dat jarenlang in de stad moesten doen, op perifere locaties, in lekkende schoolgebouwen waar mensen met het OV niet konden komen. Waarbij bijvoorbeeld bij de Steeg, mensen theater moesten maken in de winter met hun jas aan op het toneel, omdat de cv-ketel het niet deed. Wat we hebben gedaan, is deze situatie, die tien, twintig jaar bestond, een keer hebben opgelost, om ervoor te zorgen dat er kinderen en de mensen die meedoen met theater daar, dat die in een volwaardige kwalitatieve omgeving cultuur kunnen maken. En dan stoort het dus ook heel erg omdat dat juist zo belangrijk is voor de toekomst van die kinderen, dat dat hier wordt weggezet als een investering die alleen maar gaat over stenen. Daarom reageer ik daar zo op.

01:09:18

Voorzitter: Meneer Dijk.

01:09:20

De Heer Dijk: Voorzitter, ik kan mij dat voorstellen. Maar eerlijkheidshalve gebiede wel te zeggen, dat het lukt om geld vrij te gaan spelen voor een VRIJDAG. Dat het lukt om plannen en ambities neer te zetten voor inderdaad een Oosterpoort, een nieuwe Oosterpoort, die heel noodzakelijk is. Dat wordt er altijd bij gezegd. Het is noodzakelijk dat we die plannen gaan maken. Er is nog geen financiering voor tweehonderdveertig miljoen euro. Maar Voorzitter, ik wil ook het college meegeven, dat het ook strikt noodzakelijk is dat mensen bijvoorbeeld hun inkomensondersteuning omhoog zal gaan. Dus waarom zou u niet die ambitie neerleggen bijvoorbeeld: vanaf één januari 2022 gaan wij inderdaad de inkomensvoorzieningen toekennen aan iedereen die drie jaar in armoede heeft geleefd. En weet u wat? Daar gaan we de komende tijd voor zoeken naar financiering, want dat is ontzettend nodig. Net zo nodig als een nieuwe Oosterpoort, net zo nodig. En waarom horen we dat niet?

01:10:14

Wethouder: Voorzitter, laat mij dan van deze gelegenheid gebruik maken, om meteen in te gaan op het punt dat de SP maakte, waar ik zo op terugkom over het sociaal investeringsfonds. Ja, dat sociale investeringsfonds dat is er. Dat heet programma één één drie van onze gemeentebegroting, waarin wij jaarlijks, elk jaar, laten we het ook nog conservatief maken; vijfhonderd miljoen uitgeven, mensen de ondersteuning geven die ze nodig hebben om hun leven hier te kunnen leven. Er zitten ook inkomensvoorzieningen in. Daar hebben wij één van de meest ruimhartige regelingen voor die er in Nederland zijn. Dat is ook helemaal niet ter discussie. Dat is ook goed, dat is ook belangrijk. Maar het bedrag dat wij elk jaar uitgeven aan sociale voorzieningen, ervoor zorgen dat mensen kunnen

meedoen in onze samenleving, daar kunt u elk jaar, tweeënhalve keer de Oosterpoort van betalen. Dus u hoeft zich echt geen zorgen te maken dat hier de sociale voorzieningen in deze gemeente er slecht af komen. Met een vergelijking met het SIF, in het SIF gaat zestien miljoen, en aan Sociale voorzieningen geven wij elk jaar een half miljard uit.

01:11:09

De Heer Dijk: Voorzitter, dat SIF, waar zestien miljoen in zit, daar kun je dus inderdaad vier, vijf jaar lang individuele inkomensvoetstuk eerder voor toekennen. En dat is precies het punt waarom ik het maak. Want het is dus blijkbaar wel mogelijk om een stip aan de horizon of een mooie ambitie naar te gaan zetten, voor een grote Ziggo Some slash nieuwe Oosterpoort. Dat kan. Dat kun je gewoon zeggen en roepen en dan inderdaad zeggen: 'Strikt noodzakelijk, want we kunnen hier echt niet meer zitten waar we nu ter plekke zitten. Dat is onmogelijk.' Maar het is dus blijkbaar wel mogelijk om mensen vijf jaar lang met een laag inkomen eigenlijk veel te lang ten opzichte van andere gemeenten, dat moet u zich aantrekken. Ik snap niet dat u dat niet doet. En u kunt zeggen: 'Ja, we geven de helft van de begroting uit aan ondersteuning aan mensen.' Ja, dat klopt, de problemen zijn gigantisch, dat klopt inderdaad. En daarom moeten we nog een stapje extra zetten. En dan snap ik niet dat u wel kan zeggen: 'We zetten die stip aan de horizon voor tweehonderdtwintig miljoen voor die nieuwe Oosterpoort, maar niet voor inkomensondersteuning, terwijl u ook weet dat eigenlijk een meerderheid van deze gemeenteraad dat dolgraag zou willen.

01:12:07

Voorzitter: Meneer Dijk, we zitten nu in de termijn van het college. Ik heb u al eerder gezegd van, probeer het een beetje korter te houden. Stel een vraag. Mag ook een opinie in zitten, maar probeer het een beetje kort. U heeft straks nog een termijn. Wethouder vervolgt zijn betoog.

01:12:24

Wethouder: Voorzitter, laat mij constateren dat het college en de heer Dijk verschillende opvattingen hebben. Het college vindt dat de gemeente meer verantwoordelijkheden heeft om uit te voeren, dan alleen maar te voorzien in inkomensondersteuning. Dus ik denk dat daar het grote verschil in zit. Want Voorzitter, we zouden het door de huidige coronasituatie bijna vergeten. Maar er liggen nog een aantal hele grote uitdagingen voor ons, die er ook zouden zijn als er geen corona was, en die er ook nog steeds zijn, misschien nog wel veel groter zijn, op het moment dat corona tot het verleden behoort. En dat gaat bijvoorbeeld over het investeren in wijkvernieuwing. Waar we gelukkig mee bezig zijn, en dat blijven we ook gewoon doorzetten. Honderden miljoenen investeren in onze meest kwetsbare wijken, sociaal en fysiek samen, om ervoor te zorgen dat mensen daar een kansrijke toekomst kunnen opbouwen. Het gaat ook over de woningbouw, is ook in de eerste termijn van de raad genoemd, blijft een hele belangrijke opgave. Er zijn nog steeds heel veel mensen, gelukkig, die graag in onze mooie gemeente willen wonen. En als we ervoor zorgen dat ze dat ook op een betaalbare manier kunnen doen, dan zullen we moeten bouwen. En de woonvisie waarover u eerder met wethouder Van der Schaaf heeft gesproken, biedt daarvoor een uitstekende randvoorwaarden, maar we zullen er wel aan moeten blijven werken. En dat geldt ook voor het klimaat, zowel aan de energie kant, de energietransitie, als ook aan de klimaatadaptatie. Dat doen we bijvoorbeeld in het klein, door ervoor te zorgen dat mensen inderdaad in wijken van het gas af gaan. Waar wij overigens bijzonder succesvol in zijn, om daar subsidies voor te krijgen. Dat het niet vanuit gemeentelijke middelen hoeft te komen, maar dat wij geld vanuit Den Haag aanwenden, om ervoor te zorgen dat wij mensen kunnen helpen om die energietransitie te kunnen meemaken, op een manier dat het ook voor hun haalbaar en betaalbaar is. Maar ook door te investeren in het groot. Bijvoorbeeld met onze regionale energiestrategie en bijvoorbeeld in het steunen van de Noord-Nederlandse Waterstofagenda, waarbij we niet alleen maar meehelpten om Groningen van het gas af te krijgen, maar dat wij een rol spelen in het verduurzamen van de energievoorziening van Noord-

West Europa. En als we dat doen, dan is dat niet alleen maar goed, is onze overtuiging, voor de planeet, maar is het ook goed voor onze economie als we daar een voorloperspositie op ontwikkelen. En Voorzitter, ook door corona maar ook ondanks corona, blijft ongelijkheid één van de grootste thema's. We hadden het er net al over. Maar de grootste uitdaging wat dit college betreft, en daar ligt nog een hele grote wereld te winnen, is dat we eens aan de voorkant komen van die ongelijkheid. Om ervoor te zorgen dat wij het beleid te ontwikkelen waarbij wij problemen voorkomen, in plaats van dat wij pas beleid ontwikkelen als die problemen zich optreden. Natuurlijk moet het ook zijn, dat we mensen helpen als ze in de problemen komen. Natuurlijk, dat doen we ook en dat doen we ook ruimhartig. Maar de grote beweging die wij moeten maken, is het voorkomen van ongelijkheid, het voorkomen van ongezondheid, preventie, preventie voor schulden, preventie voor armoede en preventie voor gezondheidsproblematiek. En daar zit onze grootste uitdaging, waar wij op dit moment nog onvoldoende in slagen om die beweging goed te maken. En ik denk dat de grootste frustratie is, als het bijvoorbeeld gaat, wanneer we het hebben over de jeugdzorg, dat we veel met dat thema bezig zijn, maar zo graag in de preventieve sfeer aan de slag zouden willen om ervoor te zorgen dat de jongeren die er opgroeien, dat die over achttien jaar een stuk minder in de jeugdzorg hoeven terecht te komen, dan op dit moment het geval is. Voorzitter, dan kom ik op de tarievennota. En daar spelen eigenlijk drie thema's. In ieder geval in deze raadstermijn. De eerste gaat over de logies. De gebiedsdifferentiatie, daar is een motie over ingediend. Laat me dat nu alvast zeggen, ik denk dat dit een manier is die we hebben uitgewerkt op verzoek van de raad, waarin we recht doen aan de situatie in het buitengebied, en waarbij we hen een tarief kunnen bieden voor de logiesbelasting, die vergelijkbaar is met de gebieden waar zij mee moeten concurreren. In inderdaad, en dat heeft uw raad denk ik helder gemaakt, dat de redenering om die logiesbelasting te verhogen was: grote investeringen in de binnenstad, ook het verlagen van de bijdrage van toeristen daarbij. Ja, dat is natuurlijk op het moment dat iemand een bed & breakfast in Ten Boer heeft, een stuk minder het geval. Dus volgens mij is het ook vanuit die redenering zuiver. Dus ik kom er zo nog even op terug, maar die zal in ieder geval het college oordeel aan de raad laten. Dan Voorzitter, over de hondenbelasting. En dit is een beetje een terugkerend thema. Ja Voorzitter, ik herhaal dan ook maar de woordvoering die ik daarover had bij het voorjaarsdebat. Dat is dat het college natuurlijk daar voorstellen voor kan doen. Maar daar hoort wel de politieke uitspraak van de raad bij, dat ze hier vanaf wil en dat ze daar ook geld voor over heeft. Er liggen nu een aantal amendementen voor. Daar kom ik zo nog even inhoudelijk op terug, maar ik zeg er nu wel bij, dat ook voor die verschillende amendement het heel lastig zal zijn, om nu binnen zes weken de uitvoeringskosten naar nul te gaan krijgen. Dus zelfs al zou die worden aangenomen, dan is dat toch eigenlijk technisch nauwelijks uitvoerbaar. Maar ik stel me alleszins voor, dat we daar volgend jaar weer opnieuw op terugkomen.

01:17:28

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

01:17:31

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Vorige week, meneer de wethouder, heb ik u gevraagd naar de politieke wil of de politieke onwil, om iets te doen met hondenbelasting, waarvan we in ieder geval weten dat we het geld nodig hebben, maar dat we toch met zijn allen redelijk van mening waren dat er enige onrechtvaardigheid in zat. Toen heeft u ons de opdracht gegeven: kom met een dekking. Toen heeft u niet gezegd van: 'Met welke dekking u ook komt, al brengt u het geld zelf mee. De uitvoering lukt niet meer in zes weken.' Waarom zegt u nu, dat het in zes weken niet meer kan? We kunnen hem ook in zes weken invoeren. Dat kon vorig jaar wel. Dan klinkt het net alsof de politieke wil ontbreekt om de hondenbelasting af te schaffen.

01:18:13

Wethouder: Ja. Voorzitter, ik zag dit amendement waar wij nu over spreken, zag ik dinsdag. Of

gisteren eigenlijk. Dus op het moment dat we dat op die manier voorbereiden, dan kan ik niet garanderen, misschien lukt het wel, misschien kunnen we er een mouw aanpassen, dat dat binnen zes weken gaat lukken. Want die politieke uitspraak waar wij om gevraagd hebben, die lag in het voorjaarsdebat ook voor. Toen heeft de raad in meerderheid gezegd: 'We geven daar nu geen prioriteit aan.' En daarom heeft dat verder geen uitvoering gekregen.

01:18:36

Mevrouw Jacobs: Maar ik heb altijd geleerd, dat afschaffen makkelijker is dan invoeren. U heeft vorig jaar in zes weken het ingevoerd. Afschaffen is gewoon nietsdoen. Dus dat is iets minder moeilijk dan iets wel doen. Toch?

01:18:47

Wethouder: Voorzitter, dan komen wij denk ik een beetje de techniek in. Maar het is zo dat de hondenbelasting, als u die wilt afschaffen per één januari, dan gaat u ervanuit dat de uitvoeringskosten dan per één januari nul zijn. Nou, dat hebben wij voor één januari nog niet georganiseerd. Dat is over zes weken. Iedereen staat klaar om dat vanaf één januari te gaan doen, en ik kan op dit moment nog niet overzien dat ons dat gaat lukken. Dus ik kan u ook niet adviseren, dat dit een deugdelijke dekking is. Als we eerder hadden voorbereid met elkaar, dan had het waarschijnlijk wel gekund, maar ik moet nu eerlijk eerlijkheidshalve zeggen dat ik u niet kan garanderen dat als u deze amendement überhaupt zou aannemen, dat het dan ook technisch lukt, omdat uit te voeren.

01:19:25

Mevrouw Jacobs: Technisch of financieel? Want anders hoor ik graag wat erbij moet meneer.

01:19:28

Voorzitter: Meneer Duit.

01:19:30

De heer Duit: Ja Voorzitter, als ik de wethouder zo hoor, zou dat betekenen dat wij dit feitelijk nooit kunnen doen. Want de wethouder verwijst altijd naar de begroting, om het daar te wijzigen, want het gaat om een belasting, dus het moet via de begroting. En dan krijgen we dus elk jaar te horen, dat het te laat is en het dus daarom niet kunnen doen? Ik vind het een hele vreemde gang van zaken.

01:19:47

Wethouder: Nee Voorzitter, volgens mij hebben wij altijd de afspraak met u, dat als u dit soort voorstellen heeft, we dat dan ambtelijk checken, en we die de raad kunnen teruggeven, of dat wel of niet kan. Als u dat dinsdagmiddag met ons deelt, dan hebben we die tijd niet meer en kan ik u dat ook niet beloven.

01:20:01

De heer Duit: Voorzitter, dan blijft staan dat we elk jaar op deze tijd, op dit moment, dat besluit nemen. Dus dat de wethouder altijd pas vanaf dit moment dat daadwerkelijk in gang kan gaan zetten.

01:20:11

Wethouder: Voorzitter, we hebben straks nog een aantal andere voorstellen die erover gaan, bijvoorbeeld die over de energiebelasting. Dat is netjes voorbereid, mooi op tijd, daar hebben we naar kunnen kijken, gezien dat het kan, en dan kan dat per één januari. Maar dat komt omdat de voorbereiders die motie daar iets eerder mee zijn begonnen dan hier. Dat maakt verder niet uit. Alleen, u vraagt ook aan mij als u amendementen hier aanneemt of ze uitvoerbaar zijn, en ik kan dat u bij deze niet beloven.

01:20:31

Voorzitter: Meneer Bolle.

01:20:32

De Heer Bolle: Voorzitter, maar betekent dat dan, even los van of er genoeg geld is en of er dus een dekking is, dat we vandaag technisch niet zouden kunnen besluiten om de hondenbelasting niet in te voeren in 2021.

01:20:48

Wethouder: Natuurlijk, dat kan wel. Alleen u heeft rekening gehouden met de financiële cijfers die wij u in het voorjaar hebben aangereikt. En op het moment dat u dan had gezegd, dat gaan we doen. Dan hadden we het zo kunnen waarmaken. Ik kan nu op dit moment niet toezeggen, dat die cijfers, als ik ze binnen zes weken moet uitvoeren, nog steeds accuraat zijn.

01:21:06

De Heer Bolle: Nee, dat begrijp ik Voorzitter. Maar goed, als we dan de dekking pakken van de leges die de coalitiepartij verhoogd hebben. Dat is net geen één komma één miljoen. Daar is zeker die achthonderdnegeenzeventigduizend euro die je daarmee pakt, kun je daarmee dekken. En dan heb je nog ongeveer twee ton over voor de frictie. Nou, dat is bijna een heel jaar, dus daarmee zou het wel moeten kunnen. Plus, u heeft net de voortgangsrapportage aangehaald. Ook daarin zit zestien miljoen rekeningresultaat. Heel veel is alweer uitgegeven aan volgend jaar. Maar ook daarin zit netto nog drie miljoen. Dus die uitvoeringskosten, als de politieke wil er is, kunnen we nu besluiten om de hondenbelasting af te schaffen.

01:21:45

Wethouder: Alleen Voorzitter, wat ik erbij zeg, is dat dat bedrag van achthonderdduizend euro gebaseerd is op uitvoeringskosten nul. De kans dat dat vanaf één januari geregeld is, kan ik u op dit moment niet adviseren dat dat zo is. Dus u kunt een hoger bedrag doen, dan lukt het misschien wel. Alleen ik kan u daar vanuit mijn positie nu niet goed over adviseren, over welke dekking dan exact klopt. En als u dat eerder had overlegd, hadden we dat kunnen toetsen en had het misschien wel gekund. Maar ik kan het in ieder geval nu niet op die manier adviseren. Dat is mijn antwoord op dit moment.

01:22:13

De Heer Bolle: Het laat in ieder geval heel duidelijk zien dat de coalitiepartijen het nooit op de tafel hebben gelegd, en dat het in de prioriteitenlijst ergens achterin op een fietsendrager is blijven liggen, denk ik.

01:22:25

Wethouder: Voorzitter, u debatteert nu met het college. Ik constateer dat er bij het voorjaarsdebat een motie heeft gelegen. Die heeft geen meerderheid gehaald, en daarom hebben wij het ook niet als een prioriteit opgevat van deze gemeenteraad om dit op te pakken. En daarom hebben wij u ook voorgesteld wat u heeft zien liggen. Ja Voorzitter, dan over de leges. Want daar ligt een aantal amendementen voor, die met elkaar samenhangen. En daar wil ik graag eigenlijk in samenhang op reageren. Dus het liefst allemaal in één keer. Voorzitter, dat gaat dus over het amendement om de leges te verhogen. En Voorzitter, dat amendement is niet de keuze van het college. Er spelen een paar technische dingen bij een aantal constatering van het voorstel, dat klopt niet helemaal, maar het levert een verhoging van de leges op. Daar heeft het college niet voor gekozen. Dat heeft ermee te maken dat wij in onze agenda bouwen graag mogelijk willen maken. En dat we ook zien dat er door de indexatie die vorig jaar heeft plaatsgevonden, er dit jaar al een verhoging plaatsvindt van ongeveer zeven procent, en dat we het daarom niet opportuun hebben gevonden, om de legeskosten daarnaast nog te verhogen. Ook omdat de legeskosten op de lange termijn zich wat onzeker gaan ontwikkelen. Volgend jaar wordt de omgevingswet, als het allemaal goed gaat, ingevoerd. Dat speelt ook de wet publieke kwaliteitsborging een rol bij, waardoor onze hele stelsel van leges op een andere manier zal gaan functioneren. En dat zorgt er niet voor, zeg ik er

nadrukkelijk bij, dat dit amendement niet zou kunnen, want technisch klopt het. Dit is een politieke keuze. Het is niet de keuze van het college, dus daarom zullen we dit amendement ontraden. En we zullen niet zo opportunistisch zijn als sommige leden in de raad, we zullen zowel het amendement over de leges ontraden, als de verschillende amendementen die worden ingediend over de inzet van dat geld. Niet omdat we de doelen niet sympathiek vinden of dat we daar geen goede dingen mee kunnen doen, maar omdat dat eigenlijk, vinden wij, consequent voortvloeit uit het feit dat wij het amendement van de leges ontraden.

01:24:32

Voorzitter: Bolle.

01:24:33

De Heer Bolle: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik constateer alleen maar dat het kennelijk technisch dan geen probleem is, om op het vrijwel laatste moment leges te verhogen. Dat kan allemaal wel geregeld worden. Hondenbelasting niet. Maar mijn vraag was, hoe risicovol is het, om met deze ophoging structureel middelen in te boeken? Want de wethouder zegt van, ja, dit is eigenlijk wel een beetje tricky, en wij staan er als college niet achter. Maar hoe groot is het risico dat we het niet binnenhalen en dat we daarmee dus een scheur in de broek oplopen.

01:25:11

Wethouder: Voorzitter, die risico's zitten eigenlijk aan twee kanten. Een is dat er volgend jaar minder aanvragen komen. Onze ervaring is daarbij wel dat de elasticiteit van de bouwleges niet heel hoog is. Het is niet zo dat wij verwachten, dat meteen de bouw daardoor inzakt of iets dergelijks, maar daar zou risico op kunnen zitten, dat wij niet het bouwvolume halen dat in de begroting staat. Wij zeggen er wel bij dat op dit moment wij flink boven het volume van aanvragen zitten, dat er nu is. Dus er is op dit moment geen aanleiding om te verwachten dat het meteen inzakt. Maar het kan wel hè. Dus dat is geen garantie voor de toekomst. Ja, Voorzitter, en het grotere risico zit op de invoering van de omgevingswet 2022. Alleen dat zou oneerlijk zijn, omdat alleen aan dit amendement toe te schrijven, want dat zit namelijk bij onze hele verordening met de leges. Dat zal volgend jaar op het nieuwe stelsel moeten worden gebaseerd. Op het moment dat je hogere inkomsten daarop verwacht, dan is het risico ook iets hoger. Dus daarom willen wij wel graag, ook als college, dat wanneer het amendement vanmiddag wordt aangenomen, daar ook in de voortgangsrapportages en ook bij de begroting op terugkomen, over hoe zich dat in de toekomst kan gaan ontwikkelen. En Voorzitter, ja, dit is natuurlijk een makkelijke vergelijking met de hondenbelasting, maar als dit een amendement was geweest om de leges helemaal af te schaffen, dan hadden we exact hetzelfde probleem gehad.

01:26:21

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

01:26:23

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Hoor ik u nu in uw lange betoog ook zeggen, dat in ieder geval het bedrag wat genoemd wordt, ook niet zeker is dat dat binnengehaald wordt. Dus dat de dekking daarmee ook ter discussie staat? En mijn tweede vraag is, ik had het aan meneer Brandsema gevraagd, maar ik stel de vraag ook nog een keer aan u. Volgens mij, in de informatie die ik van uw ambtenaren heb gekregen, klopt de motie technisch ook niet. Om de reden zoals ik meneer Brandsema ook heb uitgelegd. Zou u daar nog op in kunnen gaan? Weet u nog wat ik heb gezegd? Anders wil ik het wel herhalen, maar anders omwille van de tijd.

01:26:57

Wethouder: Onze beeld is dat die motie technisch wel klopt. Dus er is uitvoerig contact over geweest.

01:27:01

Mevrouw Jacobs: Uw ambtenaar zegt wat anders.

01:27:03

Wethouder: Nou niet tegen mij. Dus dit is het antwoord dat u van het college krijgt. Dus wat ons betreft is deze motie technisch uitvoerbaar. Er is veel contact over geweest, dus ja, hij is uitvoerbaar. En dan ben ik uw andere vraag die u in het begin van uw?

01:27:19

Mevrouw Jacobs: Dat het bedrag wat in de motie staat, discutabel is of dat bedrag daadwerkelijk binnengehaald wordt, terwijl we vandaag wel gaan besluiten om het uit te geven.

01:27:27

Wethouder: Ja, Voorzitter, ik denk dat een eerlijk antwoord is, dat dat eigenlijk net zo discutabel is, als de andere bedragen die ook in de legesverordening staan. Omdat wij nog niet weten wat er precies allemaal gaat gebeuren, maar de aard van de legesverordening die veronderstelt dat wij daar een inschatting van maken. Wat altijd een risico is, dat dat zich anders ontwikkelt. Maar dat wordt niet anders met dit amendement op zichzelf.

01:27:47

Voorzitter: Mevrouw Woldhuis.

01:27:52

Mevrouw Woldhuis: Voorzitter, vorig jaar werd ons verweten van nou, we hebben geen dekking, dus ontraadden we alles. Klopt dan de redentie dus ook voor al deze moties, als ik de woorden van de wethouder nu volg, ontraadt u dus alles met betrekking tot deze dekking?

01:28:07

Wethouder: Ja. Daar kom ik zo nog wel even specifiek op terug.

01:28:13

Voorzitter: Sijbolts.

01:28:14

De Heer Sijbolts: Ik ben blij om te constateren dat de wethouder en de Stadspartij het vandaag eens zijn over een amendement. Dat gaat over lastenverhoging of een verhoging van tarieven. Daar zijn we er allebei niet over eens. Dus in die zin blij met uw oordeel over die moties. We weten dat coalitiepartijen vaak een streepje voor hebben in aanloop naar begrotingsdebatten. Er is dan ook een coalitieoverleg over. Is prima, want dat is ook logisch uiteindelijk besturen die mee met het college. Dus ik ben benieuwd of het college dan ook een beetje overvallen is, door dit amendement? Of dat eerder in aanloop naar die begroting dan ook al besproken is geweest. En ik ben ook benieuwd: zijn er ook juridische risico's?

01:28:54

Wethouder: Ja, volgens mij waren dat in ieder geval drie vragen. Is daar contact over geweest? Ja, de indieners van dit amendement zijn al zeker vanaf de commissievergadering bezig om dit af te stemmen. Om ervoor te zorgen dat alles klopt. Dus ja, dat contact is er. Dus overvallen: nee. Maar dat wij daar bedenkingen bij hebben, ja dat is zo. Dat delen we hier. En uiteindelijk is het aan uw raad om daar een keuze over te maken. Juridische risico's? Het is wel zo dat wij, maar ja, dat is eigenlijk ook met de huidige omvang van de leges zo, dat er wel eens rechtszaken zijn over de hoogte van legesbedragen. Maar ik kan niet beoordelen of dat nou wijzigt op het moment dat ze nog hoger gaan zijn. Maar op zichzelf is het verhogen van deze leges, levert geen juridisch risico op. Dat is gewoon toegestaan, omdat we mogen kruissubsidiëren tussen titel één en titel twee van de legeverordening. Voorzitter, dan kom ik bij de amendementen. Voorzitter, ik heb hier amendement één: Wie een hond belast. En dat gaat over de afschaffing van de hondenbelasting. We hebben net even de techniek van het bedrag hebben we net al even besproken. Dus even los daarvan. Ja, dit zet eigenlijk een dekking in, die we op een andere manier ingezet hadden. Dus dit levert een gat in de begroting op, dus we

zullen dat amendement ontraden. Voorzitter, dan heb ik begrepen dat amendement twee is ingetrokken, en een motie van is geworden. Daar km ik zo op terug. Dat is amendement Licht in de duisternis. Die zullen wij ook ontraden, omdat dat ook een gat in de begroting oplevert. Amendement vier, dat is die van de kostendekkendheid leges. Die heb ik net toegelicht, dus die zal het college ontraden. Ik denk dat u aan de hoeveelheid bijlagen kan zien hoeveel werk er is gegaan om dit allemaal goed te krijgen. Dan amendement vijf. Dat is ook een die toeziet op het afschaffen van de hondenbelasting. Amendement vijf. Daar geldt dezelfde redenering voor als bij het amendement over de leges. Dus die zal het college ook ontraden. Amendement zes. Die zal het college ook ontraden, vanwege dezelfde redenering als ik eerder heb uitgelegd. Amendement zeven: stedenbanden. Geldt ook dezelfde redenering, zal het college ook ontraden. Amendement acht idem dito. Geldt ook voor amendement negen. Geldt ook voor amendement tien. Geldt ook voor amendement elf. Amendement twaalf. Ja, die stelt eigenlijk voor om de economische agenda helemaal te schrappen. Nou, daar is college niet voor. Het is juist heel belangrijk om er nu voor te zorgen dat we investeren in economische groei. De mensen die nu hun werk kwijtraken, die moeten ook ergens anders weer aan het werk komen. Dus die zullen wij ontraden. En Voorzitter, dan geef ik voor amendement dertien en veertien, graag het woord aan wethouder Diks. Of ik verzoek u het woord te geven aan wethouder Diks, om amendement dertien en veertien te voorzien van een toelichting. Dan ga ik door naar amendement vijftien. Die hebben we besproken. Ook ontraden. Amendement zestien, die maakt ook gebruik van de dekking van de leges, dus die zullen wij ook ontraden. Hetzelfde geldt voor amendement achttien, zeventien. Dan het amendement van Student en Stad over Shelter City. Want bij Shelter City, die voorziet erin om het nieuwjaarsfeest te schrappen en dat in te zetten voor Shelter City. Ik kan u in ieder geval vertellen dat, want die vraag hebben wij vanuit verschillende fracties gehad, Shelter City is dit jaar niet doorgedaan, of heeft geen gasten ontvangen. Dus het budget is in belangrijke mate beschikbaar gebleven. En we zouden als college graag willen voorstellen om dat budget voor 2021 opnieuw ter beschikking te stellen, zodat op die manier het project Shelter City nog met een jaar verlengd kan worden. Dan ontstaat er voor volgend jaar geen financieel probleem, en dan hoeven we niet het Nieuwjaarsfeest, waar u raad eerst aan ons heeft gevraagd om daar geld voor uit te trekken, daar nog weer voor te schrappen. Dus ik stel voor dat we het op die manier doen, en dan zou ik daarom het amendement willen ontraden.

01:33:52

Voorzitter: De heer Duit.

01:33:53

De heer Duit: Voorzitter, is de wethouder dan voornemens om aankomend jaar te gaan kijken naar een andere mogelijke dekking voor Shelter City? Is hij voornemens om daar samen met ons naar te gaan kijken?

01:34:03

Wethouder: Ja, Voorzitter, het is natuurlijk wel zo dat uw raad daar een uitspraak over heeft gedaan. Dus die handhaven wij in principe. Dus als er mogelijkheden zijn, dan zullen wij die met u delen. We weten wel dat Shelter City bezig is om ook in gesprek te gaan met mogelijk andere financiers. We proberen daaraan mee te werken, dat Shelter City kan doorgaan, wellicht ook zonder gemeentelijke steun. Wij zullen jullie daar zeker van op de hoogte houden. Dan gaan we verder met de moties. De motie plukbos. Ja, die zou het college oordeel aan de raad willen geven. Die optie kunnen wij meenemen. Even voor het goede begrip; we gaan daar niet een heel apart onderzoek met een bureau voor doen, maar we nemen dat gewoon als optie mee in de visie Stadspark. Dus als mevrouw De Wrede dat een goede invulling vindt, dan kan die oordeel aan de raad krijgen. Motie drie, de motie reclamebelasting van de Partij voor de Dieren, die eigenlijk toeziet op het nog drie keer zo hoog maken van de reclamebelasting, die we nog in concept voorbereiding hebben. Dat een periode

waarbij veel ondernemers het heel moeilijk hebben. Dus de vraag is of zij zo'n hogere reclamebelasting kunnen dragen in deze tijd. Dus dat is even op de inhoud gereageerd. Wij denken niet dat dat kansrijk is nu. Maar deze motie vraagt om een discussienotitie om deze optie mee te nemen. En dat is volgens mij een redelijk verzoek. Dus we zullen u dat met alle voor- en nadelen van die mogelijkheid, zullen we uitwerken. En dan kunnen we deze motie oordeel aan de raad geven. Ondanks dat we het niet eens zijn over de inhoud, wat ons betreft prima om dat met de raad op een later moment te bespreken. Dan Voorzitter, motie vier over het SIF, waarbij de indieners eigenlijk een terecht punt maken, richting de invulling van het stedelijk investeringsfonds. Daar hebben ze gewoon gelijk in. Dus dan is het ook prima omdat als raad nog een keer te onderstrepen en is denk ik ook een hygiëne die we gezamenlijk, raad en college, de komende periode moeten gaan bewaken. Dus oordeel aan de raad.

01:36:02

Voorzitter: De heer Dijk.

01:36:07

De Heer Dijk: Ja, want deze reactie maakt die motie toch ook overbodig?

01:36:11

Wethouder: Het staat de indieners om in te trekken.

01:36:15

Voorzitter: Ik stel voor dat wij straks nog even de reacties van u horen in de tweede termijn van de raad. En dan kunnen we kijken welke nog in stemming moeten worden gebracht. Wethouder.

01:36:30

Wethouder: Voorzitter, dan ga ik naar de motie zeven, en daar zou wethouder Van der Schaaf over toelichten. Motie acht, de motie jong geleerd van de Stadspartij, die ons eigenlijk uitdaagt om de participatie met jongeren te vergroten, vindt het college sympathiek en volgens mij ook iets moois om samen van gedachten over te wisselen. Alleen door dit begrotingsdebat hebben wij dat gedachten wisselen niet echt kunnen doen. Dus ik zou eigenlijk de heer Sijbolts willen danken voor zijn initiatief, en hem een toezegging willen doen dat wij op dit thema over jongerenparticipatie nog een keer bij u raad terugkomen, zodat we dan een gesprek kunnen voeren over hoe de raad zo'n invulling van een betere jongerenparticipatie zou kunnen vormgeven. Dus ik zou eigenlijk de heer Sijbolts willen voorstellen om deze motie in te trekken, omdat die net even wat verder gaat en de vorm iets minder vrij laat. En dan kunnen we, als hij dat wenst, op een later moment op initiatief van het college daar verder over spreken. Dan Voorzitter, motie negen. Motie horen, zien, spreken en luisteren. Die vraagt eigenlijk een gesprek met de raad over het thema digitale participatie, de stem van Groningen. We hebben dat eigenlijk door de coronacrisis eigenlijk een beetje noodgedwongen heel erg snel moeten uitrollen. We hebben dat gesprek met de raad, over wat nu de kansen maar ook de beperkingen van digitale participatie zijn, eigenlijk nooit goed gevoerd. Dus volgens mij een prima verzoek van Stad en Ommeland om dat in de raad te bespreken. Dus wat het college betreft: oordeel aan de raad. Voorzitter, motie logiesbelasting differentiëren naar gebied, heb ik in mijn termijn al iets over gezegd: oordeel aan de raad. Motie nul is genoeg, daar zal wethouder Van der Schaaf straks wat op zeggen. Motie klimaatrechtvaardigheid gaat straks naar wethouder Broeksma. Motie nog gezonder, groener en gelukkiger Groningen. Ja, wat het college betreft moet de ene crisis niet een excuus zijn om de andere crisis dan maar te veronachtzamen. Dus wij zijn het eens dat wij veel te doen hebben in de coronacrisis. Maar niet eens dat we dan andere belangrijke uitdagingen daarvoor moeten laten wachten. Dus die zullen wij ontraden. Voorzitter, de motie verkenning extra ondersteuning voedselbank. Ja, Voorzitter, volgens mij is dat helemaal conform het beleid van de gemeente, dus wat ons betreft ondersteuning van beleid en oordeel aan de raad. Voorzitter, een motie onderzoek draagvlak, Zwarte Piet. Nou als wij ook willen weten wat de draagvlak in Groningen

is, dan voeren wij een gesprek met de gemeenteraad. Dat hebben we over dit thema met u gedaan. Daar is een besluit uit gekomen en daar zien we verder geen noodzaak, om daar nog verder in te treden. Motie locatieprofielen, daar zal wethouder Chacor straks iets over zeggen. Motie zekerheid bieden, dat is wat ons betreft ook een mooie oproep, om de lijn die het college heeft ingezet, om die ook het komend jaar voort te zetten. Dus een mooi signaal vanuit de raad en voor onze steun in de rug, en een aanmoediging, en ook wetende dat u raad daarop zal letten. Dus wat ons betreft oordeel aan de raad. En dan de motie over de parkeerplaatsen, terrassen wordt gevraagd naar het beleidskader. Ja, dat zijn wij van harte bereid, dus ook op dat punt oordeel aan de raad. Voorzitter, dan heb ik volgens mij mijn punten gehad. Sorry ik heb nog een motie Voorzitter. Het kenneltarief. Die discussie heeft hier eerder, volgens mij vorig jaar of bij het voorjaarsdebat, is die hier gevoerd. Volgens mij is het prima om als raad dit voornemen te uiten. We nemen dat volgend jaar op in de tarievennota, en dan kan iedereen die daar dan nog iets van vindt, gewoon op reageren, daar kennis van nemen en inspreken. Wat ons betreft motie negentien: oordeel aan de raad.

01:40:26

Voorzitter: Mevrouw de Wrede had nog een vraag.

01:40:33

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Even een vraag aan de wethouder. Dank voor de positieve woorden over onze moties. Wij meenden een toezegging te horen over de motie onderzoek reclamebelasting. U zei dat u daar een discussienotitie over wilde schrijven. Hebben wij nu goed begrepen dat we eigenlijk de motie kunnen intrekken en dat wij een toezegging hebben gekregen? Of zegt u: 'Nee, het is toch oordeel aan de raad, dient u de motie maar wel in.

01:41:09

Wethouder: Wat ik u heb aangeboden, is eigenlijk om dat mee te nemen bij het voorstel dat wij sowieso nog aan u raad zullen gaan doen over de invoering van de reclamebelasting, überhaupt. Dus dat kunnen we gewoon meenemen. Maar ik denk wel dat het goed is dat de raad zich ook hier in die zin over uitspreekt, want ik kan me ook voorstellen dat de raad misschien zegt van: 'Wij willen dit überhaupt niet bespreken.' Dus misschien is het wel goed om die alsnog in stemming te brengen. Maar ik deed meer een suggestie over de vorm waarin we opvolging kunnen geven aan uw motie, als die wordt aangenomen.

01:41:38

Voorzitter: Dank u zeer. Dan kom ik bij de heer Sijbolts.

01:41:41

De Heer Sijbolts: Dank u wel Voorzitter. Dank aan de wethouder over zijn toezeggingen, eigenlijk over de jongerenraad. Die motie kan ik, ik denk dat de heer Duit het daarmee eens is, wel intrekken, met die toezegging. En over de motie met de titel horen zien, spreken, luisteren. De wethouder die heeft zich alleen uitgelaten over het digitale deel van de motie. Er staat ook nog iets over het feit dat niet iedereen op de digitale snelweg zit. Ik neem aan dat de wethouder daar ook naar gaat kijken.

01:42:10

Wethouder: Ja Voorzitter, dat maakt volgens mij uitdrukkelijk onderdeel uit van het gesprek. Zeker.

01:42:14

Voorzitter: We maken straks even de balans op. Dan meneer Dijk nog aan de wethouder.

01:42:23

De Heer Dijk: Ja, Voorzitter, ik mis nog een oordeel over, volgens mij is het motie vijf, corona bonus voor boa's. En ik wilde toch heel even kort een discussie voeren over de bonussen voor andere cruciale beroepen. Want ik vind het wel heel makkelijk zegt: 'Ja, dan trekken we het hele economische programma leeg'. Volgens mij is dat niet eens de intentie ook van de motie. Het gaat er

vooral om dat sommige groepen, wij direct invloed op hebben. Bijvoorbeeld de boa's. Dat zal inderdaad geld gaan kosten. Maar andere groepen zit bij gecontractueerde partijen of bij subsidie relaties. Ja, dat zijn ook mensen in het dak- en thuislozenopvang die met een verhoogd risico aan het werk zijn gegaan. Dat zijn onze jongerenwerkers. Maar ik heb het ook over bijvoorbeeld de thuiszorg of mensen die in het UMCG de schoonmaak hebben gedaan. Ja, die motie die verzoekt om ook als gemeente te zeggen: 'Ja, jullie moeten die zorgbonus gaan aanvragen, ook voor die groepen.' Dus ik vind dat u iets te snel over dit voorstel heenging, alsof het hele economisch programma leeg zou trekken. Want volgens mij is dat zeker niet het geval.

01:43:30

Wethouder: Voorzitter, wat wij doen, is dat wij dit punt binnen onze organisatie natuurlijk oppakken. Ik heb begrepen dat dat trouwens straks na het begrotingsdebat, als motie vreemd is, dus vandaar dat ik die net niet hebt behandeld. Maar wij doen dat voor de gemeente. Ook in relatie met andere partijen zullen wij hun ook vertellen dat we dat doen. Dat het belangrijk is om dat te doen. Maar zo stellig en precies, dat wij allemaal brieven moeten gaan schrijven naar allerlei partijen dat zij dit of dat moeten doen, dat zie ik niet als een rol van dit college. En als dan ook nog een keer de financiële dekking bij het programma economie vandaan moet komen, wat we juist heel erg nodig gaan hebben komend jaar, dan is de samenvatting van het college dat we deze motie zouden willen ontraden.

01:44:08

Voorzitter: Ik denk dat het verstandig is dat u straks in de pauze daar even onderling overleg over heeft. En volgens mij komt u daar met elkaar uit. Vandaar dat we het even heb geparkeerd naar het eind van deze vergadering. Is mijn voorstel. Dan wethouder Diks, dank u wel voor uw beantwoording.

01:45:15

Mevrouw Diks: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik denk dat ik het gewoon even vanaf de plaats doe, omdat we een korte reactie zullen geven. Ik denk dat op het fenomeen van het sociale investeringsfonds door de wethouder financiën al goed is ingegaan, al voldoende is ingegaan. Ik dacht dat het misschien goed was, om vanuit het armoedebeleid er nog wel een aantal opmerkingen over te maken. Want in het amendement dertien gaat de heer Dijk van de SP met name in op het terugbrengen van de referteperiode, voor de individuele inkomenstoelagen van vijf naar drie jaar. Maar Voorzitter, wat ons betreft is het uitbannen van armoede natuurlijk een heel complex probleem. En dat kun je niet met een regeling gaan oplossen. En daarom werkt dit college natuurlijk ook aan een heel brede aanpak. Dat is vanavond, dacht ik ook genoeg aan de orde gekomen, als het gaat om preventie, als het gaat om goed onderwijs, om betere gezondheid, werken aan beter wonen. We werken aan een stop-knop schulden. Eigenlijk door de hele begroting heen, werken we heel breed aan armoedebeleid. En ik begrijp wel heel goed de drang, zou ik haast zeggen, van de heer Dijk om mensen in armoede sowieso, maar zeker in tijden van corona, heel goed te helpen. Daar kan ik me totaal in inleven en daar kan het college zich ook heel goed in inleven. Want u streeft natuurlijk om mensen in armoede, een hogere besteedbaar inkomen te geven. En dat doel, dat delen we. Daar is gewoon nul discussie over. Dat doel, dat delen we. Maar we delen niet dit middel. En dat is ook de reden dat ik u ook al in de begrotingscommissie heb aangegeven, dat ik binnenkort, en dan bedoel ik echt binnenkort, volgende week of die week daarop, met een memo naar u toe kom over de uitgebreide inzet die we op schulden aan het organiseren zijn. Die zullen we dan tijdens de beeldvormende sessie op twee december met elkaar bespreken. En ik kom ook nog dit jaar met een bericht over alle regelingen die deze gemeente heeft. En dan kom ik u denk ik in uw amendement een beetje tegemoet, namelijk hoe we die regelingen veel slimmer en veel handiger kunnen inzetten om dat te bereiken, wat ook u voor staat. Namelijk mensen die in armoede leven, een hoger

besteedbaar inkomen te geven. En ik zou zeggen: 'Laten we dan met de informatie die dan op tafel ligt, dit gesprek voeren, maar niet nu, met dit amendement.'

01:47:42

De Heer Dijk: Ja, Voorzitter, dit kan een langspeelplaat worden. Ergens vanmiddag liep ik langs de CDA fractie. We hadden we een soort afspraak of je ergens in je interruptie Koosje kon verwerken, dus dat ga ik nu doen. Volgens mij waren het de heer Dijk en mevrouw Van Doesen, Koosje. Die eerder ook hadden aangegeven dat ze graag het armoedebeleid voor deze begroting zouden bespreken. En precies op dit punt, was het de SP fractie die zei: 'Wij willen het armoedebeleid voorafgaand aan een begroting bespreken.' Want nu gaat het in een soort black box van geld dat toch al naar armoede gaat, en dan krijgen we zometeen een soort ja sorry, maar plak- en pleisterwerk. Terwijl dit een collectieve voorziening hoort te zijn en de gemeente Groningen daar ver achterloopt, ten opzichte van de rest van het land. En ik had verwacht dat er hier een wethouder armoedebeleid zou zitten die zich daar hard voor zou maken, en helaas is dat niet het geval.

01:48:37

Mevrouw Diks: Ja, Voorzitter, u vergunt mij dat ik daar even op reageer, want ik maak eigenlijk wel bezwaar tegen deze kwalificatie. Het is echt onterecht als de heer Dijk meent dat hij, met termen die hij daar nu voor gebruikt, het armoedebeleid van deze gemeente kan neerzetten. Dat is onterecht en het is ook onjuist. Deze gemeente heeft keer op keer volop ingezet om mensen in armoede te ondersteunen. Dat u misschien andere keuzes had gemaakt, als u in het college had gezeten, dat zou kunnen. Dat weet ik niet, daar ga ik niet over. Ik was er zelfs niet bij. Maar om hier nu te stellen dat de gemeente Groningen een onvoldoende armoedebeleid heeft, dat is echt onjuist. En ik heb u net aangegeven dat ik met regelingen, met een uitgebreide beschrijving van deze regelingen, naar u toekwam. En dat is bepaald geen klein bier, waar wij meegekomen. En ik denk ook echt, dat ik u tegemoet kom in wat u wilt, namelijk niet mensen pampieren, niet mensen paternalistisch behandelen, maar juist zorgen dat ze structureel een hoger inkomen hebben. En dan is de individuele inkomenstoelage echt een veel te benauwde benadering van het armoedebeleid in Groningen.

01:49:48

De Heer Dijk: Voorzitter, dat is bijzonder. Daarmee diskwalificeert deze wethouder volgens mij negen op de tien gemeentes die het wel voor elkaar krijgen, om die inkomenstoelage eerder toe te kennen. Ik blijf bij de stellingname dat ik het ridicul vind om te gaan zeggen: 'Ja, we doen wel heel veel aan schuldhulpverlening en we willen heel veel gaan doen aan preventie.' Volgens mij zijn die paar honderd euro die mensen krijgen bij inkomenstoelage per jaar extra, is dat ontzettend preventief om die enkele rekeningen nog wel te kunnen betalen voordat mensen in de schulden tegengekomen, in plaats van achteraf ergens een badkamer gaan zitten te dweilen.

01:50:26

Mevrouw Diks: Het zal u helder zijn dat het college dit amendement ontraadt. Dan amendement veertien. Ik heb al aangegeven dat we met allerhande regelingen naar u toekomen, ook nog in dit jaar versneld, hè. Want het stond eigenlijk voor volgend jaar op de agenda. Ja, het is natuurlijk wel helder dat de vergoeding voor raadsleden en de bezoldiging van wethouders, wettelijk is vastgelegd. De gemeente kan natuurlijk nooit regelen dat raadsleden een deel van hun salarissen of vergoeding moeten inleveren. De gemeente mag daar ook geen druk op uitoefenen. Dus ja, het college kan hier eigenlijk niet in raden, behalve dat ik u kan aanbevelen om dit amendement te ontraden.

01:51:23

Voorzitter: Dan wethouder Van der Schaaf over de moties.

01:51:27

De Heer Van der Schaaf: Ja, dank u wel, Voorzitter. Een tweetal moties waar ik nog even op in wil

gaan namens college. Als eerste motie zeven, de motie contractuele medehuren. Is door een aantal partijen ingediend, die ook al eerder voor dit thema aandacht hebben gevraagd. Kanttekening vooraf is wel, dat contractuele medehuur op dit moment volgens de wet gewoon is toegestaan. Dus dat ook formeel onderhuurders, als ze zich niet goed behandeld voelen, natuurlijk naar de huurcommissie kunnen gaan. Maar we zien wel degelijk, en dat is ook de achtergrond neem ik aan van deze motie, in de praktijk een aantal problemen. En die zouden heel goed, naast dat we die uiteraard bij het ministerie onder de aandacht kunnen brengen, ook zeker een speerpunt kunnen zijn van het nieuwe steunpunt huren. Waarbij het dan wel met name gaat, precies op die punten die ook in het voorstel worden genoemd: het geven van voorlichting en het eventueel ondersteunen van klachtenprocedures. Wat het college betreft, is deze motie oordeel aan de raad. Dan motie elf, nul is genoeg. Motie van de SP en de Partij voor de Dieren. Natuurlijk inhoudelijk, en daarom maar een herhaling van het initiatiefvoorstel van diezelfde partijen wat we hebben besproken voor de zomer. Maar ik begrijp op zich wel dat dat opnieuw steeds aandacht krijgt, omdat de betaalbaarheid van wonen natuurlijk wel een thema is, wat volop de aandacht heeft. Tegelijkertijd ga ik niet nog een keer alle argumenten destijds herhalen die we gewisseld hebben rond dit initiatiefvoorstel op deze motie. Ik wijs er wel op, dat er vorige week natuurlijk in Den Haag een breed akkoord over het wonen is gesloten, waarin ook de huurstijging voor alle huurwoningen is gemaximeerd. En als het gaat in het algemeen over het protest tegen de verhuurdersheffing, dan kan ik ieder geval de initiatiefnemers daarin ook ondersteunen, dat dat ook door het collegebreed wordt gedragen. En binnenkort zal ik samen met corporatiedirecteuren, maar zeker samen met huurders, een manifest presenteren richting alle politieke partijen in Den Haag, om zowel bij de komende begrotingen die nog besproken worden in december, maar ook richting alle verkiezingsprogramma's, ook vanuit Groningen gezamenlijk aan te geven dat het afschaffen van de verhuurdersheffing in ieder geval een uitstekend wapen zou zijn, om zowel de huren beheersbaar te houden als ze kunnen blijven investeren. Maar nu deze motie helemaal te gaan uitvoeren, gaat wat dat betreft te ver, dus ontraden.

01:54:00

Voorzitter: Dank u zeer. Dan ben ik bij wethouder Broeksma, over motie twaalf: klimaat rechtvaardigheid.

01:54:07

De Heer Broeksma: Ja, dank u wel Voorzitter. Motie over de Warmtestad. Even voor de helderheid, de opdracht aan Warmtestad vanuit de gemeente is, wij zijn aandeelhouder van Warmtestad samen met het waterbedrijf, dat de tariefstructuur zo moet zijn dat het goedkoper is dan anders. En wij zien daar ook strikt op toe. Dat betekent ook, als individuele burgers onduidelijkheden hebben of klachten hebben over de tarieven, dat Warmtestad dat oplost, conform de opdrachten die ze hebben. Daar hoort bijvoorbeeld bij, een goed functionerende klantenservice, een coulante betalingsregeling die zeker in de coronatijd van het grootste belang is. Bypassen vanuit de gemeentelijke middelen, is daarom niet aan de orde. Warmtestad dient dat op te lossen. Mocht er behoefte aan zijn bij de raad, dan willen wij met alle liefde een informerende sessie organiseren met Warmtestad, waarin alle vragen en kwesties aan de orde kunnen komen. Om die reden ontraadt het college deze motie.

01:55:10

De Heer Dijk: Voorzitter? Ja, ik had volgens mij in mijn woordvoering ook vragen gesteld aan deze wethouder, waar het ging over het contact met de huurders. Bijvoorbeeld dit specifieke geval, de Iepenlaan en de Lijsterbeslaan, die dus inderdaad die klantenservice proberen te benaderen van Warmtestad. Maar die ook inderdaad de woningbouwcorporatie De Huismeesters proberen te contacteren. Weet u wat er gebeurt? Pas als wij die huurders voor de camera van Oog zetten, dan pas komt Warmtestad in beweging, of dan pas komen de huismeesters langs bij mensen. Volgens mij

is dat niet de manier hoe dit hoort te werken. En dan stelt mij zo'n antwoord, zoals u hem in de commissie stelt en nu weer stelt, stelt mij wederom diep teleur van een overheidsorganisatie. Warmtestad die zegt, dat ze duurzame en betaalbare energie leveren. Dat doen zij dus niet. Ik heb de energierekeningen van die mensen gekeken. De huurbedragen van die mensen gekeken, die zijn duurder uit. En dan is dit antwoord wat u geeft, totaal onvoldoende. En daarom is deze motie ontzettend noodzakelijk om u aan het werk te zetten om te gaan doen wat u heeft beloofd aan huurders en kopers die zich aansluiten op Warmtestad, dat ze betaalbare energie hebben en niet duurder uit zijn. Anders gaat één van uw kroonjuwelen van deze coalitie totaal naar de gallemiezen.

01:56:30

De Heer Van der Schaaf: Voorzitter, om daar op te reageren. Er is een bepaalde situatie in de huizenblokken van de Iepenlaan en de Lijsterbeslaan; eenenvijftig woningen. Ik ben het volledig met u eens dat u zegt: 'Die klantenservice komt pas in actie op het moment dat het in de pers komt'. Dan is dat niet akkoord, dat ben ik helemaal met u eens. Op het moment dat de huismeester pas in actie komt op het moment dat er pers bijkomt, dat is niet akkoord. En dat zou anders kunnen zijn, als de klantenservice wel goed functioneert. Als dat anders is, dan is dat niet oké, dan dient Warmtestad dat op te lossen. Hetzelfde geldt voor de huismeesters. Ik weet dat ze met individuele gevallen in gesprek zijn om te kijken hoe in individuele gevallen daar oplossingen gemaakt kunnen worden. En nog steeds geldt dat het goedkoper is. Een aantal jaren geleden is de warmtevoorziening overgegaan van de huismeesters naar de Warmtestad. De overgangssituatie, zitten we nu in, maar nog steeds is het goedkoper dan als het aardgas zou zijn en goedkoper dan als huismeesters in deze situaties de warmte nog zouden voorzien. Ik bied u aan een informerende sessie, waar ook dit geval natuurlijk diepgaand aan de orde kan komen. Waar alle vragen en kwesties aan de orde kunnen komen.

01:57:49

De Heer Van der Schaaf: Ik stel u echt voor dat dit toch meer toelichting, en uitwerking behoeft, en om dat even in commissieverband doen of bilateraal. Serieus genoeg, geeft een duidelijk signaal af. Wethouders zegt: 'Ik heb een ander beeld'. Daar is dus genoeg gewisseld daarover. Als u zegt van: 'Ik wil daar toch nog graag even wat verder over praten.' Doe dat dan even op het tijdstip wat daarvoor geschikt is.

01:58:13

Voorzitter: U wilde nog even daarop reageren, meneer van Dijk?

01:58:15

De Heer Dijk: Meneer de Voorzitter, ik wil daar graag op reageren, want ik zou graag de wethouder een informerende sessie willen gaan voorleggen. Kom bij de huurders langs. Die hebben al hun rekeningen opengelegd, die zijn gewoon allemaal twintig, dertig, veertig, vijftig, soms zeventig duurder per maand uit, door de aanschakeling op Warmtestad. En ik vind het bijna vervelend worden, dat wij dus inderdaad een cameraploeg erbij moeten gaan halen, omdat mensen in schimmelwoningen leven. Hetzelfde geldt voor de huismeesters. Ze nodigen mij uit om mee te denken over hun jaarplannen en hun jaarbegrotingen en dat soort flauwekul. Volgens mij ben ik daarvoor niet in het leven geroepen en ook niet hier in deze gemeenteraad actief. Maar als wij ze opbellen, of huurders de huismeesters opbellen, om in actie te komen om woningen te isoleren, dan doen ze helemaal niks. En dat is een patroon van de afgelopen jaren. En meneer Van der Schaaf heeft het ook bij de publieke tribune erover gehad met de huurders, er is werkelijk waar helemaal niets veranderd.

01:59:12

Voorzitter: U heeft uw punt gemaakt. En dan stel ik voor dat u daar nog in ander verband even verder over discussieert, of niet even, maar wat langer. En dan ben ik bij motie zestien: Stadspark en Suikerterrein. Wethouder Chakor.

01:59:30

Mevrouw Chakor: Dank, Voorzitter. Inderdaad motie zestien. Eén lokatieprofiel van CDA en Stadspartij. Voorzitter, de locatieprofielen die geven inderdaad aan van, wat wel en wat niet mogelijk is op een specifieke locatie. Het Suikerunieterrein en het Stadspark-Drafbaan, zijn echter aparte locaties, die lastig ook met elkaar te vergelijken zijn. Iedere locatie kent gewoon zijn eigen kenmerken en beide terreinen hebben een eigen locatieprofiel die ook tot stand.

02:00:00

De heer Sijbolts: Daar heeft u niets over gezegd, daar hebben uw coalitiepartners vrijwel niets over gezegd, in elk geval niet dat u het niet eens bent met die dekking. Nu komt u met amendementen, waar de oppositie voor een deel van geschrokken is, want we wisten überhaupt niet dat u dat wilde. Volgens mij is dat precies wat mevrouw Jacobs bedoelt: u kunt binnen de huidige begroting geen keuzes maken behalve wanneer u leges en andere tarieven gaat verhogen. Begrijpt u nu de vraag van mevrouw Jacobs?

02:00:38

De heer Brandsema: Voorzitter, ik weet niet of ik nu de vraag beter begrijp. Als het inderdaad gaat om het co-investeringsfonds waar die lichtmasten uit betaald zijn dan heb ik daar mijn argumentatie, waarom we daarvoor kiezen, een paar weken geleden bij de commissievergadering gegeven. Nu hebben we hier extra middelen die we genereren, waar ook de VVD dat voorstel steunt, waarmee we op een andere manier die lichtmasten kunnen financieren. U ziet ook aan al die partijen die erop staan dat er volgens mij een behoorlijke meerderheid in deze raad is, die dat toch wel een goed en mooi idee vindt. Voorzitter, naast de ondernemers die ook hun maatschappelijke verantwoordelijkheid pakken, is het natuurlijk de rol van de inwoners zelf, die weer klaar staan voor anderen. De rol van mantelzorgers, boodschappen doen voor de buurvrouw in quarantaine, een maatje om mee te wandelen of simpelweg een vraag: hoe gaat het met je? Het is namelijk wel duidelijk geworden dat deze tweede golf een zwaardere wissel trekt, dus waardering voor al die mensen die klaarstaan voor een ander. Voorzitter, ondanks corona moeten we blijven inzetten op het terugdringen van de kosten in het sociaal domein. Het stabiliseren van de vraag naar jeugdhulp is een eerste teken dat we als gemeente op de goede weg zitten. Zoals ik echter al zei, ook hier leggen we nog steeds geld bij. Om de transitie te realiseren van dure ondersteuning en zorg naar het voorliggende veld is een sterke sociale basis nodig. Middels het GON, de Ondersteuners Jeugd en Gezin en de WIJ wordt er hard gewerkt aan die transitie. Corona maakt die sociale basis wel kwetsbaar en daarom dienen we ook mede met de PvdA en het CDA het amendement in 'Versterking Sociale Basis' om met de extra middelen van de leges de bezuinigingen in de buurt en dorpshuizen terug te dringen en in de sociale basis te investeren. Daarnaast zorgen de coronamaatregelen voor onzekerheid bij sportverenigingen, culturele instellingen en wijk- en dorpshuizen en bij de inwoners zelf. Daarom dienen we samen met het CDA, de SP en de Partij van de Arbeid de motie 'Zekerheid Bieden' in. Met deze motie roepen we het college op om de sociale infrastructuur zoveel mogelijk te ondersteunen, daar waar deze kwetsbaar dreigt te worden door alle coronamaatregelen. Tegelijk zien we ook dat het college oog heeft voor deze infrastructuur. Zo kiest het college ervoor om de zogenaamde pareltjes te blijven financieren. Een ander onderdeel van die infrastructuur zijn de sportverenigingen, waar door de coronamaatregelen ook grote hinder wordt ondervonden en zorgen ontstaan. We zijn dan ook blij dat het college ervoor kiest om extra geld uit te trekken voor de stijging van energielasten bij sportverenigingen, omdat dit anders een te zware wissel trekt op hun begrotingen. Voor wat betreft sport, Voorzitter, erkent het college eerder dit jaar al bij het uitkomen van het capaciteitsonderzoek dat er knelpunten zijn. We zijn dan ook erg blij dat het college ervoor kiest om komend jaar te investeren in een blaashal, extra geld reserveert voor de planontwikkeling van Karding en onderzoek doet naar de mogelijkheden voor een nieuwe sporthal. Een deel van de extra middelen die gevonden zijn door het kostendekkend maken van de leges wil mijn fractie samen

met het CDA, de VVD en aan aantal andere partijen, inzetten om de bezuiniging op de trainingsveldkorting te verlagen en de vervanging van lichtmasten op sportparken mee te financieren. Waar we vorig jaar al vroegen om de bezuiniging op de trainingsveldkorting uit te stellen en te betrekken bij de harmonisatie van sporttarieven kunnen we hiermee de bezuiniging structureel verlagen. Hiervoor dien ik met een groot aantal andere fracties een amendement in.

02:31:03

Voorzitter: De heer Dijk.

02:31:03

De heer Dijk: Voorzitter, ik heb geprobeerd even af te wachten of misschien het punt van de voedselbank bij de ChristenUnie voorbijkwam. U heeft daar ook gezien dat twee derde van het aangeleverde voedsel, door dat willekeurig systeem van de voedselbank, achterwege blijft terwijl het aantal mensen groeit. Wat is nu uw oplossing, de oplossing van de ChristenUnie, zodat mensen als ze zich melden bij de voedselbank zo meteen niet een kwart of een tiende van het voedselpakket hebben, maar gewoon 's avonds thuis komen en bijvoorbeeld met de kerst, wel iets te eten hebben.

02:32:09

De heer Brandsema: Eén minuut. Ja, dan ga ik helaas toch even door Voorzitter, want ik wil nog een aantal dingen benoemen. Voorzitter, mijn fractie is positief over de keuze van het college om extra middelen vrij te maken voor handhaving. Ook de extra inzet om problematische jeugdgroepen aan te pakken, steunen we. Wel wil mijn fractie daarbij aangeven dat er niet alleen naar de jongeren zelf gekeken moet worden, maar ook nadrukkelijk naar de thuissituatie. De onderliggende problemen waarbij de oorzaak niet altijd bij de jongeren zelf ligt, moeten opgespoord en opgelost worden.

02:33:02

De heer Dijk: Voorzitter?

02:33:03

Voorzitter: De heer Dijk.

02:33:03

De heer Dijk: Voorzitter, ik zou het op zichzelf toch best aardig om een begin van een antwoord te krijgen. Volgens mij gaat het om veel gezinnen bij de voedselbank. Ik zie wel dat in de schuldhelpverlening wordt geïnvesteerd, maar de directe noden van mensen bijvoorbeeld die bij de voedselbank terechtkomen of daar al een tijd lopen, zie ik niet. Ik hoor ook geen oplossing van de ChristenUnie en daar zou ik toch wel graag een begin van willen horen.

02:33:32

De heer Brandsema: Voorzitter, het begin van de oplossing is dat wij een motie indienen die ook aan het college vraagt daar oog voor te hebben. Voorzitter, het handhaven van coronamaatregelen zorgt voor een extra belasting op onze handhavers. Met de inzet die nodig is, wil de ChristenUnie ook benadrukken dat we onverminderd moeten blijven inzetten op het tegengaan van mensenhandel. Recent heeft de nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen, Herman Bolhaar, de nieuwe Slachtoffermonitor mensenhandel gepresenteerd, waarin hij waarschuwt dat we ons ernstig zorgen moeten maken om jonge Nederlandse slachtoffers van seksuele uitbuiting-

02:34:10

Voorzitter: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de fractie van de Partij voor de Dieren, Mevrouw de Wrede.

02:34:19

Mevrouw De Wrede: De consumptie van dierlijke eiwitten moet op alle mogelijke manieren worden tegengegaan, meneer de burgemeester. Als ik daar op deze manier aan kan bijdragen.

02:34:34

Voorzitter: Dan gaan we nu beginnen.

02:34:35

Mevrouw De Wrede: De begroting. Ja, de Partij voor de Dieren heeft een wat ambivalente houding ten opzichte van geld en begrotingen. Ik dacht, laat ik dat een beetje verduidelijken en als lijn van mijn betoog rondom onze moties hanteren. Wij laten bijvoorbeeld nooit onze partijprogramma's doorrekenen door het Centraal Planbureau en daar hebben we verschillende redenen voor. Niet alles van waarde kun je namelijk uitdrukken in geld. Wij willen af van wat we wel de boekhouders mentaliteit noemen en toe naar eco-centraal denken. Dat is voor mensen belangrijker dan velen denken, want de mens staat niet buiten de natuur, maar maakt er onderdeel van uit en op een fundamentele manier dan dat er per mens gemiddeld genomen, bijvoorbeeld twee ratten in een stad wonen. Ik zal proberen dat kort toe te lichten. Een tijdje geleden stond er een tamelijk slecht begrepen opinie over de jacht in de Trouw, waarin werd gesteld dat de jacht vele slechte kanten had, maar ook ten diepste menselijk was. Toen de mens op twee benen ging staan overzag hij de ruimte en ging abstract denken en ontwikkelde dat, volgens dit artikel, met name in de jacht. Ik begin hier nu niet mee, omdat ik het weer met u over de jacht wil hebben, maar omdat ik u wil laten zien dat de mens net als andere wezens is ontstaan in wisselwerking met zijn omgeving. De mens is niet alleen pas mens door andere mensen, hij is mens door zijn natuurlijke omgeving, de planten en dieren die hij altijd om zich heen heeft gehad en die is groen. In de westerse wereld valt die holistische visie weg. Voor een maagzweer krijg je een pilletje of een operatie, terwijl die vaak het gevolg is van spanning met je omgeving. Om grip krijgen op die wereld om ons heen, delen we die op. Een voorbeeld van deze enerzijds doorgeschoten en anderzijds ook noodzakelijke fragmentatie is de manier waarop we landbouw en natuur hebben opgedeeld. Onze voedselproductie gaat ten koste van de biodiversiteit, maar als we de natuur ziek maken dan gebeurt dat ook vice versa. Daar vinden wij heel veel van als Partij voor de Dieren, maar nu en hier op dit moment willen we die integrale visie graag geconcretiseerd zien in ons mooie Stadspark. Het is niet voor niets dat het voedselbos wel genoemd wordt als de toekomst van de voedselvoorziening. Dit is een manier waarop onze voedselproductie en biodiversiteit en de versterking weer daarvan samen kunnen gaan. Vandaar onze motie over een plukbos in het Stadspark.

02:37:02

Voorzitter: Meneer Bolle.

02:37:03

De heer Bolle: Ja, met het gevaar dat ik een flauwe vraag stel, maar als er een plukbos in het Stadspark komt, dan kunnen we daar toch nooit 235.000 mensen van voeden?

02:37:11

Mevrouw De Wrede: Nee. Ik zal er even op ingaan, maar u begrijpt, denk ik, wel wat wij bedoelen en waarom wij een plukbos willen. Een plukbos maakt weer een beetje duidelijk voor heel veel mensen dat de natuur oorspronkelijk niet alleen leuk en fijn was om in te recreëren, maar dat wij ons ook voeden met die natuur door middel van dingen die op een tamelijk natuurlijke manier om ons heen groeiden, de vruchten en de noten. Dat gevoel, die oerervaring, willen wij onze Groningers bieden en daarmee tegelijkertijd een perspectief op onze toekomstige voedselvoorziening geven. Het huidige landbouwsysteem namelijk, waar uw partij helaas toch wel grotendeels achter staat, is op lange termijn niet houdbaar en dat weet u even goed als ik. Het woord rentmeester, dat gebruik ik al helemaal niet meer, want dat heeft helaas z'n betekenis al helemaal verloren in de huidige christelijke context. Goed, ik ga even door. Wat voor ons ook lastig is in de begroting is dat wij leven in een wereld die vooral wil doen, wil handelen. Er moet gebouwd, er moet beheerd, maar niet iedere handeling is een verbetering. Wij zien meer dan de meeste andere partijen veel heil in dingen

gewoon niet doen. Minder energie gebruiken in plaats van velden met zonnepanelen. Geen dieren eten, geen grootschalige Natura 2000-gebieden willen creëren om lokaal bepaalde diersoorten te stimuleren, maar een heel andere visie op onze leefwijze, zoals die scheiding tussen voedsel en natuur opheffen. Natura 2000-

02:38:36

Voorzitter: Meneer Rustebiel.

02:38:38

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, nu is er rondom Stadspark een heel erg zorgvuldig gebiedsproces gaande en de gemeenteraad heeft vaak ook hele stevige opvattingen over hoe gebiedsprocessen moeten gaan, maar nu zegt u alvast: het gebiedsproces is mooi, maar wij vinden dat die inwoners een plukbos moeten willen. Is het niet wat zorgvuldiger als u dit proces eerst afwacht?

02:39:02

Mevrouw De Wrede: Dat zou je natuurlijk van heel veel dingen kunnen zeggen dat eerst meer burgerparticipatie moet worden afgewacht, maar waar wij nu om vragen is om een onderzoek naar een plukbos mee te nemen in de visie op het Stadspark. Ja, Natura 2000 is natuurlijk belangrijk en vast ook waardevol, zeer waardevol, maar leidt op de huidige manier ook tot het vernietigen van leefgebied voor dieren, zoals het kappen van bossen die het leefgebied vormen voor roofvogels. Als we dan terugkeerde naar de begroting, dan vragen wij ons af: wat wordt er nu daadwerkelijk uitgegeven aan groen en natuur en hoe? Uiteraard willen wij graag meer geld voor natuur, want in onze wereld wordt helaas nog alles vermarkt, zelfs frisse lucht. Wij hebben besloten om nu niet met grote voorstellen voor investeringen in groen te komen, totdat wij het uitvoeringsplan van Vitamine G van het college hebben gezien. De Partij voor de Dieren wil met name behoud van wat er is, meer dan een continue door de mens gedreven reorganisatie van alles wat leeft maar niet menselijk is. Dat betekent in de praktijk dat wij willen dat het Driebondsbos blijft bestaan, zoals het is en dat het Stadspark geen groot evenemententerrein wordt. Waar wij ook tegen aanlopen bij een begroting is dat die zich beperkt tot de gemeente, maar dat de gevolgen van onze consumptie zich uitstrekken tot ver over onze grenzen en vice versa.

02:40:20

Voorzitter: Meneer Dijk.

02:40:21

De heer Dijk: Voorzitter, mijn vraag gaat over de Lagelandpolder, want u heeft het over dat we meer natuur moeten teruggeven aan de natuur. U kent het probleem van de Lagelandpolder, daar worden enorme hectaren aan zonnepanelen neergezet. Hoe kijkt u daar dan tegen aan? Ik kan namelijk best een eind met u meekomen en ik had dezelfde vragen als de heer Bolle over het fruitbos in het Stadspark, daar kunnen we volgens mij geen 230.000 Groningers van voeden, maar ik snap u intentie best wel. Alleen dat schuurt toch als je zo'n Lagelandpolder hebt en dan vraag ik me wel af: hoe kijkt u daar tegen aan? Hoe gaan we dat dan oplossen?

02:40:57

Mevrouw De Wrede: Ten opzichte van nieuwe vormen van energie zijn wij in eerste instantie veel meer voor energie besparen. Inzetten op het isoleren van huizen in plaats van allerlei windmolenparken en zonneparken bouwen. Ook ten opzichte van de Lagelandpolder ... Ja, we zullen er niet helemaal aan kunnen ontkomen om gebieden in te richten voor alternatieve vormen van energie, maar ten opzichte van der Lagelandpolder vinden wij de plannen te groot, te veel omvattend, te alles bepalend voor de inwoners daar. Zeker in combinatie met de hyperloop. Ten

opzichte van de hyperloop hebben wij eigenlijk het standpunt dat treinen wel snel genoeg gaan en dat we daar niet in moeten willen investeren.

02:41:35

Voorzitter: Meneer Bolle.

02:41:35

De heer Bolle: Dank u wel, Voorzitter. Het is toch voor de Partij voor de Dieren niet genoeg om alleen maar die huizen te isoleren? Dan komen we toch helemaal ... dat is een heel klein stukje in die hele energietransitie. Als de Partij voor de Dieren nu zegt: ja, we moeten eerst gewoon die huizen isoleren en niet zonneparken en windmolens ... dan halen we het toch nooit. Dan halen we 2035 niet, maar 2050 ook niet.

02:41:57

Mevrouw De Wrede: Nee, het is inderdaad een heel moeilijk onderwerp. Daar heeft u helemaal gelijk in en voor ons schuurt dat ook. Wij zijn daar nog een beetje zoekende in. Zoals ik al zei, we zullen er niet helemaal aan kunnen ontkomen dat wij zonneparken en windmolenparken moeten bouwen, maar voor onze ligt toch wel in eerste instantie die focus op besparing. Als we gaan kijken naar wat er allemaal gebeurt met die nieuwe energie, dan zien we dat heel veel van die nieuwe energie niet vloeit naar huishoudens, maar naar bijvoorbeeld grote databedrijven. Dat we in de provincie Groningen iets van, wat is het ook al weer vijf en half terawattuur, geloof ik, produceren en dat daarvan ongeveer vier terawattuur, dus ongeveer 75 a 80 procent vloeit naar de Eemshaven om daar industriële producten te maken die vaak helemaal geen reële waarde toevoegen aan de wereld, maar bijvoorbeeld kunstmest. Dat is niet iets dat je moet willen. Dan kom ik eigenlijk weer bij het begin van mijn betoog. Je zou niet alleen moeten kijken naar hoe gaan we zo veel mogelijk energie opwekken op een nieuwe manier, maar ook moeten kijken naar waar willen we daadwerkelijk energie in steken? Ik zal nu even doorgaan, voordat ik veel te weinig tijd hebt. Nog drie minuten. Het is als we naar de begroting kijken, voor ons belangrijk om zo veel mogelijk te bewegen richting een maatschappij waarin consumptie, en daarmee het exploiteren van mens, dier en wereld wordt tegengegaan. Dat willen we in deze gemeente dan graag doen met bijvoorbeeld precariobelasting verlagen voor vegetarische en veganistische restaurants. We komen daar nog op. Logiesbelasting differentiëren naar ecologische belasting, komen we ook nog op terug. Een ander instrument is bijvoorbeeld sinds kort de reclamebelasting. Het college heeft ervoor gekozen om daar nog niet gelijk mee te beginnen en ook om laag in te zetten. Wij zijn het daar niet mee eens. Nu zelfs de VVD erkent dat het neoliberale beleid niet overal heeft gewerkt, wordt het tijd om de uitwassen van dit systeem zo veel mogelijk op ieder niveau te beperken. Sinds Willem Engel durven wij eigenlijk niet meer te zeggen dat het belangrijk is om vragen te stellen, ook al hebben we de antwoorden nog niet en dus zeggen we maar gewoon dat we moeten beginnen. Reclamebelasting dus, want wat is reclame? Reclame beoogt mensen te kneden tot consument. Het is de aanjager van de consumptie ten behoeve van de groei-economie. Het leidt uiteindelijk tot verwoesting van het aardoppervlak die door kapitalistisch geïnfecteerde economen als onvoorwaardelijk gestelde groei van de economie-

02:44:44

Voorzitter: Meneer Duit.

02:44:44

De heer Duit: Voorzitter, ik ook. Ja, het lijkt op elkaar hè, Voorzitter. Ik ben heel benieuwd: u heeft het over reclamebelasting, maar u weet ook dat heel veel, vooral kleine, ondernemers op dit moment in Groningen best wel onder druk staan en dat er ook best wel heel veel kleine organisaties zijn in Groningen die reclame nodig hebben, juist om die klimaatbestendigheid en klimaatneutraliteit voor elkaar te krijgen. Wilt u die druk ook op die kleine ondernemers leggen?

02:45:24

Mevrouw De Wrede: Indien mogelijk zullen we graag differentiëren, maar op dit moment wil ik toch een gegeneraliseerd betoog hierover houden, maar we komen er op terug, meneer Duit. De econoom Tim Jackson schreef ooit over reclame dat we worden overgehaald om met geld dat we niet hebben, dingen die we niet nodig hebben te kopen om een vluchtige indruk te maken op mensen om wie wij niet geven. Vandaar ons voorstel om te bekijken of dat beoogde bedrag voor reclamebelasting in 2022 niet net zo hoog kan als dat door het Rijk gesuggereerd is bij een gemeente van onze grootte.

02:45:58

De heer Bolle: Voorzitter?

02:45:58

Voorzitter: De heer Bolle.

02:45:59

De heer Bolle: Als ik dan echter het betoog van mevrouw De Wrede beluister en dan zeker het begin en dan nu dit verhaal, zou mevrouw De Wrede dan niet moeten pleiten voor het verbieden van reclame. Dan pak je namelijk echt iets aan, nu bent u alleen maar extra geld binnen aan het harken.

02:46:13

Mevrouw De Wrede: Dat is een heel goed punt, meneer Bolle, en als wij dat hier in de gemeente zouden kunnen doen, dan zouden we dat zeker niet laten. Op dit moment is reclamebelasting echter wel een instrument om het in ieder geval zoveel mogelijk tegen te gaan. Als u het echter wilt verbieden, dan treft u ons aan uw zijde. We maken even een stapje naar geld verdienen met dieren en dat leidt niet alleen vaak tot een verschrikkelijk lijden voor dieren, maar ook tot rampzalige gevolgen voor onszelf. Ik wil het even niet hebben over corona en over heel veel andere dingen waar ik het eigenlijk heel graag met u over wil hebben. Gezien de tijdsdruk stap ik over naar het grootschalig fokken van dieren. Dat gebeurt met allerhande dieren, met wilde dieren, met hele kleine dieren en ook met onze huisdieren. Wij vinden dat immoreel ten opzichte van ons zelf, maar vanwege de gevolgen ook ten opzichte van onze navolgende generaties.

02:47:04

De heer Sijbolts: We zijn aan het eind. Ja, maar we zijn wel aan het eind, we gaan nu luisteren naar het CDA. Er komt nog een tweede termijn, dus dan houdt mevrouw Jacobs de vraag vast. Dank u zeer.

02:47:16

Voorzitter: De heer Bolle.

02:47:17

De heer Bolle: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, Voorzitter, het voelt wat vreemd om het in deze tijden over 2021 te hebben en hoe dat er uit zal gaan zien. De opgaven waar we voor staan zijn groter dan het wel of niet 30.000 euro extra uitgeven aan stedenbanden of het niet schrappen van een trainingsveldtarief voor sportclubs. Echter dat weet je, als je hier kandidaat stelt voor een plek in de gemeenteraad, het gaat soms of soms best wel vaak over triviale dingen. Als je daar zat van bent, dan kun je natuurlijk altijd proberen om in de Tweede Kamer terecht te komen en dan kun je hier alvast een beetje profiel maken. Begrijp me echter niet verkeerd, want die ogenschijnlijk triviale dingen in tijden van crisis betekenen niet dat die geen impact kunnen hebben op het leven van mensen. Zo is investeren in sport in onzekere tijden belangrijk om mensen actief, gezond en sociaal te houden. We merken nu nog meer hoe belangrijk gezondheid is. Dat de gemeente echter maar een beperkte invloed heeft in de levens van het overgrote deel van onze inwoners dat zou je snel vergeten, zeker in deze bubbel waar we inzetten, maar een blik op de opkomstcijfers van de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen helpt wel om dat besef weer terug te krijgen. De gemeente

kan het niet alleen. Gelukkig zien we dan ook juist in deze tijd nieuwe en bestaande initiatieven met inwoners en ondernemers die klaarstaan voor mensen die het in deze crisis moeilijk hebben. Het is dan ook belangrijk om oog te houden voor deze hartverwarmende, lokale initiatieven en ondersteuning te bieden aan mensen die hulp of aandacht nodig hebben. Er lijkt een kanteling gaande, in de verschillende landelijke verkiezingsprogramma's die inmiddels openbaar zijn geworden, zien we het terug: de herwaardering van de publieke taak. Het lijkt erop dat we het primaire eigenbelang achter ons gaan laten en naar een samenleving gaan, waarin mededogen centraal staat en waarin het collectief en de collectieve doelen een grotere rol krijgen.

02:49:10

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

02:49:11

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik hoor de heer Bolle spreken over dat in deze tijd heel veel groepen het moeilijk hebben. Ik denk dat hij refereert onder andere aan corona en dat is natuurlijk volkomen terecht. Nu weten we, denk ik, ook wel wat uiteindelijk de oorzaak is van een zoönose als corona. We hebben dat hier in Nederland ook meegemaakt, met bijvoorbeeld de Q-koorts in Brabant. Zoönose zijn één van de grote gevaren van onze toekomst. Ik vraag me af op welke wijze de heer Bolle, en daarmee bedoel ik natuurlijk zijn partij het CDA, zich verhoudt tot die wetenschap dat het fokken van dieren, het kweken van grote hoeveelheden dieren, ook het storen van de natuur ... dat het gevaar van die zoönose daarmee het volledig in de war schoppen van onze menselijke samenleving ten gevolge heeft. Wat vindt u daarvan, wat doet die wetenschap met u? Wat gaat u als partij daarmee doen?

02:50:09

De heer Bolle: Dat is een fikse vraag van mevrouw De Wrede. Wat mijn partij daar hier lokaal aan doet, als ik het even persoonlijk bekijk, is af en toe wat minder vlees eten. Dat is één ding wat ik daaraan aan kan doen en alle andere dingen liggen toch vaak op het op het landelijke vlak. Ja, het gaat mevrouw De Wrede niet snel genoeg, dat begrijp ik. Ik denk echter ook dat mijn partij wel stappen in de goede richting zet, ook als het gaat om het landbouwbeleid, maar daar zijn nog wel slagen te slaan wat mij betreft. Je ziet in die meerdere programma's ook, ik maak zelf ook een stapje naar *een ander*, dus ik begrijp dat die vraag komt ... In die meerdere programma's zie je ook het verhogen van het minimumloon terug en dat zou een indicatie kunnen zijn dat steeds meer mensen verlangen naar een samenleving, waarin we samenwerken om bestaanszekerheid te garanderen. Die bestaanszekerheid staat voor steeds meer mensen onder druk. De aantallen mensen die noodgedwongen gebruik zullen moeten maken van de bijstand zullen waarschijnlijk flink stijgen en daarom is het goed dat we mensen die hun baan verliezen zo snel mogelijk naar nieuw werk begeleiden, zorgen voor goede inkomensondersteuning en een innovatieve en effectieve schuldenaanpak. Alhoewel een goed adagium is dat je moet investeren in mensen en niet in stenen, is het ook echt cruciaal dat er vaart gemaakt wordt met het bouwen van woningen, zodat mensen die graag willen wonen in Groningen, dat ook kunnen. Zeker voor starters en gezinnen is dat cruciaal in Groningen. Dan is de grote vraag of we dit allemaal terugzien in deze begroting? Voor een groot deel wel, alleen de echte keuzes, de fundamentele keuzes, die blijven uit. We gaan zo veel mogelijk door op de oude voet, corona of niet. Er is namelijk een verschil tussen niet bezuinigen, omdat je de crisis niet wilt verergeren en doen alsof er niets aan de hand is. Ik hoor u denken, dat scheelt misschien een interruptie, alles wat we nu bijklussen op het sociale domein dat is toch een fundamentele keuze. Die 40 miljoen, die geven we daar toch aan uit. Ja, dat klopt, dat is een keuze, maar dat is wat mij betreft geen fundamentele keuze. Het is namelijk ook tegelijkertijd een keuze om niet dat beleid heel erg kritisch tegen het licht te houden. Dat alles bij het oude blijft, wordt versterkt door een nieuwe traditie. Iedere coalitiepartij dient op zijn of haar partijprioriteit een amendement

in om wat geld wat vorig jaar geschrapt is, dit jaar weer terug te krijgen. Stedenbanden, groenere schoolpleinen en schaapskuddes. Dat we daarvoor de lasten moeten verhogen en het bouwen in Groningen duurder maken, doet dan kennelijk niet ter zake. Voorzitter, dat baart zorgen.

02:52:47

Voorzitter: Meneer Brandsema.

02:52:47

De heer Brandsema: Ja, dank u, Voorzitter. De heer Bolle van het CDA heeft het over die 40 miljoen die we bijleggen op het sociaal domein en dat dat geen fundamentele keuze is. Wat is dan volgens het CDA, wat zou dan die fundamentele keuze volgens het CDA wel moeten zijn, op dat gebied?

02:53:04

De heer Bolle: Ja, die fundamentele keuze ligt, denk ik, vooral op het gebied van de jeugdzorg, en ook wel voor een groot deel op het gebied van BUIG. Bij de jeugdzorg gaan we dat debat nog houden, maar ik hield eerlijk gezegd een aantal weken geleden wel een beetje mijn hart vast toen ik dit college hoorde. Ze vonden het moeilijk om prioriteiten te stellen en te zeggen wat nu wel bij de jeugdzorg hoort en wat niet bij de jeugdzorg hoort. Als wij dat niet kunnen, als het ons niet lukt om dat te gaan afkaderen dan zullen wij jaar op jaar op jaar dat geld daar naartoe moeten stoppen, want dat dat gaat niet stoppen. Als wij zorg bieden dan blijft er zorgvraag.

02:53:50

Voorzitter: De heer Brandsema.

02:53:51

De heer Brandsema: Ja, dank u wel, Voorzitter. Wat is dan volgens het CDA de functie van bijvoorbeeld een Ondersteuner Jeugd en Gezin bij huisartsen, in het kader van keuzes maken in de jeugdzorg?

02:54:02

De heer Bolle: Ja, maar het gaat niet om één dingetje in de jeugdzorg. Wat we zien is dat de jeugdzorgbezitters structureel overschreden worden en onze enige reactie is: Den Haag moet meer betalen. Terwijl wij hier de sleutel hebben om het af te kaderen. Wat ik dan zeg, als ik het jeugdzorgdebat even terugspeel, dan hoorde ik vanuit de coalitiepartijen, u was daar een welkome uitzondering op, maar ik hoorde de mevrouw Van GroenLinks daar niet echt heel duidelijk zeggen dit hoort er wel bij en dit hoort er niet bij, dus dit gaan we niet meer doen. Als we dat niet durven te zeggen: dit gaan we niet meer doen, dan blijven we alles gewoon doen en dan blijft het gewoon die 40 miljoen die we er elk jaar weer naartoe moeten doen.

02:54:44

Voorzitter: Mevrouw Wijnja.

02:54:45

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal de neiging weerstaan om op het laatste te reageren, want daar doe ik in mijn dagelijks leven toevallig onderzoek naar, maar daar kunnen we het op een ander moment wel over hebben. Ik wilde even terug naar die fundamentele keuze. Is het dan ook niet zo ... Kijk, dit college zegt ook heel duidelijk dat er een aantal verschillende dingen zijn die spelen. De klimaatcrisis is daar één van. Wat mij betreft zitten daar een aantal hele forse dingen van in de begroting en wat ook moet en waar je helemaal niet mee kan wachten. Dat is dan, volgens mij, fundamentele keuze nummer één. Nummer twee echter, als je dan kijkt naar corona en op welke mensen dat effect heeft, is het dan niet zo dat het met beperkte middelen juist heel verstandig is om fors te investeren in de dingen, waarvan je weet dat die grootse effecten hebben, zoals de schuldhelpverlening. Je weet namelijk dat daar een soort van multiplier inzit, waardoor je juist enorm effect sorteert. Zijn die twee voorbeelden dan ook geen fundamentele keuze wat het CDA betreft?

02:55:57

De heer Bolle: Ja, goed, dan kan het een verschil zijn tussen wat mevrouw Wijnja onder fundamenteel verstaat en ik, maar ik denk dat het laatste punt wat mevrouw Wijnja maakt wel een hele belangrijke is. Dat is ook de reden waarom wij daar ook zeker achter staan. Ik was bij de zorg en zorg voor de Groningers en vooral ook die toekomstige ... Kijk, want dat is het punt wel. Het lukt de coalitiepartijen en het college niet om te leven naar de grootte van de gemeentelijke portemonnee. Juist als het geld er niet is, is het van belang om je te beseffen dat waarde om meer dan alleen euro's draait. Voorzitter, ik rond af. Ik heb nog voordat één minuut 58.

02:56:57

De heer Rustebiel: Voorzitter?

02:56:57

Voorzitter: Meneer Rustebiel.

02:56:58

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. U dient een aantal amendementen van coalitiepartijen mede in, waarvoor dank. We hebben ook geprobeerd om de zorgen van de oppositie mee te nemen in onze overwegingen. Ik zou u dan echter ook wel de vraag willen stellen, die u net ook aan mij stelde: hoe kijkt u dan aan tegen het verhogen van de bouwleges? U lijkt mij dat namelijk te verwijten, maar u gaat daar nu zelf in mee. Wat is het uw overweging daarbij?

02:57:20

De heer Bolle: Nee, Voorzitter. Ik denk dat de heer Rustebiel dat verkeerd heeft begrepen. Ik zal tegen het amendement stemmen om de bouwleges te verhogen. Ik weet echter dat er een meerderheid is die die bouwleges gaat verhogen en als vervolgens dat geld vrijkomt, dan ga ik proberen het de goede kant op te sluisen. Ja, zo zit het nu eenmaal in elkaar. Voorzitter, ik rond af. Een groot deel van de tekst die ik zojuist heb uitgesproken is gejat en wel gejat van mijn collega-fractievoorzitters. 12 stukjes van 200 woorden, twee keer per jaar in de Gezinsbode en elk jaar weer een crime om er wat van te maken. Van elk van die teksten die wat mij betreft houtsnijden, heb ik een stukje gebruikt. Niet om daarmee te laten zien dat het midden zo 'great' is en ook niet om te laten zien dat er tenminste nog iemand is geweest die jullie stukje heeft gelezen. Nee, dat heb ik gedaan om te laten zien dat, alhoewel we over sommige dingen wezenlijk anders denken en ook echt andere keuzes zouden maken en dat die verschillen soms heel groot lijken, en dat is voor de politiek ook heel goed dat dat gebeurt ... Ondanks die verschillen ben ik ervan overtuigd dat er aan het eind van de dag meer dingen zijn die ons met elkaar verbinden.

02:58:26

Voorzitter: Dank u zeer. Ik kom bij 100% Groningen. Mevrouw Woldhuis.

02:58:30

Mevrouw Woldhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik zei net al op deze schoenen kan ik ook niet rennen enzo, dus meneer Pechler van mijn collega, hartelijk dank. Voorzitter, voor ons ligt een begroting van 2021 waarvan we ons best kunnen voorstellen dat de collegepartijen er tevreden mee zijn. We laten zien dat we de financiën en de zaakjes gewoon goed op orde hebben. Soms lopen de verschillen in het college uitéén, zoals bijvoorbeeld met diftar, maar daar hebben we het al uitgebreid over gehad en ik wil niet nog een keer hier tot half drie zitten. Laten we het daar dus vooral niet over hebben. Het is echter, zoals mevrouw Jacobs ook al zei, natuurlijk heel gek om over 2021 een soort van fictief te spreken, alsof de wereld om ons heen gewoon niet bestaat. De wereld is namelijk getroffen door een virus dat ons leven op zijn kop heeft gezet. Voor het eerst sinds de tweede wereldoorlog staat in onze samenleving, niet de economie, maar onze gezondheid centraal. Zorg, onderwijs, huisvesting en voedselvoorziening zijn onmisbare basisvoorzieningen in onze maatschappij. Het virus onthult ook heel duidelijk dat de problemen die er al waren groter zijn geworden.

02:59:36

Voorzitter: De heer Dijk.

02:59:36

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, ik snap echt niet waar mevrouw Wolthuis het over heeft. Het is toch gewoon een gegeven dat we een sociale lockdown hebben en totaal geen economische lockdown. Volgens mij staat de economie dus ongelooflijk centraal, misschien helaas wel meer dan ooit, dus hoe komt u daarbij?

02:59:57

Mevrouw Woldhuis: Als ik kijk naar de keuzes die met name de Tweede Kamer maakt, dan staat dat allemaal in het teken van onze gezondheid en de veiligheid van ons allen en is dat op dit moment niet op basis van economische keuzes.

03:00:12

De heer Dijk: Voorzitter, ik bedoel, het zal voor een deel van de partijen, een deel van de politiek inderdaad zijn om de gezondheidsgevolgen te beperken, maar volgens mij worden er miljarden uitgegeven aan bedrijven en is dat toch vooral om die bedrijven te redden en niet om mensen in hun loon te voorzien. Ik snap daadwerkelijk niet hoe u er bijkomt. Nou, een ander voorbeeld-

03:00:32

Mevrouw Woldhuis: Nee, Voorzitter ... Meneer Dijk-

03:00:33

De heer Dijk: De horeca belangrijk sector is niet gesteund-

03:00:35

Voorzitter: Nee, we gaan nu niet ... u heeft uw vraag gesteld.

03:00:38

Mevrouw Woldhuis: Voorzitter, meneer Dijk is met een mediacampagne bezig voor zijn eigen parochie, maar daar ga ik niet in mee. Dank u wel. Gelukkig zien we ook dat onze inwoners, ondanks die beperkingen, voor elkaar zorgen en de moed erin houden. Sommige mensen zijn zelfs gelukkig geworden, zo kopte RTV Noord vandaag, doordat er veel en veel minder prikkels zijn. Kortom, de komende tijd zal er een sterke, behulpzame en zorgzame overheid nodig zijn die vooral naast de inwoners gaat staan. Flexibilisering van de arbeidsmarkt en de woningmarkt brachten namelijk al veel bestaansonzekerheid, maar nu, met de corona, zien we dat mensen hierdoor als eerste hun werk verliezen en op straat komen te staan. Het aantal bijstandsgerechtigden zal enorm toenemen, omdat sectoren hard geraakt worden. Hoe anders is dat in de zorg? Sommige medewerkers staan al maanden in de frontlinie, er zijn enorme tekorten en van de huidige zorgmedewerkers vragen we maximale flexibiliteit, maar een aantrekkelijk salaris blijft uit en medezeggenschap is er nauwelijks. Trouw schreef hier het volgende over: "Zorg is een topsport, maar zorgpersoneel wordt zo niet behandeld" en dat, Voorzitter, heeft enorme invloed. Veel mensen vertrekken uit de zorg, het verloop is enorm. Ook ik als verpleegkundige heb een oproep op de deurmat liggen of ik alsjeblieft op een COVID-19-afdeling wil gaan werken. Voorzitter, ik ben er zelfs nog twee keer over gebeld, maar op dit moment voel ik het niet. Niet om het werk of omdat ik de morele verplichting niet voel, maar er is nauwelijks erkenning -

03:02:15

Mevrouw: Jacobs: Dat dragen wij manmoedig en vrouwmoedig kan ik u zeggen. Mijn verhaal van fictie klopt dus eigenlijk wel. Het is natuurlijk altijd fijn om te horen, dat je verhaal klopt. Afgezien van het feit, dat de begroting voor een deel gebaseerd is op fictie, zijn een aantal amendementen dat ook, want dan weten we niet exact de bedragen en weten we ook niet, of het geld wat we uitgeven, überhaupt wel komt. Meneer Sijbolts noemde het dualisme, maar eigenlijk is het natuurlijk gewoon,

dat de klas niet naar de meester luistert en dat is natuurlijk best leuk, om te zien. Dat vond ik vroeger ook altijd heel interessant om te doen. Op het moment dat het amendement wordt aangenomen, noemde het college bij monde van wethouder De Rook, het een vorm van opportunisme. Maar ik denk, dat elke politicus, een gezonde vorm opportunisme heeft, anders moet hij een ander vak kiezen. Ik voel me daar op zich niet aangesproken, misschien wel in gesteund, dat zou ook kunnen. Wij zijn uiteraard enorm teleurgesteld in het feit, dat de hondenbelasting negatief wordt beoordeeld door het college en niet eens, omdat het negatief beoordeeld is, maar dat het wat ons betreft erg aansluit bij een onwil. Dat stelt ons heel erg teleur. Diep in mijn hart, zijn wij een fractie van blijde mensen en daarom hoop ik, dat inderdaad de motie zoals meneer Bolle die heeft aangekondigd, dat we die straks ritueel gaan verbranden, hier op het voorplein. Ik weet niet wat het doet met de schone lucht, maar dat zullen we met heel veel plezier doen. Dan zoeken we alleen nog een roker, die ons een aansteker kan geven, maar die zijn hier wel te vinden. Uiteraard zijn we heel blij met de toezegging omtrent het (~) en wij zullen die motie in ieder geval, in stand houden. Ik wil ook wel aansluiten bij de heer Bolle. Die noemde, dat het wensdenken hier in sommige gevallen, misschien wel heel erg groot is. Op zich houd ik ook wel van wensdenken en zou ik dat denk ik, ook wel willen. Maar het is denk ik heel goed, om soms ook realistische doelen te hebben. Ik hoorde zeggen, dat we de generationele armoede willen.

03:04:25

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, wilt u de microfoon even anders positioneren?

03:04:28

Mevrouw: Jacobs: Dat de generationele armoede, dat we die het liefst zouden willen oplossen. En volgens mij is één van de kenmerken, dat iets wat generaties lang bestaat, lastig te doorbreken is. Het lijkt ons handig, om inderdaad te zeggen: Zouden kunnen verminderen? Dat is wat ons betreft, heel erg belangrijk. Dan draagt het ook bij, aan het geluk. Wij gunnen ook iedereen een fatsoenlijk inkomen, het allerliefste door middel van een baan. Ten aanzien van de moties, zullen we uiteraard voor onze eigen moties stemmen. Wij zullen in ieder geval, tegen de motie stemmen van het amendement, om de bouwleges te verhogen. Voor de rest, spreekt ons stemgedrag uiteraard, voor zich. Tot zover.

03:05:04

Voorzitter: Dank u zeer.

03:05:05

De Heer: Sijbolts: Voorzitter?

03:05:05

Voorzitter: De heer Sijbolts.

03:05:06

De Heer: Sijbolts: Mevrouw Jacobs ging net terug naar haar tijd, dat ze op school zat, als de klas niet naar de meester luisterde. Volgens mij, kreeg u in die tijd dan ook, straf. Had u dan ook een straf bedacht voor de coalitie?

03:05:19

Mevrouw: Jacobs: Het verhaal is meestal, als je met meer bent, dan overleef je de straf van de meester en loopt de meester misschien wel teleurgesteld, weg. Dat gebeurde ook weleens, als meute met de hele klas. Dus ik ben benieuwd, wat straks, gebeurt.

03:05:32

Voorzitter: Ik kom bij de SP, de heer Dijk.

03:05:34

De Heer: Dijk: Ja Voorzitter, dank u wel. Eerst even, dank voor alle felicitaties. Je zou bijna zeggen, dat

jullie mij heel graag, weg willen hebben. Voorzitter, volgens mij heb ik in eerste termijn, flink veel complimenten gegeven. Ik ben niet van plan, om dat hier te gaan herhalen. Want, er worden wel degelijk, om in reactie op, met name de coalitiepartijen, in te gaan. Er worden wel degelijk kleine stapjes gezet, om armoede te verlichten en ongelijkheid te bestrijden. Gaat dat snel genoeg? Is dat voldoende? Nee, echt totaal niet. Dat was de kern van mijn boodschap. Want de SP, die is niet opgericht, om verandering van een onsje méér of minder, mogelijk te maken. Wij willen niet een onsje méér of minder. De SP, die gaat de strijd aan, voor de hele weegschaal. Wij willen een fundamenteel andere samenleving en een andere organisatie van onze economie. Maar én dus, als u onze kant op beweegt, zal dat betekenen, dat wij gelijk een stap verder gaan. Kijk bijvoorbeeld naar de woonvisie. Ja, dat zijn stappen in de goede richting, maar we kunnen nog vele stappen verder gaan. Het is niet voor niets, dat wij dan komen tot onteigening van huisjesmelkers. Die kant moeten we uiteindelijk op, als wij ongelijkheid écht willen gaan bestrijden. Zie onze plannen, als het gaat om de jeugdzorg. Het is leuk om terug te gaan naar minder aanbieders, maar wij willen hun fundamentele verandering in dat systeem, weg en af, van de marktwerking. Kijk bijvoorbeeld naar de discussie over het in dienst nemen van de beveiligers wat we als gemeente, gelukkig hebben gedaan en waar we binnenkort een discussie gaan voeren over de schoonmakers. Die discussie is wezenlijk anders geworden, dan dat wij hem tien jaar geleden voerden. Dat is pure winst. Daarnaast staan wij volgens mij op, ik heb even snel geteld, meer dan tweederde van de voorstellen die vandaag gedaan worden, die wij zullen steunen, dus kom maar niet aan, met dat we niet zouden, of willen samenwerken. Waar het ons om gaat, is de hele weegschaal en daarom zijn wij bij dit college een locomotief op links, om de boel, die kant op te trekken. Dan over onze voorstellen: Een handreiking naar de heer Brandsma. Laten we de raadsvergoedingen en de salarissen van de wethouders korten en laten we dat gunnen aan de voedselbank. Volgens mij is dat een structurele manier, om een bijdrage te leveren. We zouden dat bijvoorbeeld kunnen doen, zoals ze dat in Nieuw-Zeeland ook hebben gedaan, gedurende de coronacrisis, lang duurt. Je hebt gezien, dat daar slechts een sociaaldemocratische premier, maar een stuk linkser dan hier, dat die de populariteit ook van het volk geniet, omdat zij dat hebben gedaan en daarmee ook duidelijk heeft gemaakt, dat als mensen er op achteruitgaan, dat er niks raars is, dan als de volksvertegenwoordiging dat ook doet.

03:08:14

De Heer: Bolle: Voorzitter?

03:08:14

Voorzitter: De Heer Bolle.

03:08:15

De Heer: Bolle: Ja, Voorzitter. In het hypothetische geval, dat die motie het niet haalt. Kunnen we dan wel van de fractie van de SP verwachten, dat zij het wél overmaken naar de voedselbank?

03:08:28

De Heer: Dijk: Dat zou ik inderdaad. Ik hoor net rechts influisteren, dat we dat even moeten bespreken met onze landelijke penningmeester. Zoals u waarschijnlijk weet, is de afdelingsvoorzitter binnen de SP, de baas over de fractie, dus ik heb naar de man rechts van mij te luisteren, in dit verband. Maar als u dat doet, doe ik het ook.

03:08:43

De Heer: Bolle: Nee, het is hier: Ik moet het eerst doen en dan gaat u kijken of u van uw landelijke penningmeester, het mag.

03:08:53

De Heer: Dijk: Nee, u moet wel goed naar mij luisteren. Ik zei net: Als ik het doe, doet u het dan ook? Het mag van mijn buurman, dus gaan we dat regelen.

03:09:01

De heer: Brandsma: Voorzitter?

03:09:01

Voorzitter: Meneer Brandsma.

03:09:02

De heer: Brandsma: Dank u wel, Voorzitter. Om toch maar met de woorden van de heer Van Rossum te spreken, dat is nogal een populistische geste, daar gaat de ChristenUnie niet in mee. Maar wat mij betreft, wil ik de heer Dijk van harte aanmoedigen, om vanuit de privé portemonnee, een periodieke gift te geven aan de voedselbank. Dat staat hem helemaal vrij.

03:09:18

De Heer: Dijk: Dank, voor die handreiking. Voorzitter, het sociaal investeringsfonds was een bedoeling van de SP, om de discussie te los te maken over het eerder toekennen van de inkomenstoeslag. Ik wil dat heel graag even kort toelichten en in verband brengen met de nieuwbouw van een Oosterpoort, wat in 2030 gerealiseerd moet worden. De plannen zijn daar, om een gebouw te maken. De financiering is er niet. We hebben het over tweehonderdtwintig miljoen euro. Maar die zal gevonden worden, want het moet. Toch? In dát, ligt een nieuw voorstel van de SP: Stel tot doel, om in 2022 de inkomenstoeslag na drie jaar toe te kennen. Een simpele ambitie. Drie komma zeven miljoen euro kost het. Dat is nul komma zevenendertig procent van het totaalbedrag van één miljard, wat deze begroting kent. Volgens mij, moet deze gemeenteraad dat toch aankunnen. Niet om een gebouw te bouwen, maar wél, om een stevig sociaal fundament neer te zetten. Een steviger sociaal fundament, dan dat wat daar nu staat.

03:10:07

Voorzitter: Dank u zeer. Dan kom ik bij D66.

03:10:10

De Heer: Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. In de eerste termijn ontstond de discussie tussen fractie, die aan de ene kant zeiden: Ja, we kijken naar een aantal andere gemeenten om ons heen, die halen flink de broekriem aan. Terwijl een aantal andere partijen uit deze raad zeiden: We hebben een prima weerstandsvermogen. Prima, om daar meer geld uit weg te trekken. Maar eigenlijk is het feit, dat wij nu niet hoeven te bezuinigen op die regelingen en sommige zelfs een beetje kunnen verruimen. Een beloning voor het deugdelijke financiële beleid, wat hier de afgelopen jaren is gevoerd, het lijkt mij heel verstandig, om dat beleid door te trekken, om te voorkomen, dat we in die positie terechtkomen, waarin die andere gemeenten om ons heen terecht zijn gekomen, want dan leg je ook een hypotheek op de toekomst, net zoals dat je een hypotheek op de toekomst legt, als je nu er niet voor kiest, om te investeren in de toekomst van jouw gemeente. Prima, om het te hebben over de Oosterpoort, het stationsgebied en de binnenstad, maar uiteindelijk is het wel zo, dat een gemeente die gedurfde keuzes maakt, aantrekkelijk blijft voor bedrijven, voor mensen die hier willen komen wonen, die hier komen studeren en daardoor ook weer banen aantrekken. Dus die toekomstgerichte investeringen, ook in de fysieke stad, die zijn wat mijn fractie betreft, heel erg belangrijk. Wij denken dat het college hiermee goed op koers zit. Ik ga nog even kort, een paar moties toelichten. Het plukbos: Als de mensen graag een plukbos willen, dan kunnen ze volgens mij, via het lopende gebiedsproces, daar op inspelen. Wij hoeven niet van bovenaf aan te geven, dat dát een goed idee zou zijn, voor hun. Kennelbelasting en logiesbelasting: Wij zijn eigenlijk wel kritisch, op het nog ingewikkelder maken van relatief kleine belastingen, omdat het ook heel veel uitvoeringskosten met zich meebrengt en bureaucratie, dus daar zijn wij geen voorstander van. Wij krijgen ook vragen over hoe het zit met de energietarieven van Warmtestad, met name bij de WKO's. Wij willen daar graag in deze gemeenteraad, een keer, een wat uitgebreider debat over voeren.

Want volgens mij, zijn die signalen helder en hebben we daar wat mee te doen. Maar wij stemmen daar nu niet voor een motie, die daar al op ingrijpt.

03:12:15

Voorzitter: Dank u zeer. Meneer Sijbolts wil nog wat vragen, aan meneer Rustebiel?

03:12:18

De Heer: Sijbolts: Ja, want u stelt volgens mij een iets te rooskleurig beeld voor, want de accountant, die heeft een aantal dingen nu, maar ook bij de voorjaarsbrief geconstateerd dat gaat over het financieel meerjarenbeeld, de schuldquote van de gemeente Groningen. U bent er trots op dat u kunt blijven investeren en vindt ons een voorbeeld ten opzichte van andere gemeenten, maar is het niet zo, dat gemeenten die de zaakjes niet op orde hebben en blijven investeren, uiteindelijk het artikel twaalf gemeente worden? Maakt u zich daar geen zorgen over?

03:12:49

De Heer: Rustebiel: Ja, volgens mij moeten we wel heel erg onze financiële positie blijven volgen en reageer ik ook even op partijen die zeggen dat we nog wel een diepere greep uit de kast kunnen doen. Volgens mij zeg ik daarmee deels, ook wat u aangeeft.

03:13:04

Voorzitter: Meneer Dijk.

03:13:04

De Heer: Dijk: Voorzitter, ik heb in de pauze de heer Rustebiel eventjes gesproken over dat voorstel van de SP, over Warmte stad. Ik heb een nieuwe gemaakt hebben, die heb ik ook even aan de agenda gekoppeld en heb ik net opgestuurd met het verzoek, om te onderzoeken hoe het komt dat sommige bewoners die aangesloten zijn op Warmtestad, hier financieel negatieve gevolgen van ervaren en vervolgens het tweede punt, hiervoor een regeling uit te werken, om deze zo snel als mogelijk, aan de raad voor te leggen. Volgens mij is die vrij breed en kan ik hopelijk, op uw steun rekenen. Mijn eerste verzoekpunt delen we helemaal, maar volgens mij is het afhankelijk van de uitkomsten van het eerste, of je ook écht een regeling moet hebben, dus daar zit mijn aarzeling een beetje op.

03:13:48

Voorzitter: Ik neem zo even kennis van de gewijzigde tekst. Mevrouw De Wrede.

03:13:51

Mevrouw: De Wrede: Dank u wel, Voorzitter. De heer Rustebiel suggereerde, dat met ons voorstel, de hondenbelasting ingewikkelder zou worden. Het tegendeel, is juist waar. Op dit moment bestaat er hondenbelasting en er bestaat kennelbelasting, een aparte vorm van hondenbelasting, waar alleen de broodfokkers voor in aanmerking komen. Ons voorstel is, om de huidige situatie te vereenvoudigen en die kennelbelasting af te schaffen, zodat iedereen belasting betaald over het aantal honden dat die heeft. Dus heeft iemand zeven honden, dan betaalt die zeven keer zoveel, als iemand met maar één hond. Ik hoop, dat de heer Rustebiel het nu, een beetje beter heeft begrepen. Zo niet, dan leg ik het graag nog één keer uit.

03:14:26

Voorzitter: Dat kan zo, want we gaan aanstonds schorsen. Eerst nog de Partij van de Arbeid, de heer Bushoff.

03:14:31

De Heer: Bushoff: Dank u wel, Voorzitter. Ik heb even een paar punten nog opgeschreven tijdens het debat, tijdens de eerste termijn, die ik zo bij langs wil lopen. Maar het eerste wat ik eventjes wil zeggen, is in ieder geval, dank voor de ambtelijke organisatie, voor het opstellen van de begroting. Natuurlijk, ook dank voor de ondersteuning bij het maken van amendementen en moties. En voorzitter, volgens mij is het belangrijk, dat wij in debat van mening kunnen verschillen en betekent

het niet, dat als wij van mening verschillen, dat een raad een poppenkast is, maar betekent het gewoon, dat er tegengestelde visies zijn en is het onze taak als volksvertegenwoordigers, om elkaar te overtuigen van elkaars visie en dat doen wij hier in deze raad en dat is iets heel anders, dan dat wij hier een poppenkast op zouden voeren. Dat gezegd hebbende, wil ik over de inhoud van dit debat, wat wel dergelijk, ergens iets over ging, wil ik nog een paar punten daarover kwijt. Voorzitter, ondanks dat er een aantal tegengestelde visies de revue passeerden vandaag, denk ik dat dit debat ook even heeft laten zien, dat we wel degelijk samen kunnen werken. Dus ook naar de heer Dijk zeg ik: "Inderdaad, we kunnen volgens mij op een heel aantal punten, gelukkig goed samenwerken." Volgens mij was dat ook de constatering van de heer Bolle en volgens mij is het belangrijk, dat je ondanks dat je af en toe tegengestelde visies hebt en dat je af en toe, op het scherpst van de snede debatteert, ook samen voorstellen kan maken, zelfs als partijen ver uit elkaar liggen, zoals een PvdA en een VVD. Voorzitter, één van die voorstellen die wij doen als Partij van de Arbeid, is om de leges te verhogen en daar wil ik even wat langer bij stilstaan. Voorzitter, het kan natuurlijk zijn, dat er in de loop van het jaar duidelijk wordt dat die verhoging die wij voorstellen, niet te realiseren is om meerdere redenen, bijvoorbeeld vanwege de invoering van de omgevingswet. Als dat zo is en natuurlijk moet het college dan de ruimte krijgen, om terug te komen bij de raad en te zeggen: Dit gaan we niet te halen, het moet anders. Dan zal de PvdA ook natuurlijk meedenken, over hoe we het dan kunnen oplossen. Maar Voorzitter, we gaan wel voor dat amendement stemmen, ook omdat we denken, dat als het even kan, het belangrijk is, dat we dat geld uitgeven aan de voorstellen die we nog meer doen. Dat zijn voorstellen om de sociale basis te versterken, om de meerkostenregeling te verhogen en om te investeren in het energiezuiniger maken van woningen, kortom, wat de Partij van de Arbeid betreft: Hele belangrijke voorstellen. En voorzitter, ik zou ook graag tot slot, verre van mijn willen werpen, dat deze gemeente Groningen, niet zo heel veel doet aan armoedebeleid, of dat het allemaal maar heel magertjes zou zijn. Wij doen ontzettend veel, op het gebied van armoedebeleid. Wij doen ontzettend veel, om mensen aan het werk te helpen en zijn volgens mij, als gemeente Groningen, daarin ook heel vooruitstrevend. We hebben de basisbaan ingevoerd, we zetten nu in, op de begeleiding naar werk, we blijven investeren en gaan niet bezuinigen, dat is ervoor zorgen, dat mensen aan het werk blijven. Werk is nog altijd de belangrijkste remedie tegen armoede.

03:17:20

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

03:17:20

De Heer: Sijbolts: Dank u, Voorzitter. De heer Bushoff, die begon vrij vroeg in zijn betoog over de amendementen die gaan over de verhoging van de leges. Ik kan u verkeerd begrepen hebben, maar volgens mij zegt u eigenlijk: We geven nu een ongedekte cheque, want we weten niet of we het geld straks hebben. Dan maakt u toch een hele bijzondere keus, want op zich zijn een heleboel doelen die u nastreeft goed, die zouden wij willen steunen, maar de zekerheid of dat geld er straks is, daarvan zegt u zelf ook net: Die hebben we niet.

03:17:57

De Heer: Bushoff: Nee Voorzitter, wij verwachten dat we dat geld gewoon binnenkrijgen, anders zouden we dat voorstel natuurlijk niet doen. Alleen, het kan natuurlijk altijd zo zijn, dat geldt volgens mij voor alle leges, bij heel veel inkomsten van de gemeente Groningen, dat het zo zou kunnen zijn, dat die toch afwijken van je verwachting. En als dat zo is, moet je vervolgens ook je uitgavenpatroon eventueel bijstellen. Dat is wat ik heb gezegd, maar dat doet er niks aan af, dat we volgens mij, dit amendement kunnen steunen en dat we ook de voorstellen die we doen qua uitgaven, ook gewoon kunnen voortzetten.

03:18:29

De Heer: Sijbolts: Voorzitter, ik verwacht dat ik de staatsloterij win, maar dat betekent niet, dat ik nu al, één Ferrari ga kopen.

03:18:34

Voorzitter: Ik heb hem gisteren, geheel ten onrechte, wéér niet gewonnen. Inclusief de jackpot, ook niet.

03:18:39

De Heer: Bushoff: Kort nog even, Voorzitter. Volgens mij, gaat die vergelijking in geen geval op, want dan zou je over de hele gemeentelijke financiën, alle leges en alle belastingen kunnen zeggen, dat het als een soort Staatsloterij is. Dat slaat natuurlijk helemaal nergens op. Voorzitter, ik wil nog twee punten, er kort uitlichten.

03:18:56

Voorzitter: Meneer Dijk, die heeft nog een vraag aan u.

03:18:58

De Heer: Dijk: Voorzitter, het is me duidelijk geworden, dat er geen steun bij de Partij van de Arbeid is, voor dat sociale investeringsfonds. Dus heb ik een stip op de horizon gezet voor één januari 2022, om dan de inkomenstoeslag, eerder toe te kennen. Volgens mij, is daar geen wezenlijk verschil in, ten opzichte van die stip op de horizon van de nieuwe Oosterpoort. Of u moet mij kunnen uitleggen, waarom dat wel zo is.

03:19:17

De Heer: Bushoff: Ik heb ook al in de interrupties in de eerste termijn geprobeerd, om duidelijk te maken, dat we volgens mij als Partij van de Arbeid, als coalitie heel veel stappen zetten op het gebied van armoedebeleid. We hebben de kwijtscheldingsregelingen verruimd, we blijven investeren in en hebben zelfs meer geld uitgetrokken, terwijl we op alles moesten bezuinigen voor het armoede en minimabeleid, afgelopen jaar. Voorzitter, we doen ontzettend veel en wellicht is dit een volgende stap die eraan gaat komen. En als u vraagt, wanneer die stap gezet wordt, dan kan ik u dat antwoord niet geven, maar volgens mij heeft u het antwoord van mij wél, dat de Partij van de Arbeid zich altijd zal blijven inzetten voor het verbeteren van de positie van mensen die het moeilijk hebben. Dat doen we vandaag ook, met het verruimen van de meerkostenregeling.

03:20:01

De Heer: Dijk: Voorzitter, dan komt het erop neer, dat de heer Sijbolts, eigenlijk aan het begin van het debat, wél gelijk had, want het is dus mogelijk, om een stip op de horizon te zetten voor tweehonderdtwintig miljoen euro, om in een stenen gebouw te investeren, maar het is niet mogelijk, om een stip op de horizon te zetten, om de inkomenstoeslag eerder toe te kennen, volgend jaar. Dan heeft de heer Sijbolts, helemaal aan het begin van het debat, gelijk gehad.

03:20:29

De Heer: Bushoff: Voorzitter, volgens mij zijn er twee hele verschillende dingen. Zoals ik net heb geprobeerd uit te leggen, zetten wij als Partij van de Arbeid, ook een stip op de horizon, als het gaat om armoedebeleid, namelijk ervoor zorgen, dat mensen volgend jaar beter af zijn, dan het jaar dáárvoor. Dat doen we elk jaar ook, want dit jaar hebben we bijvoorbeeld de meerkostenregeling, hopelijk na afsluiting van dit debat, verfiynd. Dus Voorzitter, de stip op de horizon voor de Partij van de Arbeid is: Ervoor zorgen, dat mensen erop vooruit gaan en met name, de mensen die het moeilijkst hebben. Volgens mij, komen we elk jaar, een stapje dichterbij en hoop ik ook, dat we volgend jaar, een goede stap in de goede richting gaan zetten. Voorzitter, ik ga afronden. De Partij van de Arbeid blijft juist in deze de tijd, zich inzetten voor een gezond, groen en gelukkig Groningen. Ik wil één punt, eventjes wat los staat van deze begroting, er nog uitlichten, dat gaat over de motie voor de boa's: Een coronabonus voor de boa's. Volgens mij wordt die breed gesteund in deze raad. Ik

hoop zelf, dat die raadsbreed wordt aangenomen en ik wil daar kort, twee dingen nog, over die motie zeggen: In de eerste plaats, heeft de minister vorige week gezegd, dat de politie een bonus krijgt voor hun belangrijke werk dat ze de afgelopen tijd hebben gedaan. Als de politie dat krijgt, dan vinden wij en hopelijk iedereen hier, dat de boa's niet achtergesteld moeten worden en dat de boa's dat óók verdienen. En voorzitter, ik ontkom er niet aan, om heel kort even iets te zeggen over wat zich vandaag heeft afgespeeld in de sociale media, want daar werd ik enorm vaak over bevraagd. Voorzitter, dat was een fout, had niet gemoeten van de boa's, die tweet plaatsen, maar dat doet natuurlijk niks af, aan het belangrijke werk dat zij de afgelopen tijd over het algemeen, heel goed hebben uitgevoerd en waarvoor zij net als de politie, wel degelijk een coronabonus verdienen. Voorzitter, ik hoop dat we hem raadsbreed gaan aannemen. Ik denk dat dat terecht zou zijn en zoals gezegd, blijft de Partij van de Arbeid met deze begroting investeren in wat belangrijk is voor ons allemaal en blijven we ons inzetten voor een gezond, groen en gelukkig Groningen.

03:22:33

Voorzitter: Dank u zeer. Even op dat laatste punt, daar is inderdaad vanochtend gelijk op ingegrepen en ik moet ook zeggen: Complimenten aan de boa's, dat ze ook met veel royaal gevoel hebben weergegeven, dat dát anders had gemoeten. Dus complimenten, ook daarvoor. Niet wegduiken, maar ook je verantwoordelijkheid nemen, dat hebben ze gedaan. Dan zijn we bij de laatste fractie voor deze termijn. GroenLinks, mevrouw Wijnja.

03:22:53

Mevrouw: Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. Ik wil mijn tweede termijn gebruiken om nog een aantal dingen te zeggen. Als eerste wil ik graag hartelijk aansluiten bij de woorden die eerder zijn gesproken in de richting van onze GGD en het UMCG. Complimenten voor hun inzet en ook hun leiderschap in deze coronacrisis. Verder kan ik u melden, dat we blij zijn om te horen, dat tal van fractie in deze raad zeggen en ook laten zien, dat we juist nu in deze tijden van coronacrisis, sterk moeten blijven inzetten op de noodzaak, om de klimaatcrisis te bestrijden. Ik wil nog even ingaan op, want dat deed ik in die de eerste termijn van de heer Bolle niet, maar dat wil ik nu wél even doen, dat verhaal rondom de jeugdzorg, want we weten namelijk wel degelijk steeds beter, bijna per halfjaar beter, waar de problemen van die kinderen door veroorzaakt worden en ook waar je op moet zetten. Niet voor niks, maakte ik zo een groot punt van schuldenproblematiek, in mijn eerste deel. Dat is niet het enige, maar dat is er wel één van. Psychische problemen en het toenemen van een aantal vechtscheidingen, dat zijn een aantal vrij grote oorzaken, die heel veel vragen binnen de jeugdhulpverlening verklaren. Dus als je daar op inzet, heeft dat veel effect. Het probleem met de overgang is, dat je weet, als je een beweging naar voren wil maken, heb je eerst veel geld nodig en dat vertraagt beweging, dus daarmee denk ik: We hebben de kennis, we weten dat steeds beter. We hebben nu te weinig ruimte om daar fors op in te zetten, maar het is écht en weet ik, ik kan u alle onderzoeken doorsturen over de kennis die we hebben. Het is geen kerstverhaal om daarnaartoe te bewegen. Dat kan gewoon, daar liggen de puzzelstukjes voor op tafel, als we meer middelen hadden. Als we die veertig miljoen niet de hele tijd bij hoefden te passen, dan hadden we veel meer ruimte, om dat snel te kunnen doen en kun je dat daarna terugverdienen. De kwalificering, dat dát niet zou kunnen, daar ben ik het écht niet mee eens.

03:24:32

De Heer: Bolle: Voorzitter?

03:24:33

Voorzitter: Ja, meneer Bolle.

03:24:33

De Heer: Bolle: Het gaat om de kwalificering, dat je de ambitie hebt, dat je bij elk kind kan voorkomen dat die in de problemen komt, dat is gewoon een kerstwens, dat kan gewoon niet gebeuren. Dat zegt

niet, dat je er alles aan zou moeten doen, om dat te voorkomen. En dan zijn inderdaad die punten zoals schuldhulpverlening en vechtscheidingen, hele belangrijke zaken om tegen te gaan. Maar de illusie creëren, dat je ervoor kan zorgen, dat de kinderen hier altijd huppelend en zingend, dat er in die levens van die kinderen niks gaat gebeuren wat ze op de één of andere manier gaan beschadigen en waardoor ze hulp nodig hebben. Dat is volgens mij niet het goede verhaal, om te hebben. En als laatste Voorzitter, want dit is een lang verhaal, zou ik willen zeggen: Die beweging, die hadden we de afgelopen vijf jaar al moeten maken en het is ons in die afgelopen vijf jaar niet gelukt, om die transformatie te maken. Ik zou er alles aan willen doen, om dat terug te draaien en het wél goed te doen, maar we moeten denk ik, écht goed kijken of het nu nodig is, om extra te investeren óf dat we gewoon andere dingen kunnen doen en met hetzelfde geld, toch meer bereiken.

03:25:31

Mevrouw: Wijnja: Nee hoor, ik ben het helemaal eens met de heer Bolle, dat alle kinderen huppelend over straat, vrolijk en vrij, dat dát de doelstelling niet is. Dat is ook niet, wat ik wilde zeggen. Maar we kunnen een deel van die druk daar, echt wel weghalen, maar daarvoor is het wel nodig, dat je eerst meer ruimte creëert, om echt breed, aan de voorkant te kunnen investeren. Dat levert je later wat op en dat is de afgelopen jaren niet gebeurd. Dat gebeurt nu nog steeds niet, dus dat is een route die we volgens mij, kunnen behandelen. Ik zou nog één ding willen zeggen: Ik heb in mijn eerste termijn, een aantal debat met de heer Dijk gehad, dat heeft hij vaker gedaan in deze hele periode en gaat dan over de stip op de horizon. De stip op de horizon, wat ons betreft, is om ongelijkheid en armoede tegen te gaan. Ik heb net Rome genoemd, de wethouder heeft net iets over de doelstelling gezegd en mijn stelling is gewoon, dat de heer Dijk hier een grotere tegenstelling creëert, dan er feitelijk is. Ik noem de schulden als voorbeeld, niet voor Piet Snot, omdat we gewoon weten, dat dát een ontzettend grote invloed heeft op een hele grote groep mensen. Dus als je dát effectief weet aan te pakken en dat is geen dweilen met de kraan open, dan heeft dat heel veel effect en dat is de reden, dat ik die eruit licht, omdat wat wij graag willen, is die stip op de horizon bereiken en in de weg daar naartoe, heel breed in de levens van mensen, dingen te doen. En dan vinden wij, dat dát in deze begroting heel goed gebeurt, doen we er nog een aantal voorstellen boven op, die dat beter maken en heeft u mij, volgens mij niet horen zeggen, dat de SP niet wil samenwerken, want dat ben ik helemaal met u eens. Het enige wat ik constateer, is dat er net wordt gedaan, alsof we heel ver uit elkaar liggen en dat is volgens mij, niet waar.

03:27:10

De Heer: 2: Voorzitter? Ik denk het wel, namelijk. Ik denk, dat als wij een begroting hadden gemaakt, dat die totaal anders was geweest, dan deze. Maar dat is niet het punt, wat ik zou willen maken. Ik zou graag nog een punt willen maken, of eigenlijk uw mening willen vragen over de mensen die ik een aantal keren heb beschreven, die dunder uit zijn door Warmtestad. Want ik heb het net geprobeerd met de wethouder en met D66. Ik heb het eerder geprobeerd met de PvdA. Maar laat ik het eens een keer met de grootste groenste partij van deze gemeente proberen. Ziet u het niet, wilt u het niet zien of weten deze mensen u niet te bereiken? Want ze hebben allemaal een hogere energierekening en volgens mij is dat een totaal averechts effect, op wat ook u wenst te bereiken. En verbaast het mij, sterker nog, ik schrik er echt een beetje van, ook van de reactie van de wethouder en nu van D55, éérder van de PvdA. Het komt bij mij over, of er een blinde vlek is. Terwijl ik het idee heb, dat de mensen die hebben gezegd: We moeten Warmtestad beginnen. Dat die klimaatrechtvaardigheid willen, dat mensen beter af zijn. Dat zijn ze nu niet. Dan is het toch niet teveel gevraagd, om daar een onderzoek naar te laten doen en daar een regeling voor te maken?

03:28:23

Voorzitter: Mevrouw Wijnja.

03:28:28

Mevrouw: Wijnja: Je kan er vrij veel over zeggen, maar de kern hiervan is dit: Volgens mij, wat we met elkaar eens zijn, is dat we vinden, dat zoveel mogelijk mensen, een lage energierekening moeten hebben, dat de mensen die dat niet kunnen betalen, dat we die ondersteunen, dat je eerst moeten isoleren en daarna de rest én dat die maatregelen moeten lonen. Dat is het uitgangspunt en is volgens mij, wat wij de hele tijd met elkaar gemeen hebben. Ik heb de wethouder ook horen zeggen, dat als daarin dingen zijn die niet goed lopen of die vragen oproepen, dan gaan we het daar gewoon over hebben. Volgens mij is dat een prima voorstel en kijken wij uit naar dat gesprek. Maar het uitgangspunt dat energiebesparende maatregelen een onderdeel zijn van het bestrijden van een klimaatcrisis als basis, dat dát moet lonen, dat zijn wij volgens mij met elkaar eens. Ik wilde graag nog iets over het amendement zeggen.

03:29:24

De Heer: 3: Voorzitter?

03:29:25

Voorzitter: Nee. Mevrouw Wijnja zit ook al in de blesuretijd en ik kijk ook even naar u. We gaan naar een afronding.

03:29:36

Mevrouw: Wijnja: Ik wou alleen nog even iets over de leges zeggen. Dat leek me misschien wel goed want daarover zei de wethouder: Technisch klopt, het is een politieke keuze. Dat heb ik in mijn eerste termijn al aangegeven. Wij vinden dat politiek te verantwoorden, omdat we vinden, dat we niet hoeven bijleggen op de producten en diensten voor derden. Dan over de risico's: Er zijn natuurlijk een aantal dingen langsgekomen, daar zal ik niet allemaal bij langslopen. Wat ik daar dan alleen even over ga zeggen is: U kunt allen heel veel zeggen over onze Jasper Been. Maar niet, dat die dingen knetter goed uitzoekt. Dat is in dit geval, ook zo gebeurd en dat is de reden dat wij dit amendement indienen, dus dat blijft ook zo.

03:30:16

Voorzitter: Dank u zeer. Ik moet eerst even de boekhouding op orde zien te krijgen. De motie onder nummer twaalf, die is weg en wordt vernieuwd. Die motie onder klimaat, rechtvaardigheid. Dat wordt nu, een andere. De oude tekst, die gaat eruit en het nummer blijft twaalf. Dan hebben we een motie: Structureel geld voor inkomensondersteuning. Die is helemaal nieuw en is nummer éénentwintig. Dan gaan we een kwartiertje schorsen, zodat het college nog even een preadvies kan geven over de nieuwe teksten. Dan zijn we om vijf over half elf, hier weer terug. Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de wethouder van financiën.

03:47:57

Wethouder: De Rook: Voorzitter, volgens mij heb ik in mijn eerste termijn alle verdere thema's die geadresseerd en zijn ze verder in dit tweede termijn, in de raad behandeld, dus ik wil me eigenlijk vooral beperken tot het behandelen van de moties. Als eerste heeft wethouder Van der Schaaf, mij met klem verzocht, om hier iets recht te zetten. Ik heb in mijn eerste termijn, het gehad over de wet publieke kwaliteitsborging. Dat is onjuist, dat moet gaan om de wet private kwaliteitsborging. Ik hoop dat wethouder Van der Schaaf met die correctie, weer rustig kan gaan slapen, vanavond. Dan de gewijzigde motie drie, van de Partij voor de Dieren. Die is wat aangepast en daardoor vindt het college, die eigenlijk minder sterk, dus wij zouden deze, in deze vorm, eigenlijk moeten ontraden. Dan laat ik liever de toezegging herhalen, die ik in de eerste termijn ook geprobeerd heb, te doen. U heeft gevraagd om een voorstel aan de raad voor te leggen ter discussie van een half miljoen met de voors en tegens erbij. Dat kunnen wij doen. Alleen dit lijkt te impliceren, dat er een voorstel moet komen, dát in de plaats komt van het andere voorstel dat er komt. Dat is volgens mij niet, wat er in de eerste motie stond. Dus als ik die toezegging zo mag opvatten, dat wij bij het voorstel

reclamebelasting, óók een scenario zouden meenemen waarin het bedrag omhoog gaat, bijvoorbeeld richting een half miljoen met alle voor en nadelen daarbij, dan zouden we dat kunnen uitvoeren. Maar deze motie in deze vorm, ontraden.

03:49:35

Voorzitter: Mevrouw de Wrede, nog even een vraag.

03:49:40

Mevrouw: De Wrede: Ja, dank u wel meneer de Voorzitter. Ik ga er dan vanuit, dat we nu beter dan toch daadwerkelijk, de motie kunnen intrekken en blij zijn met deze toezegging die wij hebben van meneer De Rook.

03:49:59

Voorzitter: Dan maakt M. drie gewijzigd, dus geen onderdeel meer uit van de *raadsvergadering*.

03:50:09

Wethouder: De Rook: Dan over de hondenbelasting. Misschien nog even ter verduidelijking: Ik heb in mijn eerste termijn maar niet geprobeerd te zeggen, dat dát amendement dat daar lag, rondom de OZB, om technische redenen niet kón. Ik heb er wel op gewezen, dat er technisch, een aantal dingen niet helemaal klopt. Het is ook mijn rol, om u dat wel mee te geven, als raad. Maar het ging eigenlijk nog meer om, is dát, rondom de OZB percentages, even los van dat ze al omhoog zijn gegaan, ook afspraken zijn gemaakt met ondernemingsvereniging met wie we altijd afspraken maken over de bestedingen van het fonds ondernemend Groningen en dat dát ons en nu van weerhoudt, wat het college betreft, om daar nu in mee te gaan. Hier ligt nu een motie voor, om geen hondenbelasting te heffen in 2022. Die moeten wij deze vorm ontraden omdat die eigenlijk een dekking ontbreekt. Maar we zien wel gebeuren, dat eigenlijk de techniek rondom de hondenbelasting, in het politieke gesprek, dat die eigenlijk steeds een beetje om elkaar heen lijken te dansen. Merkte ik ook wel wat onvrede bij de raad. Ik kan me dat ook wel ergens, wat voorstellen. Gezegd hebbende, dat we deze rol ontraden, wil het college u wél een voorstel doen, om in het voorjaarsdebat te komen met een notitie, waarbij wij richting uw raad, verschillende scenario's presenteren over afschaffing van de hondenbelasting, mogelijke vermindering ervan, maar ook over instandhouding ervan, omdat het natuurlijk onderdeel uitmaakt van de bredere politieke afweging, ook u tegemoet komen door een aantal opties téchnisch uit te werken, zodat die ook richting de begroting, besluit klaargemaakt kunnen worden, zodat we de technische kant van dit verhaal en een politiek gesprek, een keer gezamenlijk voeren op de goede manier en dat we niet weer verzanden, in het om elkaar heen blijven dansen van de techniek en de inhoud. Wij denken dat dát politiek gesprek over dit thema, wat het in essentie is, dat we zo een manier van doen, dat dát zou kunnen helpen. Dus dat zou het college u graag willen aanbieden, als de raad denkt, dat dát kan helpen. Voorzitter, tot zover, mijn advisering voor de moties.

03:52:07

Voorzitter: Meneer Bolle.

03:52:09

De Heer: Bolle: Voorzitter, dan zou ik toch nog wat willen vragen, op het eerste punt. De wethouder zegt: Die OZB-tarieven, we hebben afspraken gemaakt met bedrijfsverenigingen. Maar dit is de begroting van 2021 en de gemeenteraad moet die tarieven nog voorstellen. Nu zegt de wethouder van financiën: Je kunt eigenlijk niks meer aan die OZB-tarieven veranderen, want ik heb al afspraken gemaakt met bedrijfsverenigingen en dan moet ik weer terug naar die bedrijfsverenigingen. Dat is natuurlijk wel een beetje lastig, hoe je, zeg maar in het algemeen, naar zo een tarievennota zou moeten kijken. Want dat betekent, dat we het veel eerder zouden moeten hebben: Voordat de wethouder die gesprekken aangaat met een bedrijfsvereniging. Want anders is er geen aanpassing

meer mogelijk. Over het andere punt, dan moet ik ook even naar mede indieners kijken. Als dit is, wat het college wil aanbieden en het dus ook in alle inkomsten van de gemeente wil bezien. Dus niet alleen sec: Dit kost het afschaffen. Maar dat je gewoon kijkt: Hoeveel hebben we nodig in de gehele begroting aan inkomsten en waar kan er dan uit bestaan? En dat daar dan de hondenbelasting, hopelijk geen onderdeel meer is voor 2022, dan vind ik dat een prima suggestie. Ik weet niet, hoe mevrouw Jacobs daar tegenover staat.

03:53:40

Mevrouw: Jacobs: Ik kan me voorstellen, dat het voorstel van meneer Bolle aantrekkelijk klinkt. Misschien kan de wethouder ook een toezegging doen, dat die ons daar ook vroegtijdig in betreft. Dat wij ook stiekem kunnen meelezen, misschien wel niet helemaal stiekem, maar dat we ook kunnen kijken vanuit welke posten, het kan en dat we gezamenlijk de creativiteit betrachten, om daar diverse scenario's uit te werken. Als u tot die toezegging komt, zou ik het helemaal fantastisch vinden.

03:54:09

Voorzitter: Wethouder.

03:54:10

Wethouder: De Rook: Voorzitter, op het eerste punt van de heer Bolle, dat die afspraken zijn gemaakt, dat is niet een technische argument, maar is een politiek argument. U mag natuurlijk als raad zeggen: Daar hebben we helemaal geen boodschap aan, dat de wethouder afspraken heeft gemaakt met Het Fonds Ondernemend Groningen en daarmee de toekomst van het fonds misschien wel op het spel zet. Dan kunt u wel zeggen: Dat wil ik niet. Maar ik vind wel, dat u moet weten, dat dit wel speelt en dat ondernemers niet zien aankomen, dat de raad nog een keer op de dag zelf, de tarieven nog een keer aanpast. Dat mag u naast u neerleggen, maar is wel een reden, dat het college, u adviseert om dat niet te doen en dus het ontraadt. Dus volgens mij, kan u dan, uw eigen afweging maken. Zo zit het college erin. Het is niet zo, het college kan niet toezeggen: We komen met een voorstel, om het te kunnen afschaffen, dáár hoort de politieke uitspraak van u, de raad bij. Dat het wenselijk is, om daar geld voor vrij te maken. Maar wat wij nu zien gebeuren, is dat de techniek daarvoor nodig is. En het politieke gesprek over: Willen we dat? Dat die nu een beetje om elkaar heen dansen en dat de raad misschien soms moeite heeft, om dat gezamenlijk beet te pakken. En daar willen we de raad in tegemoet komen en bij helpen, om ervoor te zorgen dat dát in ieder geval goed op papier komt, zodat deze raad daar goede gesprekken, de goede discussie bij het voorjaarsdebat, op kan voeren. Hoe dat er dan precies uit ziet, dat zullen we in overleg doen met de agendacommissie en met het presidium. Maar we willen wel heel graag, u als raad, helpen om die discussie hier nu, op een goede manier te voeren, om ervoor te zorgen, dat we niet dat ongemak over de techniek, volgend jaar wéér in het voorjaarsdebat en de begroting hebben.

03:55:39

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

03:55:42

Mevrouw: De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. De heer De Rook suggereert mijns inziens, dat wij een ongemakkelijke discussie hier hebben over de hondenbelasting, omdat we het technisch allemaal moeilijk zouden vinden. Ik zie dat er eigenlijk heel anders. Er is hier sprake van politieke onwil om de hondenbelasting af te schaffen. Voor mij hoeft een dergelijk debat, dan ook niet plaats te vinden en kunnen wij gewoon hier en nu besluiten, of we wel óf niet door willen gaan met de hondenbelasting. Want zo complex, is het allemaal niet.

03:56:19

Voorzitter: Goed, ik kijk nu even naar de indieners van deze motie over die handhaaft en in stemming wilt brengen of niet.

03:56:28

De Heer: 4: Nee, wat mij betreft niet Voorzitter. We zien uit, naar wat de heer De Rook, ons gaat leveren.

03:56:33

Voorzitter: Mevrouw Jacobs? Prima, dan wordt die motie van de lijst afgevoerd. Dan ben ik vervolgens, bij wethouder Diks.

03:56:47

Wethouder: Diks: Ja, dank u wel Voorzitter. Dank burgemeester. De heer Dijk heeft zijn amendement over een grotere nadruk en meer geld vrijmaken voor de individuele inkomenstoelag, nu veranderd in een motie. Maar het zal geen verrassing voor de heer Dijk zijn, dat met de argumentatie die ik u heb gegeven bij de ontrading van het amendement, dát ook zal gelden voor het ontraden van deze motie.

03:57:23

Voorzitter: De wethouder over energie.

03:57:31

Wethouder: Dank u wel, Voorzitter. Ik kijk even naar de laatste versie van de motie. Motie twaalf, de nieuwe versie zoals ik hem nu in het systeem zie, waar het college verwacht wordt te onderzoeken, hoe het komt, dat sommige bewoners financieel negatieve gevolgen ervaren. Dat onderzoek doen we met alle plezier. Daar staat het tweede verzoekpunt, is een regeling uit te werken, om dit aan de raad voor te leggen. Ik denk dat het goed is, om te onderzoeken, wat er precies aan de hand is en hoe het komt, dat sommige bewoners dat ervaren en afhankelijk van wat de uitkomst van het onderzoek te kijken, welke de rol moet zijn van een Warmtestad en welke de rol van de gemeente moet zijn, om te kijken, wat uit het onderzoek blijkt, om daar iets aan te pakken, als ik het zo mag uitleggen. Dat wil ik u toezeggen, dat we dat doen. En dat zou mijn uitleg zijn van deze motie. Ik denk in die zin, dat eerste punt gewoon uitvoeren en de tweede met de kanttekening zoals ik die nu gemaakt heb. Dat we kijken naar wat de rol van Warmtestad en dat de rol van de gemeente, duidelijk moet zijn.

03:58:40

De Heer: Dijk: Voorzitter?

03:58:42

Voorzitter: De heer Dijk.

03:58:43

De Heer: Dijk: Dank voor het antwoord, want ik heb ondertussen wat overleg gehad en ik heb het tweede dictum aangepast. Dat zit blijkbaar nog niet in uw nieuwe versie verwerkt. Daar heb ik ingevuld: Hiervoor uiteen te zetten van het college van B&W hier aan kan doen, met de intentie, om tot een oplossing voor betreffende bewoners te komen.

03:59:10

Wethouder: Ik heb het niet voor me liggen, maar als dat het dictum is, dan kan dat. Dat is de orde aan de raad. Met dat dictum, maar ik zie hem niet in het systeem. Dat is een technische kwestie.

03:59:38

Voorzitter: Even kijken hoor. Help me nog even, meneer Dijk. Ik heb hier: Te onderzoeken, hoe het komt, dat sommige bewoners die aangesloten zijn op Warmtestad, hier financieel negatieve

gevolgen van ervaren. Hiervoor, een regeling uit te werken en deze zo snel mogelijk aan de raad voor te leggen.

03:59:59

De heer Dijk: uiteen te zetten wat het college van B&W hieraan kan doen, met de intentie om tot een oplossing voor betreffende bewoners te komen.

04:00:10

Voorzitter: Die nieuwe tekst, die komt er nog in te hangen: oordeel aan de raad. Dat is een motie onder nummer twaalf. Dus u moet even allemaal opletten. Ik stel voor om de beraadslaging hier te eindigen en over te gaan tot stemmingen. Kan dat? Dat kan. Met het voorstel om motie vijf helemaal aan het eind te behandelen, als we alle stemmingen gehad hebben, dat we over deze motie nog even apart stemmen. Dan gaan we dat ook doen. Dan gaan we naar het stemmen. Amendement onder nummer A 2: 'Wie een hond belast...', breng ik nu in stemming. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen. Ik sluit de stemming. Er zijn vierenveertig stemmen uitgebracht. Dat klopt. Voor vijftien, tegen negenentwintig. Amendement verworpen. Dan A 3: 'Licht in de duisternis.' Geen stemverklaringen? Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor dertien, tegen eenendertig. Verworpen. A 4: 'Kostendekkendheid leges.' Stemverklaringen? Niet. Ik open. Ja, meneer Sijbolts?

04:02:53

De heer Sijbolts: Ja, dank u. Ik doe het meteen met de amendementen die hierna komen die hiermee te maken hebben. Wij voelen ons een beetje klemgezet door dat amendement, omdat het gaat om een verhoging van leges en dus lasten. Veel doelen zijn goed, maar niet elk doel heiligt de middelen. Wij zullen hier en daar, omdat dit amendement het waarschijnlijk toch gaat halen, wel instemmen met een paar voorstellen die straks voorbijkomen, zij het wel met grote tegenzin.

04:03:17

Voorzitter: Dank u zeer. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor tweeëndertig, tegen twaalf, dertien? Nee. Nee, maar u moet wel van knopjes afblijven en als u er eenmaal aangekomen bent.

04:04:02

De heer Leemhuis: Ik heb hem één keer verkeerd gestemd. Toen heb ik gecorrigeerd. Toen was hij groen en plotseling is hij nu weer op rood. Ik wil hem nog wel een keer corrigeren.

04:04:09

Voorzitter: Techniek hè? Maar ik had het gezien hoor. U had groen.

04:04:13

De heer Leemhuis: Ik zou in ieder geval graag geacht te worden tegen, voor te hebben gestemd.

04:04:19

Voorzitter: Voor te hebben gestemd, ja. Nou, voor tweeëndertig, tegen twaalf. Vierenveertig stemmen uitgebracht. Amendement aangenomen. De heer Leemhuis staat dus abusievelijk bij tegen. Dan komen we bij amendement A 5: 'Afschaffen van de hondenbelasting.' Iemand nog een stemverklaring? Nee. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor negentien, tegen vijfentwintig. Daarmee is deze verworpen. Amendement A 6: 'Geen gezin in de kou.' Stemverklaring? Nee, dan open ik de stemming. Stemming gesloten. Voor negenendertig, tegen vijf. Dus amendement aangenomen. Dan amendement A 7 over de stedenbanden. Daar nog stemverklaringen?

04:07:02

De heer Pechler: Ja, voorzitter, hier. Partij voor de Dieren.

04:07:08

Voorzitter: Ach.

04:07:10

De heer Pechler: Ja, dank voorzitter. Alhoewel we snappen dat het potje voor de stedenbanden evenredig wordt verdeeld, voelt dat hier toch een beetje krom, aangezien Moermansk al had aangegeven dat zij de subsidiekortingen al op een andere manier hadden opgelost. Wat ook niet heel gek is, aangezien zij zich meer focussen op de handel, terwijl de projecten van San Carlos meer richting ontwikkelingssamenwerking gaan. Ondanks dat het dus voelt als appels en peren vergelijken, zullen we voor dit amendement stemmen, omdat wij wat San Carlos doet op het gebied van LHBTI-rechten, sport en energie een erg warm hart toedragen.

04:07:37

Voorzitter: Dank u zeer. Anderen nog. Ja? Meneer Van Kesteren.

04:07:44

De heer Van Kesteren: Ja voorzitter, we hebben een gesprek gehad met deze mensen en die hebben mij weten te overtuigen dat zij niet voor het karretje worden gespannen van een communistisch regime. Daar waar wij helemaal niets van moeten hebben, dus vandaar dat ik toch hiervoor zal stemmen.

04:08:06

Voorzitter: Anderen nog? Nee. Mooi, dan gaan we stemmen over dit amendement. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor, vierendertig. Tegen, tien. Amendement aangenomen. Dan 'Groen in de openbare ruimte', A 8. Daar nog stemverklaring? Niet, dan gaan we stemmen. Ik sluit de stemming. Voor zesendertig, tegen acht. Aangenomen. A 9: 'Verhoging meerkostenregeling.' Stemverklaring. Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor veertig, tegen vier. Aangenomen. A 10, amendement 'Versterken van de sociale infrastructuur'. Stemverklaringen? Nee, gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor achtendertig, tegen zes, dus aangenomen. Amendement 'Reparatie, trainingsveld, korting en lichtmasten', A 11. Stemverklaring? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Nou, unaniem aangenomen. Schijnt er weer licht. A 12, 'Een bonus die men wél verdient.' Daar nog stemverklaring? Dan gaan we stemmen. Voor zeven, tegen zevenendertig, verworpen. A 13. Daar nog stemverklaring? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor vier, tegen veertig, verworpen. Dan A 14, 'Solidariteit tijdens (corona)crisistijd.' Daar nog stemverklaring? Ja, meneer Duit.

04:13:16

De heer Duit: Ja, voorzitter. Ondanks dat het heel verleidelijk is om mijn opvolger een heel warm welkom te geven, gaan we toch tegen deze motie instemmen.

04:13:23

Voorzitter: Ik open de stemming. Mevrouw De Wrede, ik zie twee mannen achter u, maar probeer het nog maar eens. Ja? Toe maar.

04:14:00

Mevrouw De Wrede: Voorzitter, ik word geacht tegen te hebben gestemd, alhoewel ik de motie bijzonder sympathiek vind overigens.

04:14:07

Voorzitter: Ja. Dat is goed *Tineke*. Wij maken er geen *De Graafje* van, dus we gaan dat even corrigeren. Partij voor de Dieren heeft unaniem tegen deze motie gestemd. En dan komt het getal op voor vier en tegen veertig. En dan zijn we bij amendement A 15. Dat gaat over 'Afschaffing van de hondenbelasting middels OZB.' Daar nog stemverklaringen? Nee, ja, meneer Sijbolts.

04:14:51

De heer Sijbolts: Het zal u niet verbazen, maar omdat de Stadspartij van mening is dat de OZB al te vaak verhoogd is deze periode, kunnen wij niet voor dit amendement steunen.

04:15:01

Voorzitter: Anderen nog? Nee, ja, meneer Kaercher.

04:15:05

Mevrouw Kaercher: En daar sluit de PVV-fractie zich toch wel bij aan. Lastenverhoging is dodelijk.

04:15:13

Voorzitter: Anderen nog? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. De heer Leemhuis, bent u voor of tegen?

04:16:17

De heer Leemhuis: Tegen.

04:16:18

Voorzitter: Akkoord. Dan zijn er vierenveertig stemmen uitgebracht. Tegen achtentwintig. Nu staat het er ook en voor zestien, dan is het dus verworpen. Dan zijn we bij A 16, dat gaat over 'Gezond opgroeien in een goede onderwijsomgeving.' Daar nog stemverklaringen? Nee, dan gaan we stemmen. Ik sluit de stemming. Voor zesendertig, tegen acht. Dan is het amendement aangenomen. Dan komen we bij A 17, dat gaat over 'Ruimte voor nieuwe makers en cultuurtalent.' Daar nog stemverklaringen? Nee, dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Voor zevenendertig, tegen zeven, is aangenomen. Dan komen we bij A 18. Dat is 'Shelter City.' Stemverklaringen? Ja, meneer Van Hoorn.

04:18:19

De heer Van Hoorn: Ja, dank u wel voorzitter. Mijn fractie is groot voorstander van Shelter City en we zijn ook overtuigd van de waarde die het heeft. We zijn ook blij dat de financiering in ieder geval voor volgend jaar in deze zin behouden is. Tegelijkertijd begrijpen we dat er gesprekken lopen met derden voor financiering voor de jaren daarop. Het lijkt ons zinvol om deze in dit traject in eerste instantie af te wachten en om die redenen zullen wij voor nu tegen dit amendement stemmen. Dank u wel.

04:18:46

Voorzitter: Anderen nog? Ja, meneer Dijk.

04:18:48

De heer Dijk: Ja, voorzitter, een beetje in het verlengde daarvan vinden wij vooral de dekking van Student & Stad geen fijne, goede dekking en kunnen we daarom beter leven met de beantwoording of de afweging die het college heeft gemaakt.

04:19:01

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen.

04:19:07

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, voorzitter. We sluiten ons aan bij de stemverklaring van GroenLinks.

04:19:11

Voorzitter: Nog andere. Nee, dan gaan we stemmen.

04:19:14

De heer Brandsema: Ja, voorzitter.

04:19:16

Voorzitter: Sorry, de heer Brandsema.

04:19:18

De heer Brandsema: Heel kort voorzitter, wij kunnen ons ook aansluiten bij de stemverklaring van GroenLinks.

04:19:24

Voorzitter: Dank u zeer. Nog anderen? Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor vier, tegen veertig, dus verworpen. Dan gaan we naar de moties. In de eerste plaats de motie 'Bessen rooien in plaats van reebokken.' Stemverklaring. Ja, meneer Koks.

04:20:22

De heer Koks: Ja, voorzitter, ik ben blij dat de Partij voor de Dieren deze motie heeft ingediend, want dan kan ik tenminste ook nog wat zeggen vanavond. Ik zal u een stemverklaring van een half uur besparen. Wij zijn tegen deze motie, omdat wij vinden dat als uit die klankbordgroep rondom het stadspark dit idee naar boven komt, dat het dan serieus meegenomen kan worden. Maar daarop vooruitlopen vinden wij geen goede zaak.

04:20:47

Voorzitter: Anderen nog. Ja.

04:20:49

De heer Loopstra: Voorzitter, wij zullen wel voor deze motie stemmen, maar wel met de uitleg die gegeven is door het college. Al tweeënehalf jaar wachten wij op de visie. Wij denken echt dat de inkt al droog is, dus wij denken dat het in wezen geen toegevoegde waarde heeft. Mocht dat wel zou zijn, dan komen wij zelf met een voorstel voor een vernieuwd hertenkamp.

04:21:11

Voorzitter: Meneer Van Kesteren.

04:21:13

De heer Van Kesteren: Voorzitter, een heel sympathieke motie en daarom steun ik hem.

04:21:19

Voorzitter: Nou, anderen nog? De heer Sijbolts.

04:21:25

De heer Sijbolts: Dank u voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaringen van de Partij van de Arbeid en van de PVV.

04:21:37

Voorzitter: Wij openen de stemming. De stemming bij het CDA klopt en dat betekent dat we straks buiten kunnen genieten van een mooie scène. Maar voor vierendertig, tegen tien en dat betekent dat de motie wel is aangenomen. Dan is meneer Bolle blij en meneer Ubbens minder blij, maar desalniettemin, de motie is wel aangenomen. Dan komen we bij de motie onder nummer vier. Dat gaat over het stedelijke investeringsfonds. Iemand nog stemverklaring? Nee, dan gaan we stemmen. Ik sluit de stemming, unaniem aangenomen. Vijf doen we aan het eind. Dan ben ik bij zeven. Dat is de 'Contractuele medehuur.' Zijn daar nog stemverklaringen? Niet het geval, gaan we stemmen. Voor negenendertig, tegen vijf, aangenomen. M 09, 'Horen, zien, spreken en luisteren.' Stemverklaring? Nee, dan gaan we stemmen. Ik sluit de stemming. Voor achtendertig, tegen zes, aangenomen. M 10, dat is de 'Logiesbelasting differentiëren naar gebied', daar nog stemverklaringen? Ja, de heer Van Zoelen.

04:25:29

De heer Van Zoelen: Ja, wij zullen tegen deze motie stemmen, want wij willen een groen component of een ecologisch component erin als er wordt gedifferentieerd in de logiesbelasting, dus wij willen een andere vorm van differentiatie.

04:25:43

Voorzitter: Anderen nog? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

04:26:05

Mevrouw De Wrede: Voorzitter? Ja, ik denk dat het komt omdat er een beetje een storing in zit, maar ik word geacht om tegen te hebben gestemd.

04:26:28

Voorzitter: Als ik u een tip mag geven, zou ik de volgende vergadering twee mannen voor zetten, dan kunt u achter. Dan heeft u alle vrijheid, beter overzicht. Maar u wordt geacht tegengestemd te hebben, dus dat gaan we ook noteren. Dus dat betekent dat, ja, hallo. Voor eenendertig, tegen dertien, telt op tot vierenveertig. Dus Partij voor de Dieren wordt gecorrigeerd bij mevrouw De Wrede. Ja? Maar dat doet er niets aan af dat hij wel is aangenomen. Dan M 11, motie '0% is genoeg.' Stemverklaringen? Nee, dan gaan we stemmen. Voor dertien, tegen eenendertig, verworpen. De motie 'Klimaatrechtvaardigheid.' Hiervoor uiteen te zetten wat het college van B&W hieraan kan doen met de intentie om tot oplossing voor de betreffende bewoners te komen, is een gewijzigde tekst. Stemverklaringen? Ja, gaat uw gang.

04:28:16

Mevrouw Boogaard: Dank u wel voorzitter. De PvdA staat nog altijd achter het standpunt dat verduurzaming moet lonen en helaas ontvangen ook wij signalen dat er hier en daar problemen zijn. Dus vinden we het goed als we hier scherp naar gaan kijken. We volgen hierin wel de uitleg van de wethouder. Als er problemen blijken te zijn, moeten we wel eerst goed kijken door wie en hoe deze problemen opgelost moeten worden.

04:28:38

Voorzitter: Ja. Gaat uw gang.

04:28:41

Mevrouw Nieuwenhout: Ja, de wethouder heeft toegezegd dat er een goed onderzoek naar komt. Wij willen niet vooruitlopen op de uitkomst van het onderzoek en wachten dus eerst even af en stemmen dus tegen.

04:28:52

Voorzitter: Nog anderen? Ja, meneer Brandsema.

04:28:55

De heer Brandsema: Ja, dank u voorzitter. De ChristenUnie voegt zich bij de stemverklaring van de Partij van de Arbeid.

04:29:01

Voorzitter: Nog anderen? Ja, meneer Van Kesteren.

04:29:04

De heer Van Kesteren: Ja, voorzitter. Met betrekking tot WarmteStad, dan tuinen de bewoners er gewoon in. Ja, dan moeten ze wel gecompenseerd worden, want te goeder trouw worden ze hierin gerommeld. Maar ja, het is natuurlijk heel duidelijk, we moeten gewoon stoppen met de WarmteStad. Dat is even een belangrijke toelichting op deze motie van onze kant.

04:29:25

Voorzitter: Nog andere stemverklaringen? Ja, meneer Sijbolts.

04:29:31

De heer Sijbolts: Dank u wel, voorzitter. Bij de oprichting van WarmteStad is en hebben we volgens mij beloofd dat de tarieven omlaag zouden gaan en dat onze inwoners die zouden worden aangesloten op het warmtenet minder zouden gaan betalen. Wij zullen dus voor deze motie stemmen.

04:29:50

Voorzitter: Nog anderen? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Motie is aangenomen. Voor zevententwintig, tegen zeventien. Dan M 13. Dat is 'Een nog gezonder, groener en gelukkiger Groningen.' Iemand daar nog over een stemverklaring? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor zeven, tegen zevenendertig, verworpen. Dan de motie onder M 14, dat gaat over de voedselbanken. Iemand nog stemverklaring? Gaat uw gang.

04:31:29

De heer Nieuwenhuijsen: Dank voorzitter. Heel kort. Zo, dan heb je de hele avond en dan heb je nog een kikker in je keel. Heel kort, een sympathieke emotie, maar wij zullen tegenstemmen, omdat het al voor een heel groot deel stand beleid is en omdat er sowieso een heroriëntering op de voedselbank mag zijn voor de komende maanden.

04:31:47

Voorzitter: Anderen nog? Nee en nog in reactie op de opmerking van de heer Brandsema. U mag niet met zijn tweeën gaan shoppen. Maar na elkaar wel, anderhalve meter afstand. Dan gaan we stemmen. Ik sluit de stemming. Voor achttien, tegen zesentwintig, verworpen. Komen we bij een motie M 15, dat gaat over 'Onderzoek draagvlak Zwarte Piet', iemand daar nog stemverklaring? Meneer Sijbolts.

04:33:09

De heer Sijbolts: Ja, voorzitter. In lijn met de stemverklaringen die we hierover in het verleden ook hebben afgegeven. Wij vinden dat dit vooral een maatschappelijke discussie moet zijn en we hebben hier inderdaad ook al eerder over gesproken, geloof ik, dus wij zullen we deze motie niet steunen.

04:33:26

Voorzitter: Anderen nog? Dan gaan we stemmen. De motie is verworpen. Eén voor, drieënveertig tegen. Ik kan u overigens mededelen dat ik net bericht heb gekregen dat Sinterklaas onderweg is, dus hij komt wel. Er was enige onzekerheid in de raad net, begreep ik net, maar het komt goed. Dan M 17. Dat gaat over 'Zekerheid bieden.' Iemand daar nog stemverklaring? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming, unaniem aangenomen. Dan kom ik bij de motie onder 18. Dat gaat over parkeerplaatsterrassen. Iemand daar nog stemverklaring? De heer Van Zoelen.

04:35:36

De heer Van Zoelen: Dank voorzitter. Het goede aan de motie is, is dat het auto's uit het straatbeeld weghaalt, maar aan de andere kant brengt geef je openbare ruimte aan de commercie en een terras maakt een parkeerplaats niet per definitie groener, dus daarom zullen wij tegenstemmen.

04:35:54

Voorzitter: Anderen nog? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Voor vijfendertig, tegen negen, dus aanvaard. Dan komen we bij M 19. Dat is over het kenneltarief. Iemand daar nog stemverklaring? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor achtentwintig en tegen zestien, dus aangenomen. En dan kom ik bij motie M 21. Dat gaat over de inkomensondersteuning. Wenst iemand daar nog een stemverklaring af te leggen? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor elf, tegen drieëndertig, verworpen. Dan komen we bij de raadsvoorstellen. In de eerste plaats de begrotingswijziging voor het tweede kwartaal en voortgangsrapportage. Wenst iemand daar nog iets over op te merken? Niet het geval, dan gaan we daarover stemmen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming, unaniem aanvaard. In de tweede plaats de voorstellen die samenhangen met de 'Septembercirculaire gemeentefonds 2020'. Daar nog een stemverklaring? Nee, dan open ik daarover de stemming, septembercirculaire. Ik sluit de stemming, unaniem aanvaard. Dan kom ik bij de 'Belastingtarieven 2021', met inachtneming van de amendementen uiteraard. Wenst iemand daar nog iets over op te merken, stemverklaring? Nee, niet het geval. Dan open ik de stemming, de belastingtarieven. Meneer Sijbolts?

04:40:18

De heer Sijbolts: In lijn met ons betoog in de eerste en tweede termijn zal het u niet verbazen dat wij tegen deze tarieven zullen stemmen, omdat wij vinden dat ze te hoog zijn.

04:40:32

Voorzitter: Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Voor veertig, tegen vier, aanvaard. Dan kom ik bij 'Harmonisatie Marktverordening 2021 en Verordening marktgelden 2021.' Iemand daar nog iets over? Nee, dan gaan we stemmen. Marktverordening en de marktgelden. Ik sluit de stemming, unaniem aanvaard. Dan 'Begroting 2021' onder inachtneming van het debat dat zojuist is gevoerd. Wenst iemand nog een stemverklaring af te leggen? Nee, dan gaan we stemmen. Oh, meneer Dijk nog.

04:42:22

De heer Dijk: Ja, voorzitter, ik zal het kort doen, want ik denk niet dat het iemand zal verbazen dat wij tegen deze begroting zullen stemmen, ondanks dat ik in mijn bijdrage heb gezegd dat er best wat stapjes worden gezet, is het wat ons betreft onvoldoende.

04:42:35

Voorzitter: Anderen nog? Ja, meneer Sijbolts.

04:42:39

De heer Sijbolts: Voorzitter, de Stadspartij zal ook tegen de begroting stemmen, want wij vinden dit te veel lijken op de begroting die we vorig jaar hebben vastgesteld. Daar hebben we ook tegen gestemd. Wij hadden liever gekozen voor lastenverlichting en meer investeren in onze inwoners en daarom zullen wij dus tegen deze begroting stemmen.

04:42:56

Voorzitter: Anderen nog? Ja, mevrouw Woldhuis.

04:43:01

Mevrouw Woldhuis: Voorzitter, dank. Net zoals vorig jaar zullen wij tegen de legesverhoging of het tarievenvoorstel stemmen en voor de begroting, omdat het maar zo een klein onderdeel is van de totale begroting en we vinden oprecht het keurig en goed gedaan dat de financiën van de gemeente nog steeds goed op orde zijn, dus voor de begroting.

04:43:23

Voorzitter: Meneer Van Kesteren.

04:43:25

De heer Van Kesteren: Ja, voorzitter, mijn fractie wil toch een statement maken en dan kunnen we niet voor deze begroting stemmen.

04:43:32

Voorzitter: Anderen nog? Dan gaan we nu stemmen. Ik open de stemming. Voor zevenendertig leden, tegen zeven. Dat betekent dat de begroting is aanvaard. Ik neem aan onder dankzegging aan de grote ambtelijke inzet die hiervoor is verricht en de wethouder kunt u altijd natuurlijk gewoon straks na afloop feliciteren als u dat wenst. Dan komen we bij 'Herijking van het stedelijk investeringsfonds.' Wenst iemand daar nog iets over op te merken? Nee, is niet het geval. Dan gaan we stemmen. Dat is unaniem aanvaard en dan hebben we tot slot nog een motie vreemd aan de orde, beetje niet en een beetje wel. Meneer *Bosch*, wilt u daar nog een toelichting op geven? Gaan we stemmen? We gaan stemmen. Daarin wordt het college verzocht om de Groningse handhavers, net als de politie, een coronabonus als blijk van waardering te geven. Wenst iemand daar een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw De Wrede.

04:46:11

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zullen de motie wel steunen, maar we staan er

niet bij op, omdat we het eigenlijk niet zo chique vinden om deze mensen een incidentele bonus te geven. Eigenlijk vinden wij dat de boa's en bijvoorbeeld de politie gewoon structureel een hoger salaris zouden moeten krijgen, omdat zij reële waarde toevoegen aan het openbare leven. Maar goed, wel steun dus, maar geen deelname. Dank u wel.

04:46:41

Voorzitter: Anderen nog? Dan gaan we stemmen. Deze motie is unaniem aanvaard en zal door het college worden uitgevoerd. Dames en heren, het is nu ongeveer vijftientig voor twaalf. Dat betekent dat u nog vijftientig minuten de tijd heeft om Sint Maarten te lopen. Ik wens u allen wel thuis en bedankt voor ieders inbreng.